วารสารสังคมศาสตร์ไทย

Thai Social Science Journal

ISSN: 3057-0190(online)

Thai Social Science Journal Vol.1 No.3
(September-December 2024)

Thai Social Science Journal

ISSN : 3057-0190 (Online)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 ประจำเดือน กันยายน-ธันวาคม 2567

วัตถุประสงค์

วารสารสังคมศาสตร์ไทยเป็นวารสารวิชาการ วารสารมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ ฯที่เป็นความคิดริเริ่มใหม่ วารสารเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่แตกต่าง หลากหลาย ไม่จำกัดแนวคิด อุดมการณ์ มุมมองฯ วารสารเน้นประเด็นที่ถกเถียงในสังคมทั้งปัญหาในอดีต ปัจจุบัน อนาคต อันเป็นแนวทางนำไปสู่การแก้ไขปัญหาร่วมกันในสังคมอย่างสันติและยั่งยืน วารสารเป็นสื่อกลางในการนำเสนอต่อสังคมให้แก่ประชาชนทั่วไป นักวิจัย นักวิชาการ อาจารย์ นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

วารสารเน้นสาขาวิชาในด้านสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับสังคมหรือประชาชนด้านใดด้านหนึ่ง เช่น พระพุทธศาสนา วัฒนธรรม สังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ พัฒนาสังคม พัฒนาชุมชน ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ บริหารการศึกษา การศึกษาการสอนเชิงประยุกต์ เศรษฐศาสตร์ เศรษฐมิติและการเงิน บริหารธุรกิจ ฯ รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆที่เกี่ยวข้องกับสังคม อาทิ วิทยาศาสตร์สุขภาพ หรือ การพยาบาลฯ

เดิมวารสารมีกำหนดการเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ประกอบด้วย ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ วันที่ 30 มิถุนายน) ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ วันที่ 31 ธันวาคม) และได้ปรับเป็นกำหนดการตีพิมพ์และเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ ประกอบด้วยฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน) ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม) ฉบับที่3 (กันยายน-ธันวาคม) โดยบทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 2-3 ท่าน

วารสารรับพิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความของวารสาร สังคมศาสตร์ไทย ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ และไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 2-3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

เจ้าของ

ศูนย์สังคมศาสตร์ศึกษา (Center for Social Science Studies)
เลขที่ 78/1 หมู่9 ต.บ่อพลอย อ.บ่อพลอย จ.กาญจนบุรี 71160
โทร.081-8437249
https://so18.tci-thaijo.org/index.php/Thaiso
อีเมล-thaisocialscience@gmail.com
เฟสบุ๊ค-ศูนย์สังคมศาสตร์ศึกษา

บรรณาธิการ

นางสาวรัศมี ใคร่ครวญ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายปราโมช วารีย์

กองบรรณาธิการ

ดร.กนกวรรณ ปรีดิ์เปรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
ดร.นีรนุช เนื่องวัง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ดร.พิษณุ โหระกุล	สภาทนายความแห่งประเทศไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณากลั่นกรองบทความ (Peer Review)

พระครูสิริกาญจนาภิรักษ์,ดร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
พระวิสุทธิพงษ์เมธี ,ดร	มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
พระมหาบุญรอด มหาวีโร,ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
พระศุภกิจ สุปญโญ,ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
ดร.สุนทร สุวรรณพร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
ร.ศ.ดร.ชุติมา มุกสิกานนท์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผ.ศ.ดร.นิพนธ์ ฐานะพันธ์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผ.ศ.ดร.ปาณัฏกัญ เจิมพิพัฒน์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผ.ศ.ดร.ณัฏพิชา วโรดมอธิพัฒน์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ผ.ศ.ดร.รัชฎา ฦาแรง	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ดร.เฉลียว นครจันทร์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
ดร.ภูวนัย เพชรไปร่	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

สารบัญ

บทบรรณาธิการ..... ก

วัฒนธรรมไทยในชุมชนกรณีการแก้ไขความขัดแย้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....1-10

ความเป็นมาและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในเมียนมาร์.....11-23

ปัญหาและจุดอ่อนของนโยบายยาเสพติดของประเทศไทยในช่วงรอบทศวรรษที่ผ่านมา.....24-38

ภาคผนวก..... 39

บทบรรณาธิการ

วารสารสังคมศาสตร์ไทยฉบับนี้เป็นฉบับที่สอง โดยกองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความให้คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) พิจารณากลั่นกรองเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการตีพิมพ์ให้เกิดคุณภาพสูงสุด โดยในฉบับนี้ประกอบด้วยบทความวิจัย 1บท และบทความวิชาการ 2บท ซึ่งทางกองบรรณาธิการได้มีการคัดเลือกมานำเสนอเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทเชิงสถานการณ์ของประเทศไทยในปัจจุบัน คือ

น.ส.อ้อย น้อยเวียง ในบทความวัฒนธรรมไทยในชุมชนกรณีการแก้ไขความขัดแย้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เห็นว่าวัฒนธรรมไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารและเชื่อมโยงสำคัญระหว่างสมาชิกในสังคมของการปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้โครงสร้างการเมืองการปกครองที่ชุมชนต้องปกครองตนเอง โดยวัฒนธรรมไทยที่สำคัญที่ส่งผลกระทบของแนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรมมีผลต่อโครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น โดยเฉพาะในการประชุมพัฒนาชุมชนในระดับองค์การบริหารส่วนตำบลที่แนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรมมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ชุมชนต้องตัดสินใจ วัฒนธรรมสำคัญสามประการคือความเป็นชุมชน การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนและอำนาจ ยังเป็นแนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการประชุมพัฒนาชุมชนที่แนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมเข้ามาเคลือบหรือห่อหุ้มความจริงเพื่อเพิ่มความสามัคคีในชุมชน เพื่อการลดความขัดแย้ง

ประชา สุดพรรพต ในบทความความเป็นมาและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในเมียนมาร์ ที่ผู้เขียนเห็นว่าความขัดแย้งทางชาติพันธ์ในเมียนมาร์เป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ของชาติในอดีตที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและชาติพันธ์นำไปสู่การไม่สามารถปรองดองกันเมื่อได้รับอิสระภาพ การช่วงชิงก่อตั้งรัฐทำให้เกิดความขัดแย้งยืดเยื้อยาวนานนำไปสู่ความรุนแรงจากความขัดแย้งทางชาติพันธ์ การพยายามแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธ์ด้วยกระบวนการสร้างสันติภาพของเมียนมาร์ที่เริ่มต้นด้วยกระบวนการประชาธิปไตยในเมียนมาร์ในปัจจุบัน ภายใต้ข้อตกลงสันติภาพทวิภาคีจากกลุ่มชาติพันธ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาเสถียรภาพของสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ โดยบทบาทสำคัญกองทัพ รัฐบาลพลเรือน และกลุ่มชาติพันธ์โดยรัฐบาลต้องได้รับการสนับสนุนจากกองทัพจึงจะประสบความสำเร็จ

ธนโรจน์ หล่อธนะไพศาล ในงานวิจัย เรื่องปัญหาและจุดอ่อนของนโยบายยาเสพติดของประเทศไทยในช่วงรอบทศวรรษที่ผ่านมาที่พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความล้มเหลวของนโยบายยาเสพติดของไทยในช่วงรอบทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาพบว่ามีปัจจัยหลักสำคัญ 4 ประการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพนโยบายยาเสพติดของไทยคือ1.นโยบายด้านยาเสพติดของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการลงโทษมากกว่าการฟื้นฟู2. โครงสร้างพื้นฐานการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ไม่เพียงพอบำบัด 3.เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายโดยกำหนดเป้าหมายชุมชนและเพ่งเล็งบุคคลอย่างไม่สมส่วน 4.นโยบายขาดการป้องกันและการให้การศึกษาที่ไม่เพียงพอ การขาดโครงการการศึกษาในโรงเรียนที่ครอบคลุมโครงการเหล่านี้มักจะผิวเผินและขาดความลึกซึ้ง

(นางสาวรัศมี ใคร่ครวญ)
บรรณาธิการวารสารสังคมศาสตร์ไทย

Thai Social Science Journal **Original Article**

Received: 19 September 2024 Revised: 2 October 2024 Accepted: 25 December 2024

วัฒนธรรมไทยในชุมชนกรณีการแก้ไขความขัดแย้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Thai culture in the community in the case of conflict resolution in local administrative organizations

น.ส.อ้อย น้อยเวียง[1]

Miss. Aoy Noiwiang

บทคัดย่อ

วัฒนธรรมไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารและเชื่อมโยงสำคัญระหว่างสมาชิกในสังคมของการปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้โครงสร้างการเมืองการปกครองที่ชุมชนต้องปกครองตนเอง โดยวัฒนธรรมไทยที่สำคัญที่ส่งผลกระทบของแนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรมมีผลต่อโครงสร้างการปกครองในท้องถิ่น โดยเฉพาะในการประชุมพัฒนาชุมชนในระดับองค์การบริหารส่วนตำบลที่แนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรมมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ชุมชนต้องตัดสินใจ วัฒนธรรมสำคัญสามประการคือความเป็นชุมชน การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนและอำนาจ ยังเป็นแนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการประชุมพัฒนาชุมชนที่แนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมเข้ามาเคลือบหรือห่อหุ้มความจริงเพื่อเพิ่มความสามัคคีในชุมชน เพื่อการลดความขัดแย้ง ด้วยวัฒนธรรมการรักษาหน้า ความเกรงใจ รูปแบบความเป็นผู้นำแบบอุปถัมภ์ และการแสดงอำนาจของตนเองอย่างเปิดเผยซึ่งเป็นสิ่งที่คนในชนบทไม่เห็นด้วย ชุมชนส่วนใหญ่ดูเหมือนจะค่อนข้างพอใจกับรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบเรียบง่ายในโครงสร้างการปกครองในชนบท ชุมชนมีความเป็นไปได้ที่จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาหมู่บ้านของตนผ่านการปรึกษาหารือในโครงสร้างการกำกับดูแลในท้องถิ่นภายใต้วัฒนธรรมไทย แม้ว่าพวกเขาจะไม่มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้ายและค่านิยมทางวัฒนธรรมนั้นอาจขัดขวางการมีส่วนร่วมก็ตาม

คำสำคัญ:การแก้ไขความขัดแย้ง, วัฒนธรรมไทย,องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

[1] นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Corresponding author, e-mail: aoynoiwiang@gmail.com,Tel. 081-07843682

Abstract

Thai culture is an important communication and connection tool between members of the local government society under the political structure that the community must govern itself. The important Thai culture that affects the cultural practices affects the local government structure, especially in the community development meeting at the sub-district administrative organization level where cultural practices interact with the behavior that the community must decide. The three important cultures are community, uncertainty avoidance, and power. They are also cultural practices that have a high influence on the community development meeting, where cultural practices coat or envelop the truth to increase unity in the community and reduce conflict. The culture of saving face, respect, patronage leadership style, and openly displaying one's own power is something that people in the countryside do not agree with. Most communities seem to be quite satisfied with the simple participatory model in the rural government structure. Communities have the possibility to influence the development of their villages through consultation in the local governance structure under Thai culture, even though they do not have the final decision-making power and the cultural values may hinder their participation.

Keywords: conflict resolution, Thai culture, local administrative organizations

1.บทนำ

วัฒนธรรมโดยทั่วไปหมายถึงรูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกันและร่วมใช้อยู่ในหมู่พวกของตน เมื่อมนุษย์เป็นสัตว์โลกชนิดหนึ่งที่อยู่ด้วยตนเองตามลำพังไม่ได้จำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นตั้งแต่แรกเกิดจนตายเป็นสังคม ทำให้สังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ เปรียบเสมือนเหรียญเงินที่มีด้านหน้าและด้านหลัง สังคมนั้นหมายถึงกลุ่มคนที่อยู่รวมกันในบริเวณใดบริเวณหนึ่งมาช้านานจนมีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกันและมีภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวิถีทางในการดำรงชีวิตร่วมกันเป็นแบบอย่างเดียวกัน ส่วนวัฒนธรรมนั้นหมายถึงบรรดาขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษา และทุกสิ่งทุกอย่างที่คนในสังคมนั้นสร้างขึ้นมาเพื่อดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน เพราะฉะนั้นถ้าไม่มีสังคมก็ไม่มีวัฒนธรรมทั้งสองอย่างจึงเป็นของคู่กันอย่างแยกไม่ออก วัฒนธรรมจึงเป็นองค์รวมที่ซับซ้อนซึ่งรวมถึงความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ศิลปกรรม กฎหมาย ประเพณี ความสามารถและลักษณะนิสัยอื่นๆที่คนได้รับมาในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งของสังคม (อคิน,2551)

สังคมและวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้งวัฒนธรรมเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและจิตใจของมนุษย์ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ช่วยให้โครงสร้างทางสังคมคงอยู่ เพราะมีความผูกพันทางจิตใจของหลายๆคนเข้าด้วยกัน รากฐานของสังคมคือวัฒนธรรม ดังนั้นการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้านั้นต้องอาศัยวัฒนธรรมเป็นตัวตั้งหรือเป็นรากฐาน สังคมจึงจะมีความมั่นคงและยั่งยืน (ประเวศ,2547,น.23) ในขณะที่สังคมในชนบทของไทยเป็นสังคมที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในสิ่งต่างๆ เช่น

งานทำบุญต่างๆ งานศพ เป็นต้นโดยนัยเช่นนี้การทำความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม และวัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องที่ไม่เพียงแต่สัมพันธ์กับกลุ่มคนเท่านั้น หากยังเกี่ยวข้องกับสถานที่และเวลาอีกด้วย ซึ่งผลของความสัมพันธ์เช่นนี้ทำให้ลักษณะของสังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ภาพนิ่ง แต่เป็นภาพที่เคลื่อนไหวเพราะฉะนั้นสังคมและวัฒนธรรมจึงมีธรรมชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้การที่จะเข้าใจในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องมีการวินิจและวิเคราะห์กันจึงจะแลเห็น และเกิดความเข้าใจได้ โดยเฉพาะเมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น ชุมชนจะมีวิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นภายใต้วัฒนธรรมนั้นอย่างไร โดยเฉพาะความตึงเครียดระหว่างการกระทำที่เป็นทางการของกลไกอำนาจรัฐกับการดำรงอยู่จริงของคนกลุ่มย่อยในสังคมที่ต้องตระหนักถึงพื้นฐานของการกำหนดความหมายของวัฒนธรรมคือความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่กำกับสังคมนั้นๆ อยู่อย่างเต็มเปี่ยมอาจทำให้เกิดการแปรเปลี่ยนวัฒนธรรมให้กลายเป็นประเด็นความขัดแย้งหรือการจุดชนวนทางการเมือง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนจากกระบวนการทำวัฒนธรรมให้เป็นการเมือง(Politicization of culture) มาสู่การทำให้ความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นเรื่องการเมืองหรือกระบวนการทำการเมืองเป็นเรื่องวัฒนธรรม(Huntington, 1996)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานของรัฐภายใต้แนวคิดการกระจายอำนาจให้ชุมชนปกครองตนเองตามแนวคิดประชาธิปไตย การดำเนินงานในชุมชนจึงเป็นแนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรมของชุมชนนั้นที่มอบให้กับโครงสร้างการปกครองในท้องถิ่นซึ่งวัฒนธรรมจะมีอิทธิพลต่อการกระทำโดยการปฏิบัติที่ผู้คนในการปฏิบัติในการโต้ตอบกับวาทกรรมต่างๆ (Swidler, 1986 ,p. 273) ที่อาจส่งผลต่อกระบวนการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมภายในโครงสร้างการบริหารในท้องถิ่นได้อย่างไร โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งภายในประกอบด้วยหมู่บ้าน 10–15 แห่ง ในกระบวนการกระจายอำนาจในช่วงทศวรรษ 1990 องค์กรบริหารส่วนตำบลเป็นระดับการบริหารที่ท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมได้ โดยแต่ละหมู่บ้านในตำบลจะเลือกตัวแทนของหมู่บ้านๆละหนึ่งคน ประธานขององค์การบริหารส่วนตำบลคือนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะได้รับเลือกโดยตรงจากผู้อยู่อาศัยในตำบลทั้งหมดภายใต้การมีส่วนร่วมของชาวบ้านคือการสร้างแผนพัฒนาชุมชนซึ่งเป็นผลลัพธ์หลักของการประชุมพัฒนาชุมชน (Chaowarat , 2010 , p. 106)

2.วัฒนธรรมไทยกับการปกครองในชุมชน

แนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมไทยที่ฝังรากลึกอยู่ในวัฒนธรรมพลเมืองของประเทศไทย โดยวัฒนธรรมพลเมืองกระแสหลักที่โดดเด่นในปัจจุบันที่มีพื้นฐานอยู่บนการรับรู้คือประเทศไทยเป็นดินแดนของคนไทยภาคกลางที่อยู่ภายใต้ศาสนาเดียวคือพุทธศาสนา แม้รัฐธรรมนูญจะมิได้บัญญัติให้เป็นศาสนาประจำชาติก็ตาม เมื่อกล่าวถึงวัฒนธรรมกับการปกครองแบบมีส่วนร่วมภายในโครงสร้างการบริหารส่วนท้องถิ่น Triandis (2001,p.907)แบ่งแยกมิติทางวัฒนธรรมออกเป็น 5 มิติ ได้แก่(1)ความเป็นชุมชน (2)การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน (3) การรักษาระยะห่างจากอำนาจ (4) ความเป็นชาย/หญิง และ (5) แนวโน้มระยะยาว/ระยะสั้น มิติทางวัฒนธรรมเหล่านี้ใช้ศึกษากันอย่างแพร่หลาย อย่างไรก็ตามในบทความจะวิพากษ์ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในโครงสร้างการกำกับดูแลนั้นได้รับอิทธิพลอย่างมากจากการรวมกันของ(1)ความเป็นชุมชน (2)การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน และ (3) มิติการรักษาระยะห่างของอำนาจว่าในมิติทางวัฒนธรรมทั้งสามนี้ภายในบริบทของชุมชนไทยมีผลต่อการกำกับดูแลแบบมีส่วนร่วมในการประชุมพัฒนาชุมชนอย่างไรบ้าง เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการปรับปรุงการเปลี่ยนแปลงของสถาบันในท้องถิ่น โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับระดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนการพัฒนาในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์แบบเผชิญหน้ากัน (เช่นการประชุมพัฒนาชุมชน) ซึ่งมีการถกเถียงและตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ (เช่นแผนการพัฒนา) ในสถานการณ์ดังกล่าวพลวัตของการประชุมนั้นเองสามารถให้แนวทางปฏิบัติทาง

วัฒนธรรมมีอิทธิพลที่สอดคล้องและเป็นระบบ โดยเฉพาะพฤติกรรมในบริบทของการประชุมพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

2.1. ความเป็นชุมชน

แนวคิดเรื่องปัจเจกบุคคลในเชิงวิธีการมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจว่าเหตุใดบุคคลจึงตัดสินใจอย่างไม่สมเหตุสมผลรวมถึงในการตัดสินใจของกลุ่มด้วย มุมมองที่ได้รับการยอมรับคือการตรวจสอบว่าปรากฏการณ์เหล่านี้เกิดจากแรงจูงใจและการกระทำของบุคคลอย่างไร ในขณะที่กลุ่มเช่น “สังคม” “รัฐ” หรือ “ประชาชน” ไม่เหมือนกับ “ปัจเจกบุคคล” และด้วยเหตุนี้จึงไม่ได้กระทำการอย่างเป็นอิสระจากปัจเจกบุคคลที่ประกอบเป็นกลุ่ม ในเศรษฐศาสตร์การเมืองจึงเรียกว่า “การกระทำร่วมกัน” ถูกกำหนดโดยการเลือกของปัจเจกบุคคลในกลุ่ม โดยบุคคลที่ยึดถือความคิดตนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ของตนเองมากกว่าความต้องการของผู้อื่นในวัฒนธรรมที่มีลักษณะรวมกลุ่ม การเลือกกระทำของบุคคลเหล่านี้ขึ้นอยู่กับประโยชน์ที่พวกเขาได้รับจากการสร้างสวัสดิการแบบรายบุคคลหรือแบบรวมกลุ่ม แนวคิดรวมกลุ่มจึงเป็นเรื่องที่ผู้คนชอบที่จะยอมจำนนต่อทางเลือกส่วนบุคคลของตนให้ทางเลือกของคนส่วนใหญ่ (Hofstede , 2001 , p. 225)

ในขณะที่สังคมไทยมีหลายด้านแต่ไม่ใช่ทุกสังคมจะสะท้อนถึงวัฒนธรรมแบบรวมหมู่แบบนั้นทั้งหมด อาจมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นผ่านสายตาของกลุ่มหรือสมาชิกในกลุ่ม และดูเหมือนว่าผู้นั้นจะเต็มใจที่จะยึดมั่นในบรรทัดฐานของชุมชนมาปรับพฤติกรรมที่เหมาะสมจากผู้มีอำนาจ และพยายามกลมกลืนเข้ากับกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย Intachakra (2012 ,p. 622) เห็นว่าคนไทยจำนวนมากเลือกใช้รูปแบบการสนทนาแบบคาดการณ์ล่วงหน้า โดยพยายามคาดเดาว่าผู้อื่นหรือผู้มีอำนาจจะคิดเห็นอย่างไรและอาจมีปฏิกิริยาในเรื่องนั้นอย่างไร ซึ่งแตกต่างจากรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคคลในระดับที่เท่าเทียมกับผู้อื่น

ในชุมชนทั่วไปวัฒนธรรมสำคัญคือการรักษาน้ำใจถือเป็นลักษณะสำคัญของการยุติความขัดแย้งในสังคมหมู่บ้านที่มีความผูกพันใกล้ชิดกัน แม้ในวงวิชาการจะยังเป็นเรื่องที่ถกเถียงกันว่าหมู่บ้านไทยยังคงมีสังคมที่มีความผูกพันใกล้ชิดกันหรือไม่ แต่วัฒนธรรมการรักษาน้ำใจยังคงเป็นลักษณะเด่นที่เรียกกันว่า “ความเกรงใจ” ที่ไม่พบในวัฒนธรรมตะวันตก ในการควบคุมการสื่อสารและการโต้ตอบระหว่างบุคคลในสังคมไทย ความเกรงใจช่วยให้สามารถแก้ไขความเห็นที่แตกต่างได้อย่างกลมกลืน ฝ่ายที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะผ่อนปรนความคิดเห็น ควบคุมอารมณ์ และหลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์โดยตรงอย่างรุนแรง(Panpothong & Phakdeephasook ,2014 ,p. 103)

คนไทยอาจเน้นความสามัคคีทางสังคมภายในกลุ่มและพยายามหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง โดยอาจมีการชอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ราบรื่นและไม่มีความขัดแย้งที่จำเป็นต้องรักษาความอย่างสามัคคีผิวเผินไว้ (Komin ,1990 , p. 691, 692) โดยเฉพาะเมื่อเกี่ยวข้องกับกลุ่มที่มีอำนาจค่อนข้างน้อยซึ่งไม่สามารถยอมให้มีการท้าทายอย่างเปิดเผยได้ ทำให้ผู้คนมีแนวโน้มไปทางด้านมิติทางวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมแบบสองขั้ว เช่น การเชื่อฟังและการรับฟัง เป็นไปได้ที่จะสันนิษฐานว่าคนจนต้องการการรักษาความสามัคคีเป็นพิเศษเพราะต้องการที่จะพึ่งพาความช่วยเหลือจากผู้อื่นมากที่สุด แต่เมื่อความสัมพันธ์ของอำนาจเปลี่ยนแปลงไป สัมพันธ์ของการปฏิบัติทางวัฒนธรรมก็อาจเปลี่ยนไปเช่นกัน และความไม่พอใจที่ซ่อนเร้น อาจกลายเป็นความไม่พอใจที่ถูกเปิดเผยออกมาได้ ในบริบทของการประชุมพัฒนาชุมชนผู้เข้าร่วมทั่วไปจะชื่นชอบการสื่อสารที่ปราศจากข้อขัดแย้งและกลมกลืนกัน การสื่อสารในรูปแบบนี้จะถูกเผยแพร่โดยกลุ่มคนชั้นนำผ่านช่องทางต่างๆที่น่าสนใจคือ ผู้เข้าร่วมการประชุมชอบที่จะสื่อสารในบริบทของการประชุมใหญ่ๆเพราะการประชุมพัฒนาชุมชนกลุ่มเล็กๆ แม้การมีส่วนร่วมจะดีแต่ก็อาจก่อให้เกิดผลกระทบจากคนในและคนนอกได้ซึ่งอาจก่อให้เกิดความ

ขัดแย้ง โดยเฉพาะข้อพิพาทจำนวนมากเกิดจากแนวโน้มของโครงการพัฒนาชุมชนที่จะพัฒนาไปสู่ประโยชน์ของเอกชนมากกว่าของชุมชน

2.2. การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน

พฤติกรรมที่มีเหตุผลเฉพาะบริบทนั้นหมายถึงบุคคลต่างๆ มุ่งหวังที่จะเพิ่มประโยชน์สูงสุดแต่ถูกจำกัดด้วยข้อจำกัด การขาดข้อมูลเกี่ยวกับอนาคตอาจเป็นข้อจำกัดสำคัญ เนื่องจากทำให้เกิดความไม่แน่นอนในการตัดสินใจ การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนสะท้อนถึงขอบเขตที่สังคมกำหนดกฎเกณฑ์และขั้นตอนอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งรวมถึงความเชื่อที่ว่าผู้เชี่ยวชาญในฐานะตัวแทนของชนชั้นสูงอาจเตรียมการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ร่วมกันผ่านความรู้ของพวกเขา

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนสูง (Hallinger & Kantamara , 2001 , p. 397) เพราะคนในชุมชนมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามมุมมองที่ครอบงำซึ่งเป็นมุมมองของชนชั้นสูงในท้องถิ่น หรือผู้เชี่ยวชาญหรือผู้นำโดยธรรมชาติโดยถือว่าพวกเขารู้ดีที่สุด หน่วยงานประเภทนี้ยังได้รับการส่งเสริมจากชนชั้นสูงที่มีอำนาจของไทยในการสร้างคำจำกัดความของคนไทยที่ดีคือผู้ที่เคารพเสาหลักทั้งสามของประเทศ ได้แก่สถาบันพระมหากษัตริย์ ศาสนา และชาติ โดยในบริบทเชิงสถานการณ์ที่สังกัดชุมชนนั้น และจำเป็นต้องตัดสินใจโดยสมัครใจที่มีค่าสูง ผู้คนมักรู้สึกกดดันที่จะต้องรวมกลุ่มกันตามความต้องการของบุคคลสำคัญโดยอาศัยความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ซึ่งความภักดี ความเชื่อฟัง และความกตัญญูกตเวทีที่ประชาชนต้องมีต่อผู้อุปถัมภ์นั้นถือเป็นสิ่งสำคัญ (Vichit-Vadakan ,2011 ,p. 85) หลังจากนั้นจะมีเพียงคนไม่กี่คนที่อยู่ในตำแหน่งสูงสุดเท่านั้นที่ควรจะตัดสินใจและเสี่ยง

การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนในการลงมติการพัฒนาในชุมชน สมาชิกในชุมชนอาจใช้วิธีลงคะแนนเสียงจริงที่แตกต่างไปจากวิธีที่ควรลงคะแนนเสียง เพื่อหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน เพื่อการปฏิบัติตามแนวคิดของผู้นำเมื่อค่านิยมหนึ่งมีความสำคัญเหนือค่านิยมอื่น การตัดสินใจของชุมชนจึงแตกต่างไปจากที่ชุมชนอ้างมีความขัดแย้งทางวัฒนธรรมที่สันนิษฐานนี้ใน “การเอาชนะค่านิยม” เพื่อเป็นสัญญาณของการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ดำเนินอยู่ การเลือกโครงการล่วงหน้าโดยผู้นำหมู่บ้านจะทำให้สามารถเข้าใจได้ว่าเป็นมาตรการเพื่อให้แน่ใจว่าจะมีฉันทามติระหว่างชนชั้นสูงในหมู่บ้านและสมาชิกชุมชน เนื่องจากการลงคะแนนเสียงเกิดขึ้นกับตัวเลือกโครงการที่ชนชั้นสูงในหมู่บ้านได้อนุมัติไปแล้วจะช่วยเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชน ในทางกลับกันการคัดเลือกโครงการบางส่วนไว้ล่วงหน้ายังลดโอกาสที่จะเสนอโครงการอื่นๆเข้ามาด้วย ซึ่งเป็นการกีดกันทางวัฒนธรรม การอภิปรายที่ขัดแย้งกันเพียงไม่กี่ครั้งแล้วลงมติอาจตีความได้ว่าเป็นความพยายามรักษาหน้าอีกด้วย ชุมชนไม่ต้องการแสดงให้เห็นว่าพวกเขาขาดความเข้าใจสิ่งนี้ยิ่งทำให้บทบาทของบุคคลสำคัญในชุมชนหรือผู้เชี่ยวชาญเด่นชัดยิ่งขึ้น

2.3. อำนาจ

การปฏิบัติทางวัฒนธรรมและอำนาจมีความเชื่อมโยงถึงกันโดยพื้นฐานคือผู้คนมีความแตกต่างกันในทรัพยากรทางวัฒนธรรมและทักษะที่พวกเขาจะใช้ทรัพยากรเหล่านั้น บริบททางสังคมจึงมีบทบาทสำคัญการปฏิบัติทางวัฒนธรรมยังหล่อหลอมความรู้ของแต่ละบุคคลว่าผู้อื่น เช่นกลุ่มชนชั้นนำ จะตีความในการกระทำของพวกเขาอย่างไร(Swidler, 1995 ,p.39)แนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่ฝังรากลึกอยู่ในวัฒนธรรมพลเมืองไทยที่เผยแพร่โดยชนชั้นนำในประเทศไทยคือการยอมจำนนและการเคารพต่อการปกครองของชนชั้นนำที่ช่วยกำหนดระยะห่างจากอำนาจซึ่งแตกต่างกันไปตามบริบทวัฒนธรรมในชุมชนนั้น สังคมไทยประกอบด้วยตำแหน่งที่เชื่อมโยงกันตามลำดับชั้นและผู้คนจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ตามนั้นเนื่องมาจากแรง

กดดันทางสังคมโดยปริยาย ระยะห่างของอำนาจหมายถึงขอบเขตที่สมาชิกที่มีอำนาจน้อยกว่าในโครงสร้างลำดับชั้นที่คาดหวังและยอมรับว่าอำนาจกระจายได้ไม่เท่าเทียมกัน โดยกลุ่มชนชั้นนำเป็นกลุ่มมีสิทธิพิเศษและอำนาจมากกว่า (Hofstede , 2001 , p. 98) กลุ่มชนชั้นนำแบบดั้งเดิมของประเทศไทยมีอิทธิพลสำคัญต่อการควบคุมทรัพยากร เช่นอิทธิพลทางการเมือง นอกจากนี้ระยะห่างของอำนาจยังอธิบายถึงระดับของเสรีภาพในการตัดสินใจที่ผู้บังคับบัญชาให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา

ประเทศไทยมักถูกมองว่าเป็นวัฒนธรรมที่มีอำนาจเหนือกว่าผู้อื่น เด็กๆ จะได้รับรู้ถึงสถานะของตนในสังคม และมักจะถูกห้ามปรามไม่ให้แสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งหรือท้าทายผู้ใหญ่ที่มีสถานะสูงกว่า เช่นเดียวกับสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตำแหน่งหรืออายุ (Mulder, 1996 , p. 108) ในมุมมองแบบดั้งเดิมผู้บังคับบัญชาควรได้รับการเชื่อฟังเพียงเพราะสถานะของพวกเขา วัฒนธรรมพลเมืองของไทยจึงเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมรูปแบบความเป็นผู้นำแบบอุปถัมภ์ซึ่งเห็นได้ชัดจากค่านิยมทางศีลธรรมที่สอนในโรงเรียน ซึ่งส่งเสริมการเคารพต่อชนชั้นสูง ยิ่งไปกว่านั้นคนไทยมักรู้สึกถูกจำกัดในการแสดงออกต่อหน้าคนที่มีสถานะสูงกว่า (Mulder, 1996 , p.107)

เจ้าหน้าที่อบต.สามารถลดระยะห่างระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่ได้โดยการจัดให้มีการติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งการแสดงอำนาจหรือการวิพากษ์วิจารณ์ ที่สามารถตีความได้ว่าเป็นคำแนะนำระหว่างเพื่อนฝูง แต่ระยะห่างตามลำดับชั้นยังคงมีอยู่มากและเผยให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างความต้องการวิธีการสื่อสารที่ไม่บิดเบือนและความต้องการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปัญหานี้อาจได้รับการแก้ไขได้โดยการประนีประนอมโดยให้มีเจ้าหน้าที่อบต.เพียงไม่กี่คนเข้าร่วมการประชุมพัฒนาชุมชน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเป็นสิ่งที่ชุมชนส่วนใหญ่ต้องการ อีกวิธีหนึ่งในการปรับระยะห่างระหว่างชุมชนกับเจ้าหน้าที่อบต. คือการอนุญาตให้มีการประชุมพัฒนาชุมชนครั้งหนึ่งกับเจ้าหน้าที่และประชุมอีกครั้งโดยไม่มีเจ้าหน้าที่ แต่มีฝ่ายบริหารของอบต.ซึ่งขั้นตอนนี้ได้รับการแนะนำโดยฝ่ายบริหารอบต. เพื่อพูดถึงปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขในหมู่บ้าน และพวกเขาไม่ต้องการแสดงความเห็นที่ไม่ตรงกันต่อหน้าเจ้าหน้าที่อบต. ความแตกต่างของอำนาจยังคงมีอยู่ในบริบทชนบทของไทย การประชุมกลุ่มใหญ่แทนที่จะประชุมกลุ่มเล็กหลายๆ กลุ่ม ในแง่หนึ่งในการประชุมกลุ่มเล็กผู้เข้าร่วมประชุมจะกลัวเสียหน้าน้อยลง(Chompunth,2011,p.356) ในอีกแง่หนึ่งจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมที่มากขึ้นสามารถลดความแตกต่างของอำนาจระหว่างชุมชนกับเจ้าหน้าที่ได้ และด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีพื้นที่ในการปรึกษาหารือกันมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นในการประชุมกลุ่มใหญ่ข้อมูลจะถูกแบ่งปันอย่างเท่าเทียมกันมากขึ้นระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมทุกคน

3.สังคมไทยกับการแก้ไขความขัดแย้งในชุมชน

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองและเศรษฐกิจสังคมที่คึกคักที่สุดในเอเชีย และมีประวัติศาสตร์การต่อสู้ของประชาชน ชาวไร่ ชาวนา การต่อต้านโครงการโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ของรัฐ ความขัดแย้งทางการเมืองเหล่านี้มาจากวัฒนธรรมของการไม่เข้าร่วมการอภิปรายในที่สาธารณะและความขัดแย้งอย่างเปิดเผยไม่อาจถูกสร้างขึ้นมาได้ Osland และ Bird (2000) เรียกว่า “ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม”

ในการประชุมการพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยที่ชี้ให้เห็นมิติทางวัฒนธรรมเดียวกัน เช่นความเป็นหมู่คณะซึ่งมุ่งสู่ความสามัคคีของกลุ่ม และยังควบคุมความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกอีกด้วย เมื่อผู้คนในสังคมที่เป็นหมู่คณะโต้ตอบกับสมาชิกภายนอกกลุ่ม หากทั้งสองกลุ่มมีเป้าหมายที่ไม่สอดคล้องกันและอาจกลายเป็นศัตรูกัน แต่เมื่อผู้มีอำนาจในกลุ่มในเรียกร้องผู้คนก็มีแนวโน้มที่จะลดความก้าวร้าวลง (Triandis , 2000 , p. 150) ดังนั้นความขัดแย้งทางวัฒนธรรมจึงลดลงโดยอำนาจผู้นำ

การหลีกเลี่ยงความขัดแย้งในบริบทของการประชุมพัฒนาชุมชน ผู้คนยอมรับถึงการมีอยู่ของความขัดแย้งและความสำคัญของความขัดแย้งในการเจรจาผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน แต่ภารกิจที่แท้จริงมักถูกมอบหมายให้กับผู้นำในท้องถิ่น ดังนั้นกลุ่มที่ไม่มีอำนาจเช่นเกษตรกรทั่วไปจึงไม่พบกับความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น โดยวิธีการพูดคุยกับเกษตรกรเผยให้เห็นว่าพวกเขาเห็นคุณค่าของผู้นำที่มีความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้ง แต่สมาชิกชุมชนทั่วไปก็อาจดำเนินการได้เช่นกัน แต่การเคารพต่อบุคคลที่มีตำแหน่งสูงกว่าในลำดับชั้นทางสังคมมักจะสิ้นสุดลงเมื่อผลประโยชน์และมาตรฐานทางจริยธรรมของเกษตรกรได้รับผลกระทบเกินขอบเขตที่เขาจะยอมรับได้ ซึ่งเป็นลักษณะทางวัฒนธรรมที่เรียกว่า การเอาชนะค่านิยม (Osland & Bird, 2000 , p. 69) นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชาถูกคาดว่าจะปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยเหตุนี้ความรู้สึกที่หลากหลายตั้งแต่ความกลัว ความเคารพและความภาคภูมิใจ ไปจนถึงความไม่รู้ การไม่เคารพ และแม้แต่การดูถูก จึงสามารถสังเกตเห็นได้พร้อมๆ กันในความขัดแย้งนั้น

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม การปฏิบัติทางวัฒนธรรมถูกสร้างขึ้นโดยมีกฎเกณฑ์หลักคือบุคคลสามารถกระทำการในลักษณะที่เหมือนกันทางวัฒนธรรมได้ เพราะร่วมกันเพื่อตอบสนองต่อสถาบันที่พวกเขาเผชิญหน้า (Swidler , 1995 , p. 36, 38) แต่การปฏิบัติทางวัฒนธรรมของผู้คนจากชนชั้นทางสังคมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้รูปแบบพฤติกรรมโดยรวมของพวกเขาถูกจัดระเบียบแตกต่างกัน (Swidler , 1986 , p. 275) โดยถือว่าเป็นพฤติกรรมที่มีเหตุผลซึ่งผูกติดอยู่กับบริบท ซึ่งปรากฏอยู่ในโครงสร้างลำดับชั้นที่มีระยะห่างของอำนาจอย่างชัดเจน (เช่น อบต. และการประชุมพัฒนาชุมชน)

แม้ว่าในทฤษฎีเกี่ยวกับสถาบันจะเสนอว่าการปฏิบัติทางวัฒนธรรมจะคงอยู่ตลอดไปในระยะยาว แต่การเปลี่ยนแปลงก็เกิดขึ้นได้เช่นกัน เช่นเนื่องมาจากการปรับตัวของสังคมต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม หรือการติดต่อระหว่างวัฒนธรรม คาดเดาว่าแม้ว่าประเทศไทยจะยังคงถูกมองว่าเป็นวัฒนธรรมแบบชุมชนเป็นหลัก แต่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไปกำลังเกิดขึ้นเพื่อยอมรับการปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่กำหนดให้เป็นทั้งแบบปัจเจกและแบบรวมหมู่ สิ่งนี้อาจเป็นจริงโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับคนรุ่นใหม่ เช่นการปฏิบัติทางวัฒนธรรมในการเชื่อฟังดูผู้อาวุโสเหมือนจะมีบทบาทน้อยกว่าสำหรับคนรุ่นเก่า McCann, Honeycutt และ Keaton (2010 ,p. 169) แสดงให้เห็นว่านักศึกษาจากมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ ชอบรูปแบบสังคมที่นิยมความเท่าเทียมกันมากกว่ารูปแบบที่มีลำดับชั้นอย่างเคร่งครัด ในขณะที่ประชาชนของประเทศไทยในปัจจุบันมีการศึกษาสูงขึ้น และค่านิยมของสังคมกำลังเปลี่ยนแปลงไปซึ่งอาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในแนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรมอย่างหลีกเลี่ยงมิได้

ในอดีตประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมักถูกมองว่าไม่ฝักใฝ่การเมืองเป็นคนมองโลกในแง่ร้าย ชอบทำตามคนอื่นและมีความอดทนสูงต่อผู้บังคับบัญชาที่เอาแต่ใจ แต่งานหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าอาจเปลี่ยนแปลงไป คนรุ่นใหม่ที่เป็นวัยแรงงานย้ายถิ่นฐานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งต่างจากพ่อแม่ของพวกเขาไม่คุ้นเคยกับการทำเกษตรกรรมอีกต่อไป นอกจากนี้Walker(2012 , p. 18, 84) ชี้ให้เห็นวิถีชีวิตเกษตรกรได้เปลี่ยนความสัมพันธ์แบบเดิมระหว่างผู้ให้การอุปถัมภ์กับลูกค้า นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างชนบทและเมือง การแพร่กระจายข้อมูลผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ยังท้าทายการปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่มีอยู่แล้วในหมู่ประชากรในชนบท ในระยะยาว

สิ่งเหล่านี้สามารถเร่งการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในพื้นที่ชนบทให้เร็วขึ้นได้ สิ่งนี้ควบคู่ไปกับประชากรที่ยากจนและในชนบทที่ตระหนักมากขึ้นว่าเป็นส่วนหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ค่อนข้างเด็ดขาดในการมีส่วนกำหนดการปกครอง ลำดับชั้นทางวัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยไม่เข้มงวดเหมือนอดีตอีกต่อไป Phatharathananunth (2016 , p. 514) ในอดีตผู้ปกครองยอมรับการลงโทษที่ครูลงโทษบุตรหลานของตนโดยเชื่อว่าครูเป็นผู้บังคับบัญชา แต่ในปัจจุบันหากการกระทำของครูทำให้เด็ก

นักเรียนได้รับบาดเจ็บผู้ปกครองหลายคนอาจฟ้องร้องครูด้วยซ้ำ การเปลี่ยนแปลงนี้ดูเหมือนจะส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่รัฐบาลในท้องถิ่นด้วย เริ่มตั้งแต่ต้นทศวรรษ1990แนวทางปฏิบัติของระบบราชการทำให้เจ้าหน้าที่ได้รับสถานะและอำนาจลดลง งานวิจัยของ Sinclair et al. (2013 , p. 62) แสดงให้เห็นว่าทัศนคติและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐหลายคนที่มีต่อเกษตรกรดูเหมือนจะเปลี่ยนไป โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับข้าราชการเปลี่ยนไปจากเดิมที่เป็นนายกับลูกค้า โดยข้าราชการต้องอ้างถึงประชาชนด้วยความเคารพและให้เกียรติ

4.สรุป

วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสื่อสารและเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์ในสังคม และยังเป็นสิ่งที่สร้างการยึดเกาะของสมาชิกในชุมชน ภายใต้โครงสร้างการเมืองการปกครองที่ชุมชนต้องปกครองตนเอง ผลกระทบของแนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรมมีผลต่อโครงสร้างการปกครองในท้องถิ่นโดยเฉพาะในการประชุมพัฒนาชุมชนในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล ที่แนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรมมีปฏิสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ชุมชนต้องตัดสินใจ ที่ชี้นำการสนทนา แต่ผลลัพธ์นั้นขึ้นอยู่กับบริบทชุมชน และแนวทางปฏิบัติทางวัฒนธรรมในชุมชนจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของชุดอัตลักษณ์ของชุมชนที่มีให้รัฐได้รับรู้

การจัดประชุมพัฒนาชุมชนในปัจจุบันซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามกระจายอำนาจในอดีตของประเทศไทยดูเหมือนจะยึดตามแนวคิดในอุดมคติของการปกครองแบบมีส่วนร่วม แนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมที่แพร่หลายทำให้การสร้างสภาพแวดล้อมที่รองรับการอภิปรายที่โปร่งใสและเปิดกว้างอย่างแท้จริง เป็นเครื่องมือการมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือในชุมชน อุดมคติของการมีส่วนร่วมในการอภิปรายแบบเปิดกว้างสามารถนำไปสู่ฉันทามติได้นั้นอาจไม่เป็นจริงในบริบทเช่นการประชุมพัฒนาชุมชนที่แนวปฏิบัติทางวัฒนธรรมเข้ามาเคลือบหรือห่อหุ้มความจริง เพื่อเพิ่มความสามัคคีในชุมชน เพื่อการลดความขัดแย้งด้วยวัฒนธรรมการรักษาหน้า ความเกรงใจ แม้ปัจจุบันมีแนวโน้มทิศทางของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมชุมชนแต่รูปแบบความเป็นผู้นำแบบอุปถัมภ์ยังคงแพร่หลายในสภาพแวดล้อมชนบท และการแสดงอำนาจของตนเองอย่างเปิดเผยเป็นสิ่งที่คนในชนบทไม่เห็นด้วย ชุมชนส่วนใหญ่ดูเหมือนจะค่อนข้างพอใจกับรูปแบบการมีส่วนร่วมแบบเรียบง่ายในโครงสร้างการปกครองในชนบท ชุมชนมีความเป็นไปได้ที่จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาหมู่บ้านของตนผ่านการปรึกษาหารือในโครงสร้างการกำกับดูแลในท้องถิ่น เช่นการประชุมพัฒนาชุมชน แม้ว่าพวกเขาจะไม่มีอำนาจตัดสินใจขั้นสุดท้ายและแม้ว่าค่านิยมทางวัฒนธรรมอาจขัดขวางการมีส่วนร่วมในระดับหนึ่งก็ตาม

เอกสารอ้างอิง

ประเวศ วะสี. (2547). *การพัฒนาต้องเอาวัฒนธรรมเป็นตัวตั้ง.* กรุงเทพฯ กองทุนส่งเสริมงาน : วัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม.

อคิน รพีพัฒน์ . (2551). *วัฒนธรรมคือความหมาย*: *ทฤษฎีและวิธีการของคลิฟฟอร์ด เกียร์ซ* . กรุงเทพ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).

Chompunth, C. (2011). *An evaluation of the public participation practice in environmental development projects in Thailand: A case study of the Hin Krut power plant project.* (PhD thesis). University of East Anglia, Norwich, UK.
https://thescipub.com/pdf/ajassp.2012.865.873.pdf

Chaowarat, P. (2010). *Participatory planning in municipal development in Thailand*. (PhD thesis). Technical University of Berlin, Berlin, Germany. DOI:10.14279/depositonce-2428

Hallinger, P., & Kantamara, P. (2001). Exploring the cultural context of school improvement in Thailand. *School Effectiveness and School Improvement*, *12*, 385–408. DOI: 10.1076/sesi.12.4.385.3446

Hofstede, G. H. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions, and organisations across nations*. Thousand Oaks: Sage Publications. DOI:10.1016/S0005-7967(02)00184-5

Huntington, S. P. (1996/2011). *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. New York: Simon & Schuste.

Intachakra, S. (2012). Politeness motivated by the "heart" and "binary rationality" in Thai culture. *Journal of Pragmatics*, *44*, 619–635. DOI: 10.1016/j.pragma.2011.07.016

Komin, S. (1990). Culture and work-related values in Thai organisations. *International Journal of Psychology*, *25*, 681–704. DOI:10.1080/00207599008247921

McCann, R. M., Honeycutt, J. M., & Keaton, S. A. (2010). Toward greater specificity in cultural value analyses: The Interplay of intrapersonal communication affect and cultural values in Japan, Thailand, and the United States. *Journal of Intercultural Communication Research*, *39*, 157–172. DOI:10.1080/17475759.2010.534862

Mulder, N. (1996). *Inside Thai society: Interpretations of everyday life*. Amsterdam: Pepin Press.

Osland, J. S., & Bird, A. (2000). Beyond sophisticated stereotyping: Cultural sensemaking in context. *The Academy of Management Executive*, *14*, 65–77. https://doi.org/10.5465/ame.2000.2909840

Panpothong, N., & Phakdeephasook, S. (2014). The wide use of mai-pen-rai "It's not substantial" in Thai interactions and its relationship to the Buddhist concept of Tri Laksana. *Journal of Pragmatics*, *69*, 99–107. DOI:10.1016/j.pragma.2012.03.006

Sinclair, A. J., Kumnerdpet, W., & Moyer, J. M. (2013). Learning sustainable water practices through participatory irrigation management in Thailand. *Natural Resources Forum*, *37*, 55–66. https://doi.org/10.1111/1477-8947.12012

Swidler, A. (1986). Culture in action: Symbols and strategies. *American Sociological Review*, *51*,273–286. https://archiv.soms.ethz.ch/teaching/OppFall09/SwidlerCultureInAction.pdf

Triandis, H. C., & Suh, E. M. (2002). Cultural influences on personality. *Annual Review of Psychology*, *53*, 133–160. https://doi.org/10.1146/annurev.psych.53.100901.135200

Vichit-Vadakan, J. (2011). Public ethics and corruption in Thailand. In E. Berman (Ed.), *Public administration in Southeast Asia: Thailand, Philippines, Malaysia, Hong Kong, and Macao* (pp. 79–94). Boca Raton: Springer.

Walker, A. (2012). *Thailand's political peasants: Power in the modern rural economy*. Madison: University of Wisconsin Press.

Thai Social Science Journal **Original Article**

Received:10 November 2024 Revised:24 November 2024 Accepted:25 December 2024

ความเป็นมาและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ในเมียนมาร์

Background and Resolution of Ethnic Conflict in Myanmar

ประชา สุดพรรพต[1]

Pracha sutpanpot

บทคัดย่อ

ความเป็นมาของความขัดแย้งทางชาติพันธ์ในเมียนมาร์เป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ของชาติในอดีตที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและชาติพันธ์นำไปสู่การไม่สามารถปรองดองกันเมื่อได้รับอิสระภาพ การช่วงชิงก่อตั้งรัฐทำให้เกิดความขัดแย้งยืดเยื้อยาวนานนำไปสู่ความรุนแรงจากความขัดแย้งทางชาติพันธ์ การพยายามแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธ์ด้วยกระบวนการสร้างสันติภาพของเมียนมาร์ที่เริ่มต้นด้วยกระบวนการประชาธิปไตยในเมียนมาร์ในปัจจุบัน ภายใต้ข้อตกลงสันติภาพทวิภาคีจากกลุ่มชาติพันธ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาเสถียรภาพของสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศ โดยบทบาทสำคัญกองทัพ รัฐบาลพลเรือน และกลุ่มชาติพันธ์โดยรัฐบาลต้องได้รับการสนับสนุนจากกองทัพจึงจะประสบความสำเร็จ ขณะที่กองทัพมีผลประโยชน์ทับซ้อนอยู่ แม้รัฐบาลชุดใหม่เป็นประชาธิปไตยส่งสัญญาณเชิงบวกไปยังกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยังมีปัญหาในการมีส่วนร่วม กระบวนการสันติภาพแม้เป็นวาระเร่งด่วนและสำคัญที่สุด แต่จะบรรลุข้อตกลงที่ยอมรับได้ต่อเมื่อผลประโยชน์ที่บรรจบกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ปัญหาของสถานการณ์จะคลี่คลายได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าทุกฝ่ายต้องพร้อมที่จะประนีประนอมจุดยืนของตนเพื่อประโยชน์ของสันติภาพและความมั่นคงในระยะยาวเพียงใด

คำสำคัญ: ความเป็นมา ,การแก้ไขปัญหา ,ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์, เมียนมาร์

[1] นักวิชาการอิสระ ; independent Scholar,Thailand

Corresponding author, e-mail: prachasudbrrpht @gmail.com,Tel. 081-5784468

Abstract

The origin of ethnic conflicts in Myanmar is a result of the history of the nation in the past with cultural and ethnic differences, leading to the inability to reconcile when independence was gained. The struggle to establish a state led to prolonged conflicts, leading to violence from ethnic conflicts. Attempts to resolve ethnic conflicts through the peace process in Myanmar, which began with the current democratic process in Myanmar under bilateral peace agreements from ethnic groups, aim to maintain the stability of the political situation in the country. The important roles of the army, the civilian government, and ethnic groups by the government must be supported by the army in order to be successful. While the army has overlapping interests, even though the new government is democratic, it sends a positive signal to ethnic groups who still have problems in participating. The peace process, although an urgent and important agenda, will only reach an acceptable agreement when the interests of all parties involved converge. How well the problem of the situation will be resolved depends on how much all parties are willing to compromise their positions for the sake of long-term peace and stability.

Keywords: Background, Resolution, Ethnic Conflict, Myanmar

1.บทนำ

ความขัดแย้งทางชาติพันธุ์ถือเป็นความขัดแย้งทางสังคม(Social conflict) รูปแบบหนึ่งที่แสดงให้เห็นการมีอคติ และการขาดการสื่อสารระหว่างกันอย่างเหมาะสมเพียงพอ เป็นผลให้เกิดการขัดกันหรือเข้ากันไม่ได้ทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่ม(Cultural incompatibility) ซึ่งอาจจะลุกลามไปสู่สภาวะของความหวาดกลัว/เกลียดชัง(Homophobia) ทั้งที่ซ่อนเร้นและที่เปิดเผยสู่การแสดงออกต่างๆ ทั้งนี้แม้ว่าความขัดแย้งจะถือเป็นสิ่งปกติที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน ทว่าการจัดการความขัดแย้งที่ไม่มีประสิทธิภาพภายใต้ความหวาดกลัวเกลียดชังนั้นก็อาจจะนำไปสู่การใช้ความรุนแรงต่อกันและลุกลามบานปลายได้ในที่สุด

นักมานุษยวิทยามีมุมมองต่อความขัดแย้งที่แตกต่างกันไป โดยนักมานุษยวิทยาจำนวนหนึ่งมองว่าความขัดแย้งภายในสังคมจะช่วยทำให้ระบบของสังคมนั้นยังคงดำรงอยู่ได้ ซึ่งมองว่าความขัดแย้งความแตกแยกในระดับท้องถิ่นหรือสังคมขนาดเล็กนั้นมีความสำคัญต่อระบบสังคมหนึ่งๆ โดยจะนำไปสู่การสร้างความกลมเกลียวทางสังคม(Social cohesion) ขึ้นมาได้ภายใต้ระบบความสัมพันธ์ที่กว้างขึ้นไป แต่ในทางกลับกันนักมานุษยวิทยาอีกฝ่ายมองว่าความขัดแย้งทางสังคมคือสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา(Maladaptive) ความขัดแย้งมันถูกสร้างมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างจุดอ่อนไหวภายในระบบสังคม(Strain) และความกดดันหรือสิ่งเร้าจากภายนอกระบบสังคม(Stress) (Levine, 1961)

ในข้อมูลทางมนุษยวิทยาประเทศเมียนมาร์ประกอบขึ้นด้วยทั้งหมด135กลุ่มชาติพันธุ์ ดินแดนเทือกเขาสูงชันเหล่านี้เป็นพื้นที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มน้อยที่กระจายตัวกันอย่างเบาบาง มีการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มบ้างในบางวาระบางโอกาสและมักจะมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมสูง และมักจะผสมปนเปความเชื่อต่างๆ เข้าด้วยกันจนมีลักษณะเด่นเฉพาะกลุ่ม กลุ่มคนใน135กลุ่มชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษาแตกต่างกันอย่างน้อย64กลุ่มภาษา จำแนกออกได้เป็น8กลุ่มหลักได้แก่ชาวพุทธบะหม่า ซึ่งมีจำนวน 2 ใน 3 ของประชากร

ในเมียนมาร์ ส่วนกลุ่มอื่นๆ ได้แก่คะฉิ่น, ไทใหญ่, ชิน, ยะไข่, คะยา, กะเหรี่ยง และมอญ ปัจจุบันประเทศเมียนมาร์ประกอบด้วย 14 เขตการปกครอง จำแนกเป็น7เขตที่ประชาชนส่วนใหญ่อันดับหนึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์พม่า ซึ่งประกอบขึ้นจาก 9 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อยที่เรียกตนเองว่าพม่าหรือBurman มีประชากรคิดเป็น 68% ของประชาชนทั้งประเทศ และอีก 7 รัฐที่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่ไม่ใช่พม่า ทั้ง 7 รัฐประกอบไปด้วย อันดับสองกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดคือฉานหรือไทใหญ่ที่ประกอบขึ้นจาก 33 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อย(รวมทั้งกลุ่มชาวม้ง หรือเย้า, ขมุ, ก้อหรืออีก้อ, ลหุ, ปาโอ หรือ กะเหรี่ยงดำ, ฉานแดง, และว้า ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เหล่านี้กระจายตัวเข้ามายังดินแดนของไทย, สปป. ลาว และเวียดนาม) กลุ่มไทใหญ่นี้มีสัดส่วนประชากร 9% ของประชากรทั้งประเทศ อันดับที่3คือกะเหรี่ยง(Kayin / Karen) ที่มีประชากรราว 7% และมีกลุ่มชาติพันธุ์ย่อย 11 กลุ่ม ในขณะที่คะฉิ่น (Kachin) ประกอบขึ้นจาก 12 กลุ่มย่อย คะยา (Kayah) 9 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อย ฉิ่น (Chin) ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ทางตอนเหนือสุดที่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนต่อเนื่องจากเทือกหิมาลัยที่มีกลุ่มชาติพันธุ์กระจายตัวถึง 53 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อย และกลุ่มที่น่าจะใกล้เคียงในทางพื้นที่ภูมิศาสตร์แต่กลับแตกต่างอย่างยิ่งกับกลุ่มชาติเบงกาลี-โรฮิงญาที่ทางการพม่าไม่ยอมรับนั่นคือกลุ่มชาติพันธุ์ยะไข่ (Rakhine) ที่อยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศ ซึ่งประกอบขึ้นจาก 7 กลุ่มชาติพันธุ์ย่อย (ปิติ ศรีแสงนาม,2023)

ปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธ์นำไปสู่การก่อความไม่สงบทางชาติพันธุ์มีรากฐานทางประวัติศาสตร์ที่ลึกซึ้งมากในเมียนมาร์ จากการแบ่งแยกชนกลุ่มน้อยส่วนใหญ่ประเทศ โดยมีองค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ร่วมด้วย โดยที่กลุ่มชนกลุ่มน้อยจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการก่อความไม่สงบทางชาติพันธุ์เป็นคนในพื้นที่สูงเมื่อเทียบกับกลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่ของพม่าซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวพื้นที่ราบ ความแตกแยกทางชาติพันธุ์และภาษาในประเทศได้รับการทำให้เป็นรูปธรรมในช่วงยุคอาณานิคม และยังถูกใช้โดยชนชั้นนำหลังการประกาศเอกราชเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองอีกด้วย ด้วยเหตุนี้การติดเครื่องหมายทางชาติพันธุ์และแนวคิดเกี่ยวกับชาติพันธ์ที่มีคุณธรรมและการแบ่งแยกจากผู้อื่นตามแบบแผนจึงหยั่งรากลึกลงเรื่อยๆ เมื่อเวลาผ่านไป ประกอบกับความไร้สามารถของชนชั้นนำหลังการประกาศเอกราชในการเอาชนะความแตกต่างทางชาติพันธุ์ การก่อความไม่สงบกระจายไปทั่วประเทศสะท้อนให้เห็นถึงการคงอยู่ของชาติพันธุ์ในฐานะเครื่องหมายสำคัญและแหล่งที่มาของความแตกแยกในรูปแบบทางการเมืองของประเทศในปัจจุบัน

2.ความเป็นมาของความขัดแย้งทางชาติพันธ์

เมียนมาร์เป็นแหล่งรวมของประชากรที่หลากหลายเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อสายทิเบต-พม่าหรือจีน-ไทย แม้ว่าจะแบ่งออกเป็นกลุ่มชาติพันธุ์และภาษาและกลุ่มย่อยหลายกลุ่มก็ตาม ประเทศเคยเป็นอาณานิคมของอังกฤษผ่านความขัดแย้งด้วยอาวุธ และถือว่าเป็นส่วนขยายของดินแดนอังกฤษในอินเดีย โดยการบริหารประเทศดำเนินการจากอินเดียจนถึงปีพ.ศ.2480 ก่อนสงครามโลกครั้งที่สองจะปะทุขึ้นนอกจากนี้ การบริหารดังกล่าวไม่ได้อิงตามความเป็นจริงของพม่า (Taylor ,2007, p.70-72) สงครามอังกฤษ-พม่าครั้งแรกสิ้นสุดลงในปี1826 นำไปสู่การตั้งอาณานิคมในอาระกันและเทนนาเซอร์ริม (รัฐยะไข่และเขตตะนาวศรีในปัจจุบัน) และเปิดพรมแดนของพม่าให้ผู้อพยพจากอนุทวีปอินเดียเข้ามาได้ การอพยพนี้ส่งผลกระทบต่อพม่าในระยะยาว เนื่องจากชาวอินเดียค่อยๆ เข้ามาในประเทศและเริ่มหางานอาชีพรวมทั้งงานในราชการท้องถิ่น ความคล่องแคล่วในภาษาอังกฤษและความคุ้นเคยกับกฎหมายและธรรมเนียมปฏิบัติของอังกฤษทำให้พวกเขามีข้อได้เปรียบเหนือคนในท้องถิ่นอย่างมาก นอกจากนี้ผู้ให้กู้เงินชาวเชตตียาร์ยังเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศและให้สินเชื่อเพื่อแลกกับหลักประกันซึ่งมักจะมาในรูปแบบของที่ดินทำการเกษตร การพัฒนาดังกล่าวส่งผลเสียต่อชุมชนผู้อพยพชาวอินเดียในเวลาต่อมา เนื่องจากความขุ่นเคืองจะค่อยๆ ก่อตัวขึ้นเมื่อเวลาผ่านไปและปะทุขึ้นเป็นเหตุจลาจลต่อต้านเชื้อชาติชาวอินเดียในช่วงทศวรรษ 1960

ในรัฐยะไข่ทางตะวันตกของประเทศนี้ยังพบเห็นการอพยพระหว่างประเทศจำนวนมาก ซึ่งจะทำให้ชุมชนชาวพุทธในท้องถิ่นต้องต่อสู้กับผู้อพยพจากเบงกอลและบังกลาเทศในเวลาต่อมา ซึ่งส่งผลให้มีความรู้สึกต่อต้านมุสลิมอย่างรุนแรงตามมาด้วย การล่าอาณานิคมของอังกฤษไม่ได้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ ส่วนใหญ่แล้วได้เพียงการล่าอาณานิคมในพื้นที่ราบลุ่มเท่านั้นซึ่งต่อมาเรียกว่าพม่า แต่พื้นที่สูงที่มีป่าไม้และเสี่ยงต่อการเกิดมาเลเรียนั้นของชนกลุ่มน้อยกลับไปไม่ถึง อังกฤษจึงลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพกับพวกเขา และอนุญาตให้พวกเขาบริหารดินแดนของตนเองโดยใช้ระบบการปกครองทางอ้อม(Taylor, 2007, p.75) การบริหารที่มีความแตกต่างนี้ทำให้เกิดเมล็ดพันธุ์ของความแตกแยกระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ประกอบกับการที่อังกฤษชอบที่จะเกณฑ์ชาวเขาเข้ารับราชการทหาร เนื่องจากคุณสมบัติทางการทหาร ทำให้ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้มีตัวแทนในกองทัพพม่าที่ไม่สมส่วน การพัฒนาเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิดอย่างลึกซึ้งและความไม่ไว้วางใจระหว่างชาวพม่าที่เป็นชนกลุ่มใหญ่และชนกลุ่มน้อยในที่สุด ชาวพม่าถือว่าตนเองเหนือกว่าและไม่ไว้วางใจพวกเขา

จุดเริ่มต้นความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลพม่าในอดีต(เมียนมาร์)กับบรรดาชนกลุ่มน้อยหลายกลุ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 4 มกราคมพ.ศ. 2491 เมื่อสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เมียนมาร์) ได้รับเอกราชจากอังกฤษ หรือสหราชอาณาจักร แต่โครงสร้างของรัฐบาลในพม่าขณะนั้นเองยังคงอ่อนแอ กระทั่งในเดือนกุมภาพันธ์พ.ศ. 2491 ชาวกะเหรี่ยงจำนวนกว่า 400,000 คน ได้ประท้วงโดยสงบเพื่อแสดงความสามัคคี ในการจัดตั้งรัฐกะเหรี่ยง สามเดือนหลังจากได้รับเอกราชพรรคคอมมิวนิสต์พม่าเริ่มก่อการกบฏจับอาวุธขึ้นต่อสู้ และกลุ่มกะเหรี่ยงที่ต้องการแบ่งแยกดินแดนได้เริ่มการต่อสู้เพื่อเรียกร้องเอกราช การเกิดขึ้นขององค์กรป้องกันแห่งชาติกะเหรี่ยง เช่นกองทัพสหภาพกะเหรี่ยง(Karen National Union : KNU) ขึ้น ทำให้ความร่วมมือของชาวกะเหรี่ยงต่อรัฐบาลลดลง และความตึงเครียดเก่าๆระหว่างชาวกะเหรี่ยงและรัฐบาลเกิดขึ้นอีก การสู้รบระหว่างทหารกะเหรี่ยงและพม่าเกิดขึ้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2491 รัฐบาลสันนิบาตเสรีภาพฯ พยายามเจรจากับกลุ่มกบฏคอมมิวนิสต์ และเปิดทางให้กลุ่มคอมมิวนิสต์เข้าร่วมในการเมืองระดับชาติ เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2491 ได้มีการประชุมเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาที่กองทัพกะเหรี่ยงเติบโตขึ้น และหยุดการก่อกบฏของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ในช่วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคมมีเหตุรุนแรงเกิดขึ้นระหว่างกะเหรี่ยงและพม่า เพราะทั้งสองฝ่ายต่างต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ ซึ่งถือว่าเป็นปีที่มีความรุนแรงเกิดขึ้นมากในพม่า แต่ละกลุ่มต่างมีกำลังทหารเป็นของตนเอง และพยายามเพิ่มพื้นที่ปกครองโดยใช้ความรุนแรง ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มฝ่ายขวาและนิยมตะวันตก ได้แก่กองทัพกะเหรี่ยง องค์กรป้องกันแห่งชาติกะเหรี่ยง กองโจรสันติภาพกะเหรี่ยง ตำรวจและกองกำลังสหภาพส่วนใหญ่ อีกกลุ่มหนึ่งเป็นฝ่ายซ้ายและต่อต้านประเทศอังกฤษ ได้แก่รัฐบาลสันนิบาตเสรีภาพฯ ทหารพม่าบางส่วนในกองทัพ ซึ่งเป็นตำรวจที่ตั้งขึ้นเพื่อต่อต้านกองทัพกะเหรี่ยงและตำรวจที่นิยมฝ่ายขวา กระทั่งในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2491 เกิดความรุนแรงขึ้นทั่วพม่า เจ้าหน้าที่ชาวอังกฤษบางส่วนที่อยู่ในพม่าตะวันออกสนับสนุนการต่อสู้เพื่อเอกราชของประเทศพม่า ในขณะที่สหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยงได้ประกาศสงครามกับรัฐบาลทหารพม่า เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2492 ความขัดแย้งได้ดำเนินเรื่อยมาจนกระทั่งประชาชนในสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าได้รับบาดเจ็บเสียชีวิตจากสงครามเป็นจำนวนมาก (วีรัส ประเศรษฐโธ, 2565)

หลังการประกาศเอกราชทางการเมืองเพียงไม่นาน นายพลอองซาน ผู้นำชาตินิยม พยายามบรรเทาความกลัวของชนกลุ่มน้อยโดยสนับสนุนโครงสร้างแบบสหพันธรัฐที่ให้อำนาจปกครองตนเองแก่รัฐชายแดน โดยจัดทำข้อตกลงปางโหลงในปี 1947 เพื่อรวมพม่าตอนบนและตอนล่างเข้าด้วยกัน เขาเสนออำนาจปกครองตนเองภายในอย่างเต็มที่แก่รัฐชินและฉานหรือชาน และยังเสนอให้มีเอกราชทางการเมืองภายในระยะเวลาสองปีหากการจัดการแบบสหพันธรัฐล้มเหลว การจัดการนี้ทำให้ผู้นำชาวพม่าพยายามแสวงหาอำนาจทางการเมืองและชนกลุ่มน้อยเริ่มไม่พอใจ กลุ่มแรกที่นำกองกำลังต่อต้านรัฐบาลกลางคือสหภาพแห่งชาติกะเหรี่ยง

(KNU) ในปี 1949 และกองทหารของ KNU ที่เกือบจะยึดย่างกุ้งได้ก่อนที่กองกำลังเสริมจากรัฐกะฉิ่นจะมาถึง เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากภัยคุกคาม ทำให้สหภาพแตกสลายลงอย่างช้าๆ เนื่องจากกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ มากขึ้นเรื่อยๆ จัดตั้งกองกำลังกบฏส่วนตัวและขยายดินแดนออกไป โดยมักจะอยู่ตามแนวชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่นจีน อินเดีย และไทย สถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศก็แย่ลงเช่นกัน เนื่องจากนักการเมืองพม่าเริ่มชอบอำนาจสูงสุดของพม่าและศาสนาพุทธมากกว่าศาสนาอื่น เมื่อสถานการณ์แย่ลง กองทัพก็ก่อรัฐประหารครั้งแรกในปี 1959 และแต่งตั้งรัฐบาลรักษาการซึ่งอยู่ได้นานถึง 18 เดือน ในระหว่างการก่อรัฐประหารครั้งที่สองในปี 1962 กองทัพที่นำโดยพลเอกเนวินเข้ายึดอำนาจและยุติการปกครองโดยรัฐสภา รัฐบาลใหม่ได้ดำเนินนโยบายสังคมนิยมสุดโต่งและจัดตั้งพรรค BSPP ขึ้นเพื่อประสานนโยบายของตน การมีกองกำลังชาตินิยมจีนจำนวนมากในรัฐฉาน ทำให้เกิดสงครามตัวแทนระหว่างคอมมิวนิสต์จีนและสหรัฐอเมริกาอย่างลับๆ ทำให้สถานการณ์เลวร้ายลง นอกจากสังคมนิยมสุดโต่งแล้ว รัฐบาล BSPP ยังได้นำนโยบายต่างประเทศมาใช้ด้วยคือนโยบายความเป็นกลางผ่านการแยกตัวและตัดขาดตัวเองจากส่วนอื่น ๆ ของโลก (Ganesan, 2005,p. 31-32) ในขณะที่รัฐบาลไม่มีอำนาจที่จะหยุดยั้งสำนักข่าวกรองกลางของสหรัฐฯ จากการสนับสนุนกองกำลังชาตินิยมจีนในการต่อสู้กับกองกำลังคอมมิวนิสต์ ความหวังว่านโยบายความเป็นกลางเชิงนี้จะช่วยลดการแทรกแซงจากภายนอกในประเทศได้ ในที่สุดนโยบายการแยกตัวและการยึดครองเศรษฐกิจเป็นของชาติส่งผลให้เศรษฐกิจภายในประเทศตกต่ำลงอย่างมากและขัดขวางการพัฒนาของประเทศอย่างจริงจัง (Haacke, 2006, p.10)

3.ความพยายามแก้ไขความขัดแย้งในปัจจุบัน

การแก้ไขความขัดแย้งในปัจจุบันมาจากความคิดริเริ่มเพื่อสันติภาพจากปี 1988–2015ที่คณะทหารที่เข้ามามีอำนาจหลังจากเนวินลงจากอำนาจในปี1988 ได้เริ่มรีบเร่งทำข้อตกลงหยุดยิงกับกองทัพชาติพันธุ์ขนาดใหญ่ โดยมีสาเหตุประการแรกการลาออกของเนวินและการตัดสินใจมอบอำนาจให้กับผู้นำรุ่นใหม่ทำให้เกิดช่องว่างทางการเมืองและความไม่แน่นอนที่จำเป็นต้องจัดการ ประการที่สองการแก้ปัญหานี้เกิดขึ้นพร้อมกับการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยที่นำโดยนักศึกษาซึ่งถูกกองทัพปราบปรามอย่างรุนแรง(Kyaw,2013)ประการที่สามพรรคคอมมิวนิสต์พม่า (BCP) ซึ่งต่อสู้กับรัฐบาลชุดก่อนได้ล่มสลายลง และกลุ่มชาติพันธุ์ว้าและโกกั้งซึ่งเป็นอาวุธของ BCP จะต้องถูกควบคุม ช่วงเวลาที่วุ่นวายนี้ในวงการการเมืองภายในประเทศเกิดขึ้นพร้อมกับการกลับมาดูแลแม่ที่ป่วยของอองซานซูจีที่ช่วยกระตุ้นและรวมกลุ่มฝ่ายค้านทางการเมืองที่อ่อนแอและแตกแยกให้รวมกัน

ในช่วงแรกที่ผลกระทบจากการล่มสลายของพรรคคอมมิวนิสต์พม่า คณะทหารที่มีอำนาจได้แต่งตั้งพลเอก ขิ่น ยุ้นต์ เพื่อเริ่มการเจรจาหยุดยิงทวิภาคีกับกองทัพกบฏหลายแห่ง ขิ่น ยุ้นต์ดำรงตำแหน่งทั้งนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าหน่วยข่าวกรองทางทหาร (MI) ที่ทรงอำนาจจนกระทั่งถูกพลเอกอาวุโส ตาน ฉ่วย ปลดออกจากตำแหน่งในเดือนตุลาคม 2547 กระบวนการสร้างสันติภาพเกิดขึ้นก่อนการเริ่มต้นของประชาธิปไตยในปี 2553 เนื่องจากสมาชิกชั้นนำของกองทัพยังคงครองอำนาจในฐานะผู้ได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐบาลพลเรือนในชุดต่อมา ความคิดริเริ่มของระบอบการปกครองทั้งสองประเภทจึงได้รับการจัดการร่วมกัน ในแบบผสมผสานอีกครั้ง เงื่อนไขของข้อตกลงหยุดยิงในช่วงแรกทำให้กลุ่มติดอาวุธได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติการภายในพื้นที่ที่แบ่งแยกชัดเจนและต่อเนื่อง ยังได้รับอนุญาตให้เก็บอาวุธไว้และต้องแจ้งให้กองทัพทราบเมื่อเข้าสู่พื้นที่หยุดยิงเหล่านี้ กองทัพชาติพันธุ์รวม 20 กองได้ลงนามในข้อตกลงสันติภาพดังกล่าว (Steinberg, 2006) ความสำเร็จในช่วงแรกของรัฐบาลในการสรุปข้อตกลงเหล่านี้สะท้อนให้เห็นในความสามารถในการโน้มน้าวกลุ่มที่หัวแข็งที่สุดสามกลุ่มให้ลงนามในข้อตกลงที่คล้ายกันในเดือนมีนาคม 2012 กลุ่มเหล่านี้คือกองทัพ

สหภาพกะเหรี่ยง(KNU) พรรคก้าวหน้าแห่งชาติกะเหรี่ยง (KNPP) และแนวร่วมแห่งชาติชิน (CNF) (Ganesan, 2014, p.132)

ในเวลาเดียวกันกองทัพได้เปิดฉากโจมตีกองกำลังกบฏที่ปฏิเสธที่จะลงนามในข้อตกลงหยุดยิง ในขณะที่รัฐบาลยังได้เริ่มจัดการประชุมระดับชาติซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ แผนงานสู่ประชาธิปไตย 7 ประการที่ประกาศไว้ก่อนหน้านี้ในปี 2003 (Holiday ,2011,p. 82) พรรคสันนิบาตแห่งชาติเพื่อประชาธิปไตย (National League for Democracy – NLD) ซึ่งได้รับชัยชนะทางการเมืองอย่างท่วมท้นในการเลือกตั้งในช่วงต้นปี 1990 กลับไม่ได้รับการยอมรับจากรัฐบาล และกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนมากก็ปฏิเสธที่จะเข้าร่วมงานดังกล่าวเช่นกัน คณะทหารที่นำโดยนายตาน ฉ่วย หวังว่าจะปลดอาวุธกลุ่มกบฏและให้พวกเขาเข้าร่วมในกองกำลังป้องกันชายแดน (BGF) ที่ดึงทหารจากกองทัพและกองทัพกบฏเข้ามาร่วมด้วย ในขณะที่กลุ่มเล็กๆบางกลุ่มยอมรับข้อเรียกร้องนี้ แต่กลุ่มที่ใหญ่กว่า เช่นชาวคะฉิ่น กะเหรี่ยง ชาน และว้าได้ปฏิเสธข้อเรียกร้องดังกล่าวโดยสิ้นเชิง (South , 2008, p.11) ความพยายามของรัฐบาลที่จะเสริมสร้างข้อตกลงสันติภาพในระยะแรกให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้นได้รับการสนับสนุนภายใต้รัฐบาลของเต็ง เส่ง ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ารับตำแหน่งในเดือนพฤศจิกายน 2553 การเลือกตั้งจัดขึ้นบางส่วนเพื่อให้มีระดับความชอบธรรมทางการเมืองในประเทศและระหว่างประเทศที่สูงขึ้นมากและยุติระบอบการคว่ำบาตรระหว่างประเทศที่กว้างขวางซึ่งบังคับใช้โดยประเทศตะวันตก

ในปี2536 แม้ว่าผู้ดำรงตำแหน่งส่วนใหญ่ของรัฐบาลใหม่จะมาจากกองทหาร แต่รัฐบาลได้เริ่มพยายามอย่างจริงจังที่จะจัดทำกระบวนการสันติภาพอย่างเป็นทางการ และนำกลุ่มกบฏชาติพันธุ์เข้าสู่กระบวนการสันติภาพระดับประเทศที่กว้างขึ้น ตามแนวคิดนี้เต็ง เส่งได้ออกพระราชกฤษฎีกาของประธานาธิบดีและจัดตั้งคณะกรรมการสันติภาพสองคณะ คณะแรกคือคณะกรรมการกลางเพื่อสันติภาพของสหภาพ ซึ่งอยู่ในรัฐสภาและมีประธานาธิบดีเป็นประธาน คณะกรรมการชุดที่สองคือคณะกรรมการงานเพื่อสันติภาพของสหภาพ ซึ่งมีรองประธานาธิบดีคนที่หนึ่ง ไซ มัวก์ คาม เป็นประธาน นอกจากนี้เต็ง เส่ง ยังได้จัดตั้ง “ศูนย์สันติภาพเมียนมาร์ (MPC)” ขึ้นเพื่อเป็นช่องทางในการประสานงานความพยายามของรัฐบาลและแต่งตั้งอู ออง มิน เป็นหัวหน้าผู้เจรจาการหยุดยิง (Ganesan ,2014, p.131) เจตนาของรัฐบาลไม่เพียงแต่จะรวมศูนย์กระบวนการสันติภาพเท่านั้น แต่ยังรวมศูนย์ไว้ในระดับชาติด้วย ตามวิสัยทัศน์นี้รัฐบาลพยายามรวมศูนย์กระบวนการสันติภาพไว้ในสามระดับคือ ระดับแรกจะมีการลงนามข้อตกลงทวิภาคีในระดับภูมิภาค จากนั้นข้อตกลงเหล่านี้จะถูกรวมไว้ในระดับรัฐให้สอดคล้องกับการแบ่งเขตการปกครองของประเทศออกเป็น 7 รัฐและ 7 ภูมิภาค และในที่สุดรัฐบาลจะจัดการประชุมระดับชาติเพื่อให้สัตยาบันข้อตกลงเหล่านี้ในรัฐสภาในระดับชาติ เดิมที NCA ที่มีการโฆษณาชวนเชื่อนี้มีแผนจัดขึ้นในเดือนเมษายน 2014 แต่การเจรจากับกลุ่มต่างๆจำนวนมากยังคงดำเนินต่อไปโดยมีการเจรจากันหลายครั้ง มีเหตุผลหลายประการที่ทำให้กระบวนการล่าช้า ประการแรกกลุ่มต่างๆ ไม่ไว้วางใจรัฐบาลและกองทัพทั้งหมดเนื่องจากขัดแย้งกันมานาน ประการที่สองข้อตกลงทวิภาคีกับกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดกลุ่มหนึ่ง คือกองทัพ/องค์กรเอกราชกะฉิ่น (KIO/KIA) ล้มเหลวในเดือนมิถุนายน 2554 และการต่อสู้ระหว่างรัฐบาลและกองทัพกบฏนี้ยังคงดำเนินต่อไป ส่งผลเสียต่อกระบวนการโดยรวมเพราะ KIO ยังมีอิทธิพลต่อกลุ่มเล็กๆ ผ่านทางสภาสหพันธ์สัญชาติแห่งสหพันธรัฐ (UNFC) ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่รวบรวมกลุ่มชาติพันธุ์ 11 กลุ่มเข้าด้วยกัน ในที่สุดกองทัพพันธมิตรประชาธิปไตยแห่งชาติเมียนมาร์ (MNDAA - Kokang) ได้เปิดฉากโจมตีต่อกองกำลังของรัฐบาลในเมืองลอคไกงในเดือนมีนาคม 2558 การโจมตีครั้งนี้ส่งผลให้เจ้าหน้าที่รัฐบาลเสียชีวิตและบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก และยังส่งผลกระทบเชิงลบต่อกระบวนการดังกล่าวด้วย (Ganesan, 2015, p.278-279)

การโจมตีของ MNDAA ทำให้กองทัพโกรธแค้นเนื่องจากกองทัพประกาศว่าจะยอมรับมอบตัวกลุ่มดังกล่าวทั้งหมดก่อนที่จะมีการเจรจาใดๆ เกิดขึ้น ทำให้กลุ่มอื่นๆ อีกสองกลุ่มที่ถูกระบุว่าสนับสนุน MNDAA และปฏิเสธที่จะลงนามในข้อตกลงหยุดยิงถูกจัดการในลักษณะเดียวกัน กลุ่มทั้งสองนี้คือกองทัพอาระกัน (AA) และกองทัพปลดปล่อยแห่งชาติตะอาง (TNLA) ของกลุ่มชาติพันธุ์ปาหล่อง กองทัพปฏิเสธที่จะรวมกลุ่มทั้งสามกลุ่มนี้ไว้ในการเจรจาหยุดยิงใดๆ นอกจากนี้กองทัพยังปฏิเสธที่จะรวมกลุ่มเล็กๆ สามกลุ่มด้วยเหตุผลว่ากลุ่มเหล่านี้เป็นองค์กรทางการเมืองที่ไม่มีกองทัพของตนเอง ได้แก่องค์กรแห่งชาติว้า สหภาพประชาธิปไตยลาหู่ และสภาแห่งชาติอาระกัน (Ganesan, 2015, p.279) ดังนั้นแม้ว่าผู้เจรจาการหยุดยิงจะมีท่าทีอย่างไร กองทัพก็ยังคงยืนกรานที่จะไม่รวมกลุ่มทั้งหกกลุ่มนี้จากข้อตกลงสันติภาพใดๆ ในความเป็นจริง กองทัพไม่ได้ตกลงกับผู้เจรจาจากMPCเสมอไป บางครั้งถูกมองว่าใจกว้างเกินไปและเพิกเฉยต่อความจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสูญเสียทหารและการพิจารณาปฏิบัติการ ขณะที่ผู้เจรจาสันติภาพก็ไม่พอใจเช่นกัน เนื่องจากรัฐสภาไม่ได้รับการสรุปเกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าว ในบางครั้งฝ่ายรัฐบาลกองทัพชาติพันธุ์ยังไม่ค่อยประสานงานกันในแนวทางปฏิบัติ โดยมีองค์กรจำนวนมากอ้างว่าเป็นตัวแทนผลประโยชน์ขององค์กร (Ganesan, 2015, p.279-280)

ในที่สุดมีเพียงแปดกลุ่มจากสิบหกกลุ่มที่รัฐบาลระบุให้รวมอยู่ในกระบวนการสันติภาพอย่างเป็นทางการเท่านั้นที่เข้าร่วมNCA โดยมีการลงนามในเดือนตุลาคม 2558 ก่อนที่รัฐบาลเต็งเส่งจะหมดวาระหลังจากการลงนามครั้งนี้ รัฐบาลและกลุ่มชาติพันธุ์ได้จัดตั้งการประชุมประสานงานการปฏิบัติตามข้อตกลงหยุดยิงทั่วประเทศร่วมกัน จากการประชุมครั้งนี้ คณะกรรมการติดตามการหยุดยิงร่วมได้พัฒนาขึ้น ซึ่งมีหน้าที่ประสานงานกับผู้ลงนามและรัฐบาลในการเจรจาและปฏิบัติตามพิธีสารที่เกี่ยวข้องที่ได้ตกลงกันไว้ ในขณะที่รัฐบาลเต็งเส่งได้ทำให้กระบวนการสร้างสันติภาพเป็นทางการและลงนามNCAในปี2015 แต่ประสบความสำเร็จในการนำกลุ่มต่างๆ เข้ามารวมกันได้เพียงแปดกลุ่มจากทั้งหมดสิบหกกลุ่มที่รัฐบาลหวังว่าจะนำเข้ามาดังนั้น ข้อตกลงนี้จึงไม่ครอบคลุมทั้งหมด กลุ่มที่ใหญ่ที่สุดที่เข้าร่วม NCA คือ KNU ในขณะที่กลุ่มที่งดออกเสียงมากที่สุดคือKIO จากนั้นยังมีกลุ่มต่างๆ เช่นกองทัพสหรัฐว้า (UWSA) ที่ปฏิเสธที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ โดยให้เหตุผลว่าข้อตกลงทวิภาคีก่อนหน้านี้ใช้ได้และไม่จำเป็นต้องแทนที่ด้วยข้อตกลงอื่น ผู้ที่ไม่ได้ลงนามยังยืนกรานว่ากลุ่มต่างๆ ทั้งหมดต้องมีส่วนร่วมในการเจรจาและข้อตกลง รวมถึงMNDAA, AA และ TNLA

แต่กองทัพปฏิเสธคำร้องขอนี้จนถึงขณะนี้ ผู้เจรจาหยุดยิงของรัฐบาลยังโต้แย้งถึงการมีอยู่ของ “กลุ่มฝ่ายเหนือ” ในกลุ่มกบฏซึ่งหมายถึงกลุ่มว้า โกกัง ชาน และกะฉิ่น ซึ่งดูเหมือนจะได้รับอิทธิพลหรือสนับสนุนจากจีน โดยรัฐบาลพม่าเรียกกลุ่มกบฏทั้งหมดว่า “กองกำลังติดอาวุธชาติพันธุ์” รวมถึงกลุ่มอื่น เช่นแนวร่วมประชาธิปไตยของมวลนักศึกษาพม่า และพรรคคอมมิวนิสต์พม่า ซึ่งไม่ได้ต่อสู้เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มชาติพันธุ์ใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ (President office, 2017)

4.ปัญหาและอุปสรรคในสถานการณ์ปัจจุบัน

แนวทางการสร้างสันติภาพของรัฐบาลที่นำโดยพรรคสันนิบาตรชาติเพื่อประชาธิปไตย (NLD) ที่ผ่านมาประมาณหนึ่งปีแล้วนับตั้งแต่พรรคตั้งรัฐบาลในเดือนเมษายน2559 แนวทางในการสร้างสันติภาพของ NLD จึงยังคงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ แม้ว่าแนวทางหลักหลายประการของนโยบายใหม่จะยังมองเห็นได้ชัดเจน แนวทางแรกคือรัฐบาลใหม่ไม่ดำเนินการเจรจาสันติภาพผ่าน MPC อีกต่อไป ซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐบาลชุดก่อนในย่างกุ้ง แต่ได้จัดตั้งหน่วยงานประสานงานของตนเองขึ้นในเนปิดอว์ เรียกว่า “ศูนย์สันติภาพและการสร้างความปรองดองแห่งชาติ (National Reconciliation and Peace Centre - NRPC)” (Eleven

Newsmedia Myanmar, 2016b) นอกจากนี้ ซูจียังได้แต่งตั้งแพทย์ประจำตัวและที่ปรึกษา ดร. ทิน เมียว วิน ให้เป็นผู้เจรจากับกลุ่มชาติพันธุ์ของรัฐบาล เขาได้พบกับคณะผู้แทนเจรจาทางการเมือง (DPN) ของ UNFC ที่เชียงใหม่ในช่วงต้นเดือนมิถุนายน 2559 จากนั้นจึงวางตำแหน่งตัวเองเพื่อจัดการกับUNFC หลังจากการประชุมสุดยอดที่ไมจายัน(Maijayan)ของกลุ่มในช่วงปลายเดือนกรกฎาคม (Eleven Newsmedia Myanmar, 2016a) ในแง่นโยบายซูจีได้ส่งสัญญาณอย่างชัดเจนว่าการบรรลุสันติภาพกับกลุ่มชาติพันธุ์นั้นถือเป็นวาระสำคัญที่สุดสำหรับเธอในอนาคต

ตามแนวทางการรณรงค์ที่เผยแพร่อย่างกว้างขวางเพื่อยกระดับและปกป้องผลประโยชน์ของชนกลุ่มน้อย ซูจีได้ริเริ่มโครงการที่โดดเด่นรวมถึงการจัดตั้ง “กระทรวงกิจการชาติพันธุ์” แม้จะลดจำนวนกระทรวงจาก 33 กระทรวงเหลือ 23 กระทรวง นอกจากนี้ยังแต่งตั้งนายเท็ต ลวิน ซึ่งเป็นชาวมอญ ให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว และยังได้ปรองดองกับกลุ่มชาติพันธุ์ด้วยการเสนอชื่อผู้สมัครที่เป็นชนกลุ่มน้อยให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในรัฐบาลใหม่ ติ คุน มยาต เป็นรองประธานรัฐสภา ซึ่งเป็นชาวคะฉิ่นและมาจากพรรคสหภาพสามัคคีและการพัฒนา (USDP) ของกองทัพ ประธานสภาสูง มาน วิน ไข ทัน เป็นชาวกะเหรี่ยง และเอ ธา ออง รองของเขาเป็นชาวพุทธยะไข่จากพรรคชาติอาระกัน (ANP) (Ganesan 2017) ความคิดริเริ่มเหล่านี้มีขึ้นเพื่อส่งสัญญาณถึงเจตจำนงทางการเมืองของรัฐบาลชุดปัจจุบันที่จะให้ชนกลุ่มน้อยเข้ามามีส่วนร่วมในอำนาจทางการเมืองของฝ่ายบริหาร และเบี่ยงเบนความสนใจจากคำวิจารณ์ที่ว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันเป็นสถาบันที่สนับสนุนพม่าเช่นเดียวกับรัฐบาลชุดก่อนๆ หากกลยุทธ์นี้ประสบความสำเร็จ รัฐบาลจะสามารถจัดการกับสถานการณ์จากมุมมองเชิงโครงสร้างมากกว่ามุมมองเชิงชาติพันธุ์ ทำให้บรรลุข้อตกลงได้ง่ายขึ้นมาก

อย่างไรก็ตามกลยุทธ์นี้มีรอยร้าวจากแนวทางที่รัฐบาลชุดก่อนใช้ แต่ซูจีก็ยังคงดำเนินการตามความคืบหน้าที่เกิดขึ้นภายใต้ระบอบการปกครองชุดก่อนในเรื่องนี้โดยสนับสนุนNCA และคณะกรรมการติดตามร่วมและกำลังหาวิธีที่จะนำทั้งผู้ลงนามและผู้ไม่ได้ลงนามในNCA มารวมกันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการระดับชาติที่ใหญ่กว่านอกจากนี้ และยังได้แต่งตั้งอู หล่า หม่อง ชเว ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาอาวุโสของ MPC ให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการคณะกรรมการเตรียมการสำหรับการจัดการประชุมสันติภาพสหภาพ คณะกรรมการชุดนี้ได้รับมอบหมายให้จัดเตรียมการประชุมปางโหลงแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งถือเป็นการเชื่อมโยงระหว่างการประชุมกับกลุ่มชาติพันธุ์ในช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2559 และการประชุมปางโหลงที่จัดขึ้นโดยอองซานบิดาของเธอในปี2490 ทั้งรัฐบาลและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างใช้ชื่อและการเชื่อมโยงที่ดึงดูดใจนี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการกำหนดวาระการประชุม รัฐบาลชุดใหม่ตั้งใจที่จะส่งสัญญาณว่าการประชุมครั้งนี้จะเลียนแบบความรู้สึกของกลุ่มสหพันธรัฐเสรีนิยมซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแนวทางของอองซานในการจัดการกับชนกลุ่มน้อย

สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ ชื่อดังกล่าวกลับทำหน้าที่เตือนให้ทุกคนนึกถึงคำมั่นสัญญาเรื่องอำนาจปกครองตนเองภายในในการบริหารของรัฐชาติพันธุ์ แม้ว่าจะไม่น่าจะส่งสัญญาณถึงความเป็นไปได้ของการแยกตัวออกไป ในความเป็นจริงกลุ่มต่างๆ ทั้งหมดได้ระบุว่าพวกเขาจะไม่แยกตัวออกจากสหภาพ ซึ่งเป็นจุดยืนที่กองทัพมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่สามารถต่อรองได้ ลักษณะเด่นอื่นๆ ของแนวทางของรัฐบาลใหม่คือการเจรจาสันติภาพและกระบวนการที่เกี่ยวข้องต้องครอบคลุมมากที่สุด ในเรื่องนี้รัฐบาลได้เชิญตัวแทนจากพรรคการเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มพลเมือง องค์กรทางสังคมต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการนี้ด้วย โดยเชิญบุคคลจากองค์กรที่เป็นตัวแทนของกลุ่มเหล่านี้ประมาณสามถึงห้าคนเข้าร่วม แม้ว่าการพัฒนาครั้งนี้จะมีความสำคัญในการทำให้กระบวนการนี้มีการปรึกษาหารือกันอย่างกว้างขวางและเป็นที่สังเกต แต่จำนวนผู้คนและกลุ่มที่เพิ่มมากขึ้นก็สร้างแรงกดดันต่อกระบวนการนี้เองและทำให้การบรรลุข้อตกลงทำได้ยากขึ้น

อย่างไรก็ตามอำนาจอยู่ที่ผู้มีอำนาจลงนามเท่านั้นที่มีอำนาจในการต่อรองในกระบวนการนี้ ส่วนที่เหลือเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ในกระบวนการระดับชาติที่สำคัญ ในฐานะส่วนหนึ่งของกระบวนการมีส่วนร่วม ซูจียังได้พบปะกับ UNFC ซึ่งประสานงานนโยบายสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ 11 กลุ่ม UNFC ซึ่งเรียกร้องให้มีการประชุมสุดยอดของกลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมดในเมืองไมจายัน รัฐคะฉิ่น เมื่อปลายเดือนกรกฎาคม โดยหวังว่าจะนำเสนอจุดยืนที่เป็นหนึ่งเดียวในนามของกลุ่มชาติพันธุ์โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้ลงนามในNCA และในทางกลับกัน รัฐบาลได้เสนอที่จะอำนวยความสะดวกในการคมนาคมขนส่งสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อเข้าร่วมการประชุมสุดยอดดังกล่าวเพื่อเป็นการแสดงน้ำใจไมตรี เห็นได้ชัดว่าซูจีอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมในการมีส่วนร่วมกับกลุ่มชาติพันธุ์ หลังจากการให้สัตยาบันต่อรัฐสภาแล้ว ซูจีดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาแห่งรัฐ และด้วยเหตุนี้จึงมีอำนาจทางการเมืองและการบริหารที่เป็นอิสระ ที่สามารถในการกำหนดนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกระบวนการสันติภาพ และแม้ว่าจะถูกห้ามไม่ให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเนื่องจากมีบุตรที่มีสัญชาติต่างประเทศตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2551 แต่ประธานาธิบดีทิน จอ ก็เป็นที่ปรึกษาและได้รับการแต่งตั้งจากซูจีเช่นกัน นอกจากนี้ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซูจียังเป็นสมาชิกสภาความมั่นคงแห่งชาติที่มีอำนาจ และสามารถเจรจากับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น จีนและไทย ซึ่งความปรารถนาดีและความร่วมมือเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาสันติภาพที่ยั่งยืน ซูจีได้มีส่วนร่วมกับองค์การสหประชาชาติ (UN) โดยเชิญเลขาธิการบัน คี มูน มาเป็นพยานในการลงนามข้อตกลงปางโหงศตวรรษที่ 21 ในเดือนสิงหาคม ข้อตกลงนี้ทำให้กระบวนการสันติภาพมีความคืบหน้ามากขึ้นและการรวมบุคคลสำคัญระดับนานาชาติเข้ามาด้วยยังทำให้ข้อตกลงมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากความชอบธรรมทางการเมืองที่แข็งแกร่งที่เธอได้รับในปัจจุบันแล้ว การพัฒนาดังกล่าวยังทำให้กระบวนการโดยรวมแข็งแกร่งขึ้นและกดดันให้ทุกฝ่ายแสวงหาข้อตกลงที่ยอมรับได้

ข้อจำกัดที่มีอยู่ในการสร้างสันติภาพ สถานการณ์ในเมียนมาร์มีทั้งโอกาสและข้อจำกัดต่อความคิดริเริ่มในการสร้างสันติภาพของรัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งใหม่กับกลุ่มชาติพันธุ์ มีโอกาสหลายประการเกี่ยวข้องกับระบอบการปกครองที่ได้รับการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยใหม่และสัญญาณเชิงบวกที่ส่งไปยังกลุ่มชาติพันธุ์จนถึงขณะนี้ แต่ในทางกลับกันก็มีข้อจำกัดเช่นกัน และข้อจำกัดหลายประการเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขทางการเมืองและโครงสร้างที่ตกผลึกมาตามกาลเวลาเพื่อเริ่มต้นด้วยโอกาส รัฐบาลชุดใหม่ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ากระบวนการสันติภาพคือลำดับความสำคัญสูงสุดในการปกครอง ส่งสัญญาณอย่างชัดเจนว่ามีแนวโน้มที่จะผ่อนปรนมากขึ้นกว่ารัฐบาลชุดก่อนและกำลังหันไปสนับสนุนข้อตกลงระดับรัฐบาลกลางซึ่งน่าจะให้รัฐต่างๆ มีอำนาจปกครองตนเองมากขึ้น การแต่งตั้งดร. ติน เมียว วิน และการสร้างโครงสร้างใหม่ในกรุงเนปิดอว์เพื่อจัดการกับกระบวนการนี้ ล้วนเป็นสัญญาณที่ชัดเจนต่อกลุ่มชาติพันธุ์ว่าซูจีมีทั้งเจตจำนงทางการเมืองและอำนาจที่จะผลักดันกระบวนการนี้ให้ก้าวหน้าต่อไป การประชุมกับUNFC และการเรียกร้องให้จัดเตรียมการประชุมปางโหลงศตวรรษที่ 21 ใหม่ในเดือนสิงหาคมยังแสดงให้เห็นถึงความเร่งด่วนของภารกิจนี้ด้วย การพัฒนาเหล่านี้ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์มีทัศนคติเชิงบวกมากขึ้นในการติดต่อกับรัฐบาลและมีความหวังว่าจะสามารถแก้ไขปัญหาที่ยากลำบากและค้างคาได้ การจัดตั้งกระทรวงกิจการชาติพันธุ์แห่งใหม่และการแต่งตั้งผู้สมัครจากชนกลุ่มน้อยให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงในรัฐบาลชุดใหม่ล้วนบ่งชี้ถึงแนวทางที่ผ่อนปรนมากขึ้น ความคิดริเริ่มดังกล่าวทำให้ได้รับความไว้วางใจและความปรารถนาดีจากชนกลุ่มน้อย ซึ่งในอดีตพวกเขาไม่ไว้วางใจรัฐบาลและกล่าวหาว่ารัฐบาลเลือกปฏิบัติต่อพวกเขา นอกจากนี้ ในแง่ของการรับรู้ กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนใหญ่มองว่ารัฐบาลNLD เป็นหุ้นส่วนในการเจรจาที่ถูกต้องตามกฎหมายมากกว่ารัฐบาลชุดก่อนและกองทัพมาก เนื่องจากรัฐบาลชุดก่อนได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งอย่างท่วมท้นและเป็นที่ยอมรับของประชาชน ถึงแม้รัฐบาลชุดใหม่จะมีความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาการก่อความไม่สงบของชนกลุ่มน้อยแต่ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกหลายประการที่ต้องพิจารณา และสิ่งนี้ทำให้เข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างรอบคอบ ข้อพิจารณา

เหล่านี้ส่วนใหญ่มีลักษณะเชิงโครงสร้างและเกี่ยวข้องกับทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ ตลอดจนโครงสร้างและความรับผิดชอบของรัฐบาลปัจจุบัน

ปัญหาประการแรกคือกลุ่มชาติพันธุ์ไม่ได้รวมกันเป็นหนึ่งเดียวในประเด็นต่างๆ มีองค์กรมากมายที่อ้างว่าเป็นตัวแทนผลประโยชน์ของตน และบางองค์กรเหล่านี้ก็มีสมาชิกที่ทับซ้อนกัน UNFC เองประกอบด้วยเพียง11 จาก21 กลุ่มที่ระบุตนเองว่าเป็นคู่สนทนากับรัฐบาลจาก 21 กลุ่มนี้ กองทัพไม่กระตือรือร้นที่จะจัดการกับองค์กรทั้ง 6 แห่งดังที่ได้กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ ในจำนวนนี้ 3 แห่งถือเป็นพรรคการเมือง และอีก 3 แห่งได้ต่อสู้กับกองกำลังของรัฐบาลหลายครั้งจนทำให้ทั้งสองฝ่ายสูญเสียชีวิต กองทัพจึงไม่เต็มใจที่จะจัดการกับกลุ่มทั้ง 6 กลุ่มนี้ และได้ระบุว่ากลุ่มที่กองทัพต่อสู้ด้วยล่าสุด 3 กลุ่มจะต้องยอมจำนนก่อนเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการเจรจา แม้กระบวนการสันติภาพจะต้องเป็นกระบวนการที่เปิดกว้างและเกี่ยวข้องกับกลุ่มกบฏชาติพันธุ์ทั้งหมด เป็นเรื่องยากที่จะเห็นว่าความแตกต่างของความคิดเห็นนี้จะปรองดองกันได้อย่างไรเพื่อความพึงพอใจร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กลุ่ม KIO/KIA ของรัฐกะฉิ่นมีตัวแทนที่แข็งแกร่งที่สุดในUNFC และได้เรียกร้องให้รัฐบาลยอมรับมติที่ได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอดที่ไมจายันที่จัดขึ้นเมื่อปลายเดือน กรกฎาคมอีกด้วย แต่ไม่น่าจะเป็นไปได้ที่ทั้งรัฐบาลและกองทัพจะยอมรับมติฝ่ายเดียวของUNFCอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ เช่นกัน ซึ่งได้ทวีความรุนแรงขึ้นเป็นความขัดแย้งด้วยอาวุธ เช่น หลังมีการลงนามในข้อตกลงหยุดยิงแห่งชาติ (NCA) ก็เกิดการปะทะกันอย่างกว้างขวางในรัฐฉานระหว่างสภากอบกู้รัฐฉาน (RCSS) ซึ่งเป็นผู้ลงนามในข้อตกลงหยุดยิงแห่งชาติ (NCA) และกลุ่ม TNLA ซึ่งไม่มีข้อตกลงหยุดยิงทวิภาคีกับรัฐบาลด้วยซ้ำ เมื่อไม่นานมานี้ยังเกิดการปะทะกันระหว่างกองทัพกะเหรี่ยงพุทธประชาธิปไตย (DKBA) และกองกำลังป้องกันชายแดน (BGF) กับกองทัพในเขตตะนาวศรี การสู้รบครั้งนี้เพียงอย่างเดียวทำให้ชาวบ้านกว่า5,000 คนต้องอพยพหนีการสู้รบและบางส่วนข้ามชายแดนเข้ามายังประเทศไทยในเดือนกันยายน 2559 ในกลุ่มที่ใหญ่ที่สุด KNU ให้การสนับสนุน NCA มากที่สุด ในขณะที่ KIO/KIA แสดงความไม่แน่ใจมากที่สุด ส่วนKIAยังต่อสู้กับกองทัพเป็นประจำตั้งแต่การหยุดยิงล้มเหลวในเดือนมิถุนายน 2554 และสุดท้ายกลุ่มที่มีกองทัพประจำการที่ใหญ่ที่สุดคือ UWSA ไม่กระตือรือร้นที่จะลงนามในข้อตกลงใดๆ เพิ่มเติมกับรัฐบาล โดยตัวแทนของกลุ่มได้เดินออกจากการประชุมปางโหลง(Panglong) ในศตวรรษที่ 21 และไม่พอใจที่ไม่มีการเคารพพิธีการที่เหมาะสมในการเข้าร่วม

ปัญหาสำคัญประการที่สอง มาจากฝ่ายชาติพันธุ์ ที่ว่ากลุ่มต่างๆ คาดหวังว่าจะได้รับอนุญาตให้คงไว้ซึ่งกองทัพและอาวุธส่วนตัวไว้เป็นหลักประกันในกรณีที่ข้อตกลงใดๆล้มเหลว แต่กระบวนการปลดอาวุธก็มีแนวโน้มที่จะเป็นส่วนหนึ่งของวาระการประชุมในอนาคต จนถึงขณะนี้ยังไม่มีกลุ่มใดแสดงความสนใจที่จะวางอาวุธลง

ประการที่สามมีประเด็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของจีนซึ่งถือว่าส่งผลต่อการตัดสินใจของ “ฝ่ายเหนือ” กลุ่มเหล่านี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับจีนและกลุ่มต่างๆ เช่น ชาวว้าและชาวโกกังเป็นชาวจีนเชื้อสายจีนและใช้ภาษาจีนกลางในพื้นที่บริหารของตน รวมถึงใช้เงินหยวนของจีนแทนเงินจ๊าดของเมียนมาร์ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เนื่องจากกลุ่มกบฏเหล่านี้จำนวนมากดำเนินการมาเป็นเวลานานกว่าห้าสิบปีแล้ว จึงยังมีประเด็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ การเมืองของภูมิภาคที่ได้รับผลกระทบอีกด้วย กลุ่มเหล่านี้จำนวนมากรักษาความเป็นอิสระทางการเงินของตนไว้ได้ด้วยการควบคุมป่าไม้เพื่อปลูกไม้เนื้อแข็งและพื้นที่ทำเหมืองอัญมณีที่อุดมสมบูรณ์ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมามีการสู้รบที่รุนแรงที่สุดระหว่าง KIA และกองทัพเกิดขึ้นเมื่อกองทัพยึดไม้ที่ตัดอย่างผิดกฎหมายและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดและขนส่ง ดังนั้นจึงมีคำถามเกี่ยวกับการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติและวิธีที่จะแบ่งทรัพยากรเหล่านี้อย่างยุติธรรมเมื่อรวมกัน จากนั้นก็มีความซับซ้อนเชิงโครงสร้างที่เกิดขึ้นในฝ่ายรัฐบาล และส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจของกองทัพในประเทศภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญปี

2551บางทีอาจเป็นข้อกำหนดที่สำคัญที่สุดคือการควบคุมกระทรวงมหาดไทยกระทรวงกลาโหม และกระทรวงกิจการชายแดนของกองทัพ โดยสองข้อหลังนี้จะเกี่ยวข้องกับการเจรจาสันติภาพอย่างชัดเจน กองทัพถูกส่งไปประจำการในพื้นที่หลายแห่งที่กลุ่มกบฏตั้งอยู่ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่กองกำลังติดอาวุธชาติพันธุ์เหล่านี้

ประการที่สี่ กองทัพชาติพันธุ์จำนวนมากตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ติดกับจีน อินเดีย และไทย และพื้นที่เหล่านี้อยู่ภายใต้เขตอำนาจศาลของกองทัพเช่นกัน กองทัพมีสิทธิ์โดยอัตโนมัติที่จะได้ที่นั่ง 25 เปอร์เซ็นต์ของที่นั่งทั้งหมดในรัฐสภาของรัฐและของรัฐบาลกลาง และยังรักษาเสียงข้างมากของผู้ได้รับการเสนอชื่อ 6 คนในสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งจะได้รับความไว้วางใจให้ตัดสินใจเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์และพื้นที่ขัดแย้ง ในขณะที่รัฐธรรมนูญปัจจุบันให้อำนาจกองทัพในการควบคุมประธานาธิบดีของประเทศและแทรกแซงสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศเพื่อให้แน่ใจว่าอำนาจอธิปไตยและการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ(Taylor ,2009,p. 498) กระบวนการสันติภาพใดๆ จะประสบความสำเร็จ กองทัพจึงเป็นบุคคลที่สามในการเจรจา นอกเหนือไปจากรัฐบาลและกลุ่มชาติพันธุ์ที่ต่อมาพลวัตที่เปลี่ยนแปลงไปมาของความสัมพันธ์ระหว่างซูจีกับกองทัพ เปลี่ยนไปกองทัพมองว่าซูจีคุกคามผลประโยชน์ทับซ้อนของกองทัพภายในระบบรัฐสภาที่กำลังเปลี่ยนแปลง

กระบวนการสร้างประชาธิปไตยมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการใช้ความรุนแรงหรือไม่ และได้เปลี่ยนจากเรื่องชาติพันธุ์มาเป็นศาสนาหรือไม่ เพราะแม้ว่ารัฐบาลชุดต่อๆ มาหลังจากปี 2553 จะพยายามปราบปรามความรุนแรงที่เกิดจากแรงบันดาลใจทางชาติพันธุ์ แต่กลับมีความรุนแรงที่กำหนดโดยศาสนาซึ่งมุ่งเป้าไปที่ชาวมุสลิมกลับเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2012 และยังคงดำเนินต่อไปจนถึงปี 2014 ความรุนแรงครั้งใหญ่ที่สุดในรัฐยะไข่ในเดือนมิถุนายนและตุลาคม 2012 และที่เมืองเมกติลาในเขตมัณฑะเลย์ในปี 2014 นอกจากนี้ยังมีการปะทุของความรุนแรงในลักษณะเดียวกันเป็นระยะๆ ชานเมืองย่างกุ้ง และลาชิโอ ในรัฐฉานทางตอนเหนืออันเป็นผลจากความรุนแรงทั้งหมดนี้และการตอบสนองที่ล่าช้าของกองกำลังรักษาความปลอดภัย ในปัจจุบันมีผู้พลัดถิ่นภายในประเทศประมาณ 150,000 คนในรัฐยะไข่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิมที่ต้องแบกรับภาระหนักที่สุดของความรุนแรง ปัญหานี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากนานาชาติอย่างมาก และยังทำให้ชื่อเสียงของรัฐบาลชุดปัจจุบันเสียหายอีกด้วย เนื่องจากไม่สามารถจัดการกับปัญหานี้ได้

5.สรุป

การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางชาติพันธ์ด้วยกระบวนการสร้างสันติภาพของเมียนมาร์ ที่เริ่มต้นด้วยกระบวนการประชาธิปไตยในเมียนมาร์ตั้งแต่ปี 2010 จะเห็นชัดว่าการสร้างประชาธิปไตยนั้นเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการสันติภาพจริง ๆ แม้ว่าคณะทหารที่มีอำนาจก่อนปี 2010 จะสามารถลงนามในข้อตกลงสันติภาพทวิภาคีที่สำคัญหลายฉบับได้ แต่ข้อตกลงเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาเสถียรภาพของสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศของฝ่ายทหารด้วย เริ่มจากรัฐบาลเต็ง เส่ง ที่กำหนดแผนงานที่มีความสอดคล้องกันมากขึ้นเพื่อบรรลุข้อตกลงหยุดยิงและพยายามขยายกระบวนการที่มีอยู่ให้ครอบคลุมกลุ่มต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด ขณะที่รัฐบาลต่อมาจาก NLD ต้องได้รับการสนับสนุนจากกองทัพจึงจะประสบความสำเร็จได้ ในทางกลับกันกองทัพก็ตระหนักเช่นกันว่ากลุ่มชาติพันธุ์มีความเชื่อมั่นในรัฐบาลพลเรือนชุดใหม่มากขึ้นและเต็มใจที่จะเจรจาและแก้ไขข้อขัดแย้งเพื่อความพึงพอใจร่วมกันมากขึ้น ผลประโยชน์ที่ทับซ้อนกันทั้งสามฝ่ายคือกองทัพ รัฐบาลพรรคสันติบาตเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มชาติพันธ์ การประชุมทั้งหมดเหล่านี้และบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตย และความสัมพันธ์กับกระบวนการสันติภาพ ซึ่งกองทัพต้องการให้ยกเลิกการคว่ำบาตร ระหว่างประเทศที่ให้คำมั่นสัญญาต่อการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาธิปไตยและกระบวนการสันติภาพ จากสหภาพยุโรป ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหประชาชาติ เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาภายนอกที่สำคัญอื่นๆรัฐบาล ชุดใหม่เป็นประชาธิปไตยส่งสัญญาณเชิงบวกไปยังกลุ่มชาติพันธุ์และระบุอย่างชัดเจนว่ากระบวนการสันติภาพเป็น

วาระเร่งด่วนและสำคัญที่สุด กลุ่มชาติพันธุ์มีแนวโน้มที่จะปฏิบัติอย่างหนักเพื่อบรรลุข้อตกลงที่ยอมรับได้ ผลประโยชน์ที่บรรจบกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและความรู้สึกร่วมกันว่าถึงเวลาที่เหมาะสมแล้วที่จะลงนามข้อตกลงหยุดยิงระยะยาวที่สามารถปฏิบัติได้ ปัญหาของสถานการณ์จะคลี่คลายได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าทุกฝ่ายต้องพร้อมที่จะประนีประนอมจุดยืนของตนเพื่อประโยชน์ของสันติภาพและความมั่นคงในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

ปิติ ศรีแสงนาม. (2023). Zomia ตอนที่ 2: สหภาพแห่งพม่า รอยร้าวแห่งชาติพันธุ์ที่ขัดแย้ง. สืบค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2023 จาก https://www.the101.world/zomia-2/

วีรัส ประเศรษฐโธ. (2565). *การแก้ไขปัญหาผู้ลี้ภัยจากการสู้รบ.* กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ.

Eleven Newsmedia Myanmar. (2016a, June 7). Government to meet Wa, Mongla armed groups. Retrieved March 22, 2017, from http://www.elevenmyanmar.com/politics/government-meet-wa-monglaarmed-groups

Eleven Newsmedia Myanmar. (2016b, July 6). Aung San Suu Kyi to lead NRPC. Retrieved March 22, 2017, from http://www.elevenmyanmar.com/politics/5342

Ganesan, N. (2005). Myanmar's foreign relations: Reaching out to the world. In K. Y. Hlaing, R. H. Taylor, & T. M. M. Than (Eds.), *Myanmar: Beyond politics to societal imperatives (pp. 30–55)*. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.

Ganesan, N. (2014). The Myanmar Peace Center: Its origins, activities and aspirations. *Asian Journal of Peacebuilding*, *2*(1), 127–141.

Ganesan, N. (2015). Ethnic insurgency and the Nationwide Ceasefire Agreement in Myanmar. *Asian Journal of Peacebuilding,* 3(2), 273–286.

Ganesan, N. (2017). Appraising Myanmar's democratic transition and evolving challenges. *Japanese Journal of Political Science, 18*(1), 196–215.

Haacke, J. (2006). *Myanmar's foreign policy: Domestic influences and international implications.* London: Routledge.

Holiday, I. (2011). *Burma redux: Global justice and the quest for political reform in Myanmar.* Hong Kong: Hong Kong University Press.

Kyaw, Y. H. (2013). The Four Eights Democratic Movement and political repression in Myanmar. In N. Ganesan & S. C. Kim (Eds.), *State violence in East Asia (pp. 231–256).* Lexington: University Press of Kentucky.

Levine, R. A. (1961). Anthropology and the study of conflict: An introduction. *Journal of Conflict Resolution, 5*(1), 3–15.

President Office. (2017, July 26). Ethnic armed organisations' conference commences. Government of Myanmar. Retrieved February 1, 2021, from https://web.archive.org/web/20210201225418/http://www.president-office.gov.mm/en/?q=issues/peace/id-6432

South, A. (2008). *Civil society in Burma: The development of democracy amidst conflict.* Honolulu: East-West Center.

Taylor, R. H. (2007). British policy towards Myanmar and the creation of the 'Burma problem.' In N. Ganesan & K. Y. Hlaing (Eds.), *Myanmar: State, society and ethnicity.* Singapore: Institute of Southeast Asian Studies.

Taylor, R. H. (2009). *The state in Myanmar*. Singapore: NUS Press.

Thai Social Science Journal **Original Article**

Received:3 December 2024 Revised:19 December 2024 Accepted:25 December 2024

ปัญหาและจุดอ่อนของนโยบายยาเสพติดของประเทศไทยในช่วงรอบทศวรรษที่ผ่านมา

Problems and Weaknesses of Thailand's drug policy over the past decade

ธนโรจน์ หล่อธนะไพศาล[1]

Tanaroj Lortanapaisan

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหาและจุดอ่อนของนโยบายยาเสพติดของไทย ในช่วงรอบทศวรรษที่ผ่านมาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความล้มเหลวของนโยบายยาเสพติดของไทยในช่วงรอบทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาพบว่ามีปัจจัยหลักสำคัญ 4 ประการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพนโยบายยาเสพติดของไทยคือ1.นโยบายด้านยาเสพติดของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการลงโทษมากกว่าการฟื้นฟูจากนโยบายประกาศสงครามกับยาเสพติดในระยะแรก มีผลลดการระบาดของยาเสพติดเพียงระยะสั้นเท่านั้น การเสียชีวิตของผู้ค้ายาเสพติดรายย่อยจำนวนมากก่อให้เกิดปัญหาสิทธิมนุษยชนและที่คุมขังไม่เพียงพอ 2. โครงสร้างพื้นฐานการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่ไม่เพียงพอ สถานที่บำบัดมีจำกัดและทรัพยากรไม่เพียงพอ ขาดผู้เชี่ยวชาญ ขาดรูปแบบที่ดี ทำให้ผู้บำบัดหันกลับไปใช้ยาเสพติดอีกเมื่อออกจากการบำบัด 3.เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายโดยกำหนดเป้าหมายชุมชนและเพ่งเล็งบุคคลอย่างไม่สมส่วน เน้นไปที่ชุมชนที่มีความเปราะบางทางเศรษฐกิจและสังคม ความยากจน การขาดการศึกษา และโอกาสการจ้างงานที่จำกัดสร้างสภาพแวดล้อมที่การใช้ยาเสพติด ทำให้คนจนในชนบทซึ่งมักถูกแยกออกจากระบบเศรษฐกิจและสังคมหลัก 4.นโยบายขาดการป้องกันและการให้การศึกษาที่ไม่เพียงพอ การขาดโครงการการศึกษาในโรงเรียนที่ครอบคลุมโครงการเหล่านี้มักจะผิวเผินและขาดความลึกซึ้ง

คำสำคัญ :ปัญหา ,จุดอ่อน, นโยบายยาเสพติด ,ประเทศไทย

[1] คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น ; Faculty of law –Western University ,Thailand
Corresponding author, e-mail: tallmanandtallman @gmail.com,Tel. 081-8437249

Abstract

The study of problems and weaknesses of Thai drug policy over the past decade is a qualitative study. The objective is to find the important factors that affect the failure of Thai drug policy over the past decade. The study found that there are 4 main factors that affect the effectiveness of Thai drug policy: 1. Thai drug policy focuses more on punishment than rehabilitation from the policy of declaring war on drugs in the early stages. It has only a short-term effect on reducing the prevalence of drugs. The deaths of numerous small-time drug dealers have raised human rights concerns and inadequate detention facilities. 2. Inadequate infrastructure for drug rehabilitation. There are limited treatment centers and insufficient resources. There is a lack of experts and good models, causing those who are being treated to return to using drugs when they leave treatment. 3. Law enforcement officers target communities and target individuals disproportionately. They focus on communities with economic and social vulnerabilities. Poverty, lack of education, and limited employment opportunities create an environment where drug use makes the rural poor, who are often excluded from the main economic and social system. 4. Lack of prevention policies and inadequate education. Lack of comprehensive school education programs. These programs are often superficial and lack depth.

Keywords: Problems, Weaknesses, Drug Policy, Thailand

1.บทนำ

นโยบายยาเสพติดของไทยล้มเหลวหรือไม่ ? เหตุใดยาเสพติดจึงระบาดอย่างหนักในทุกหมู่บ้านของไทยจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของประชาชนไปแล้ว แม้นโยบายด้านยาเสพติดของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แต่ประเทศไทยยังคงเผชิญกับวิกฤตยาเสพติดที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเหล่านี้ แต่กรอบพื้นฐานยังคงไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากยังคงเน้นย้ำมาตรการลงโทษและล้มเหลวในการแก้ไขปัจจัยเชิงโครงสร้างและสังคมที่อาจก่อให้เกิดการติดยาเสพติด

นโยบายยาเสพติดของรัฐไทยที่ผ่านมา เริ่มจากการประกาศ “สงครามกับยาเสพติด” เมื่อปีพ.ศ.2546 เพื่อรับมือกับปัญหายาเสพติดที่เพิ่มมากขึ้น รัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตรตอบโต้การค้ายาเสพติดโดยเฉพาะเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า)ที่เน้นหนักไปที่การบังคับใช้กฎหมาย โดยอาศัยการจับกุมจำนวนมาก การปราบปราม และการใช้กำลังทหารและตำรวจในปี2546 ผลข้างเคียงคือการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรม โดยผู้ต้องสงสัยในคดียาเสพติดถูกสังหารโดยไม่ผ่านการพิจารณาคดี องค์กรสิทธิมนุษยชนรวมถึง ฮิวแมนไรท์วอทช์ และสหประชาชาติ ประณามการกระทำดังกล่าวว่าละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและหลักการของกระบวนการยุติธรรม ตามรายงานของHuman Rights Watch (2004 , p.5)ว่ามีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 2,500คนในเวลาดังกล่าว โดยหลายคนไม่ได้เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด แต่ตกเป็นเป้าหมายทางอ้อมจากนโนยบายดังกล่าวโดยเป็นผู้ค้าและผู้ใช้ยาระดับล่าง แต่แนวทางนี้มีผลเพียงชั่วคราว

เท่านั้น ปัญหาเมทแอมเฟตามีนยังคงมีอยู่ และสถานการณ์ยาเสพติดโดยรวมยังคงไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก การพึ่งพามาตรการลงโทษทางกฎหมาย เช่นการจับกุมและการปราบปราม ส่งผลให้เรือนจำแออัด ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เป็นผู้เสพยาในระดับต่ำไม่ใช่ผู้ค้าหรือผู้ผลิตยารายใหญ่ นโยบายเหล่านี้ไม่ได้ช่วยแก้ไขสาเหตุหลักของยาเสพติด ซึ่งได้แก่ความยากจน การถูกละเลยทางสังคม และการขาดการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม นอกจากนี้ แผนริเริ่มด้านสาธารณสุขยังถูกละเลยไป และโปรแกรมฟื้นฟูสมรรถภาพยังคงได้รับเงินสนับสนุนไม่เพียงพอ และไม่มีประสิทธิภาพ(Wells ,2005,p.18)

ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงนโยบายยาเสพติดไปสู่การลดอันตรายและการฟื้นฟู ภายในกลางปี 2553 รัฐบาลไทยเริ่มมองหาทางเลือก โดยเริ่มตระหนักถึงข้อจำกัดของแนวนโยบายการลงโทษแนวทางที่เน้น การลดอันตราย และการฟื้นฟู การเปลี่ยนแปลงนี้ได้รับอิทธิพลจากเสียงเรียกร้องจากนานาชาติที่ต้องการให้มีการให้ความสำคัญกับสาธารณสุขมากขึ้น ภายใต้ยุทธศาสตร์แห่งชาติเพื่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ที่เสนอในปี2554 ประเทศไทยได้ใช้แนวทางที่ครอบคลุมมากขึ้นในการควบคุมยาเสพติดรวมถึงการเน้น การป้องกัน การบำบัดและการฟื้นฟู (Suwanwela & Chaiyaporn , 2017,p.45) แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ การดำเนินนโยบายลดอันตราย แต่ปัญหาการกระจายและไม่สอดคล้องกันและศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพขนาดใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ งบประมาณไม่เพียงพอประสบปัญหาเนื่องจากเงินงบประมานมีจำกัด การตีตราทางสังคม และโครงสร้างพื้นฐานด้านการดูแลสุขภาพที่ไม่เพียงพอ (Hewison,2018,p.111) การขาดแคลนทรัพยากร และการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ในศูนย์ฟื้นฟูทำให้ผู้คนจำนวนมากยังคงเผชิญกับอุปสรรคสำคัญต่อการบำบัดที่มีประสิทธิผล สถานบำบัดที่มีงบประมาณไม่เพียงพอ การเข้าถึงชุมชนไม่เพียงพอ และวัฒนธรรมการดำเนินคดีอาญาที่ยังคงมีอยู่ทำให้ความพยายามลดอันตรายของประเทศไทยไม่มีประสิทธิภาพ

ผลการเปลี่ยนนโยบายยาเสพติดต่อสังคมไทย กลับทำให้การติดยาเสพติดที่ยิ่งแพร่หลายมากขึ้น ยาบ้ากลายมาเป็นยาเสพติดที่ผิดกฎหมายหลักในประเทศไทยเป็นลักษณะสำคัญของวิกฤตยาเสพติด ได้แทรกซึมเข้าสู่กลุ่มต่างๆ ในสังคมไทย โดยเฉพาะในกลุ่มคนหนุ่มสาว ตามรายงานของ การยึดเมทแอมเฟตามีนโดยทางการไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยในปี2562เพียงปีเดียวมีการยึดเมทแอมเฟตามีนได้มากกว่า 400ล้านเม็ด (UNODC ,2020 ,p.56) ตัวเลขนี้ไม่เพียงแต่เน้นถึงขนาดการผลิตและการค้าเท่านั้น แต่ยังเน้นถึงความต้องการยาชนิดนี้ในวงกว้างอีกด้วยผลกระทบจากการใช้ ยาบ้า มีความรุนแรงทั้งต่อผู้ใช้รายบุคคลและต่อสังคมโดย ผลกระทบทางสังคมจากการใช้เมทแอมเฟตามีนอย่างแพร่หลายมีความรุนแรงเป็นพิเศษในเขตเมือง ซึ่งวัฒนธรรมของเยาวชน มีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับยาเสพติด บทบาทสำคัญของยาบ้าในชีวิตของเยาวชนที่ถูกกีดกันซึ่งมักมาจากภูมิหลังที่ยากจน บ่งบอกถึงปัญหาที่กว้างขึ้นของการกีดกันทางสังคมและความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ ผู้ใช้ยาบ้ารุ่นเยาว์จำนวนมากหันมาใช้ยาบ้าเพื่อรับมือกับความท้าทายของความยากจนในเมือง การว่างงาน และการขาดโอกาส ส่งผลให้ความแตกต่างทางสังคมที่มีอยู่เดิมรุนแรงขึ้น (Chawla , 2017, p. 87) โครงสร้างครอบครัวที่มักแตกแยก เนื่องจากผู้เสพแยกตัวและขาดความเชื่อมโยงกับสังคมมากขึ้น สิ่งนี้ส่งผลกระทบในระยะยาวต่อบุตรหลานของผู้เสพยาซึ่งมักประสบกับการละเลย ความยากจน และความเสี่ยงต่อการถูกละเมิดที่เพิ่มมากขึ้น (Suwanwela & Chaiyaporn , 2017, p. 49)

การค้ายาเสพติดระดับภูมิภาคทำให้สถานะของประเทศไทยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นศูนย์กลางการผลิตยาหลัก เมียนมาร์ยังคงเป็นหนึ่งในผู้ผลิตเมทแอมเฟตามีนรายใหญ่ที่สุดของโลก และเมทแอมเฟตามีนส่วนใหญ่ถูกลักลอบนำเข้ามายังประเทศไทยเพื่อจำหน่ายทั่วประเทศ (UNODC, 2020, p. 102) ทำให้การผลิตและการลักลอบขนเมทแอมเฟตามีนเข้าสู่ประเทศไทยยังคงดำเนินต่อไปในอัตราที่น่าตกใจ ประกอบกับผลกำไรที่ได้จากการค้าเมทแอมเฟตามีน ทำให้การบังคับใช้กฎหมายทำได้ยากยิ่งขึ้น การทุจริตในระดับภูมิภาคโดยเฉพาะในหมู่เจ้าหน้าที่ชายแดนได้ขัดขวางความพยายามปราบปรามการค้ามนุษย์อย่างมีประสิทธิผล

เนื่องจากองค์กรอาชญากรรมมักติดสินบนเจ้าหน้าที่เพื่อให้ยาเสพติดผ่านจุดตรวจและชายแดนได้ (McCoy, 2009, p. 232) จึงควรมีการวิเคราะห์ปัญหานโยบายยาเสพติดของไทยว่ามีปัญหาอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์

1.เพื่อศึกษานโยบายด้านยาเสพติดของประเทศไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา

2.เพื่อประเมินผลของนโยบายยาเสพติดของประเทศไทย

3.เพื่อระบุปัญหา และจุดอ่อนที่มีส่วนทำให้การดำเนินนโยบายยาเสพติดล้มเหลว

4.เสนอการปฏิรูปนโยบายยาเสพติดเพื่อแก้ไขช่องว่างของนโยบายด้านยาเสพติด

วิธีการศึกษา

1.การทบทวนวรรณกรรม

ดำเนินการทบทวนการศึกษาทางวิชาการ รายงานของรัฐบาล เอกสารนโยบาย และบทความเกี่ยวกับนโยบายยาเสพติดของประเทศไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา วิเคราะห์สิ่งพิมพ์จากหน่วยงานระหว่างประเทศ เช่น สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ(UNODC) องค์การอนามัยโลก(WHO)เพื่อทำความเข้าใจบริบทของนโยบายควบคุมยาเสพติดไทย

2.การรวบรวมข้อมูล

ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพจากรายงานของรัฐบาล องค์กรด้านสุขภาพ และองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มปัญหาอุปสรรค การใช้ยาเสพติด การบังคับใช้กฎหมายยาเสพติด จากบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากนโยบายยาเสพติดของประเทศไทย เช่น เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้ที่มีประสบการณ์จริงจากการติดยาเสพติด

3.ประเมินผลและวิเคราะห์ประสิทธิผลของความพยายามในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อนำไปสู่การทบทวนนโยบายและคำแนะนำสำหรับการปฏิรูปนโยบายยาเสพติดของประเทศไทย

2.การทบทวนวรรณกรรม

ในที่นี้จะทบทวนการศึกษาภาพรวมวิวัฒนาการนโยบายยาเสพติดของไทย (พ.ศ.2543–พ.ศ.2567))

2.1การวิเคราะห์การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดเชิงรุกของไทย(2546): สงครามยาเสพติด

ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 รัฐบาลของนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตร ได้เริ่มรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดอย่างแข็งขัน โดยประกาศ“สงครามกับยาเสพติด” เพื่อแก้ไขวิกฤตยาเสพติดที่กำลังขยายตัวของประเทศไทย มุ่งเป้าไปที่การปราบปรามการใช้ยาบ้าซึ่งแพร่หลาย โดยการใช้กำลังทหาร ตำรวจและพึ่งพาการบังคับใช้กฎหมายอย่างมาก ได้กลายมาเป็นช่วงเวลาสำคัญในประวัติศาสตร์นโยบายยาเสพติดของประเทศ ผลกระทบของนโยบายสงครามกับยาเสพติดคือการสังหารนอกกฎหมายและความรุนแรง เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารอาจมีส่วนร่วมในการสังหารหมู่ โดยมุ่งเป้าไปที่บุคคลที่ต้องสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด องค์กรสิทธิมนุษยชน เช่นฮิวแมนไรท์วอทช์ และแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประณามการกระทำดังกล่าวว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงและจำนวนผู้เสียชีวิตอย่างเป็นทางการจากการรณรงค์ดังกล่าวยังคงเป็นที่ถกเถียง โดยมีการประมาณการตั้งแต่ 2,500 ถึง 3,000 ราย ซึ่งหลายรายแทบไม่มีหลักฐานว่าบุคคลเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด McCoy (2009) กล่าวว่าความโหดร้ายของการรณรงค์ดังกล่าวทำให้ความน่าเชื่อถือของประเทศไทยในชุมชนสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศลดน้อยลง และแทบไม่ช่วยแก้ไขสาเหตุหลักของการติดยาเสพติดเลย (p. 183)

ผลการจับกุมเป็นกลุ่มและการกำหนดเป้าหมายตกแก่ผู้กระทำความผิดระดับล่าง ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2546 มีผู้คนมากกว่า 100,000 คน ถูกควบคุมตัวภายใต้มาตรการเข้มงวดของนโยบาย(Chawla , 2017, p. 98) การจับกุมเหล่านี้มุ่งเป้าไปที่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดระดับล่างเป็นหลัก เช่น ผู้ค้ายาตามท้องถนนและผู้เสพยาเสพติด แทนที่จะมุ่งเน้นไปที่การทำลายล้างเครือข่ายการค้ายาขนาดใหญ่ที่เป็นหัวใจของปัญหา การเน้นไปที่การจับกุมจำนวนมากแทนที่จะลดการค้ายาเสพติดที่ต้นทางหรือให้การฟื้นฟูแก่ผู้ติดยา หมายความว่าสงครามกับยาเสพติดเป็นการลงโทษเป็นหลัก โดยให้ความสนใจน้อยมากกับ สาเหตุพื้นฐานของการใช้ยาเสพติด ตามคำกล่าวของJory (2017) การคุมขังผู้ใช้ยาจำนวนมาก ไม่ได้ทำให้ความต้องการยาบ้าโดยรวมลดลง แต่เพียงทำให้ปัญหาทางสังคมเลวร้ายลง เช่นเรือนจำที่แออัดและการตีตราผู้ใช้ยาในสังคมที่เพิ่มมากขึ้น (p. 215) ยิ่งไปกว่านั้น แนวทางนี้ยิ่งทำให้มุมมอง ที่ว่าการติดยาเป็นปัญหาทางอาญาฝังรากลึกมากขึ้น แทนที่จะมองว่าเป็นปัญหาสาธารณสุข ที่ต้องมีการบำบัดอย่างครอบคลุมและการกลับคืนสู่สังคม

ผลการใช้สื่อพรรณนาผู้ใช้ยาเสพติดว่าเป็น “อาชญากรอันตราย” ทำให้เกิดความกลัวของประชาชน และทำให้เกิดการสนับสนุนอย่างกว้างขวางต่อมาตรการลงโทษ (Hewison , 2018, p. 112)ทำให้เกิดความตื่นตระหนกทางศีลธรรมเกี่ยวกับยาเสพติดและการติดยา ทำให้การบังคับใช้กฎหมายกับผู้ใช้ยาเสพติดยิ่งเลวร้ายลง สงครามกับยาเสพติดทำให้การค้ายาเสพติดลดลงชั่วคราวและ การใช้ยาเสพติดบนท้องถนนลดลงเล็กน้อย ตามรายงานจากสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ(UNODC) อัตราการจับกุมและการใช้ยาเสพติดในเมทแอมเฟตามีนลดลงบ้างในช่วงที่การรณรงค์ถึงจุดสูงสุด(UNODC, 2005) อย่างไรก็ตามการลดลงของปริมาณยาเสพติดนี้ส่วนใหญ่มาจากความพยายามบังคับใช้กฎหมายที่เพิ่มขึ้นและการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด มากกว่าการเปลี่ยนแปลงในระยะยาวของความต้องการของผู้บริโภค หรือ ปัจจัยเชิงโครงสร้างที่ผลักดันการใช้ยาเสพติด

แม้จะมีผลในระยะสั้นเหล่านี้ แต่ผลกระทบโดยรวมต่อการใช้ยาเสพติดยังคงจำกัดอยู่ ดังที่McCoy (2009) ระบุว่า “แม้ว่าจะมีการลดลงชั่วคราวของกิจกรรมยาเสพติดที่มองเห็นได้ แต่สาเหตุหลักของการติดยา เช่นความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม การขาดการศึกษา และการว่างงาน ยังคง ไม่ได้รับการแก้ไขเป็นส่วนใหญ่” (p. 189) เมื่อเวลาผ่านไปการค้ายาบ้าก็กลับมามีระดับสูงขึ้น เนื่องจากผู้ค้าปรับตัวให้เข้ากับนโยบายของรัฐบาลและค้นหาวิธีการจำหน่ายใหม่ๆ นอกจากนี้ผู้ใช้ยาที่ตกเป็นเป้าหมาย ของการรณรงค์มักไม่ได้รับการรักษาหรือการฟื้นฟูที่เหมาะสม ส่งผลให้หลายคนกลับไปติดยาอีกครั้งหลังจากได้รับการปล่อยตัวจากการจำคุก (Jory , 2017,p. 229) ผลกระทบทางสังคมในระยะยาวผู้เสพยาจำนวนมากต้องเผชิญกับการตีตราทางสังคมอย่างรุนแรง ดังที่Suwanwela และ Chaiyaporn (2017) ว่า “ธรรมชาติของการลงโทษของสงครามกับยาเสพติดทำให้เกิดวัฏจักรของการทำให้ผู้เสพยากลายเป็นอาชญากร ซึ่งทำให้ผู้เสพยาไม่สามารถเข้าถึงการสนับสนุนและการบำบัดที่จำเป็นได้” (p.103) มรดกแห่งสงครามต่อต้านยาเสพติดของไทยยังคงเป็นที่ถกเถียงกันอย่างมาก แม้ว่านโยบายดังกล่าวจะสามารถลดอัตราการก่ออาชญากรรมและการติดยาเสพย์ติดในระยะสั้นได้บ้าง แต่ไม่มีผลในระยะยาว

2.2 การเปลี่ยนนโยบายยาเสพติดของประเทศไทย : การเปลี่ยน ไปสู่ นโยบายการฟื้นฟูและลดอันตราย

แนวทางของประเทศไทยต่อนโยบายด้านยาเสพติดได้ผ่านการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาโดยเฉพาะรัฐบาลหลังการรัฐประหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการเปลี่ยนผ่านจากมาตรการลงโทษเป็นกรอบการลดอันตรายที่เน้นการฟื้นฟูมากขึ้น การเปลี่ยนผ่านสู่นโยบายการฟื้นฟูและลดอันตราย ในช่วงหลายปีหลังปี 2546 นโยบายด้านยาเสพติดของประเทศไทยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยเน้นที่การบำบัด การฟื้นฟู และการลดอันตรายจากการใช้ยามากขึ้น ปัจจัยสำคัญในการ

เปลี่ยนแปลงครั้งนี้คือการยอมรับแนวคิดที่ว่าผู้ที่มีอาการผิดปกติจากการใช้ยาเสพติดควรได้รับการดูแลและช่วยเหลือมากกว่าการลงโทษการเปลี่ยนแปลงไปสู่การบำบัดและการลดอันตรายได้รับอิทธิพลเพิ่มเติมจากกรอบการทำงานระหว่างประเทศ เช่นปฏิญญาการเมืองของสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดในปี 2552 ซึ่งเน้นที่สุขภาพและสิทธิมนุษยชนมากกว่าแนวทางการลงโทษ นโยบายยาเสพติดที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องของประเทศไทยหลังปี 2546 ได้นำมาซึ่งกลยุทธ์ลดอันตรายที่สำคัญหลายประการ เช่น

1.การบำบัดด้วยเมทาโดน(MMT)กลายเป็นหนึ่งในรากฐานสำคัญของนโยบายการบำบัดยาเสพติดของประเทศไทย การนำโปรแกรมเมทาโดนมาใช้ในช่วงต้นทศวรรษปี 2000 ถือเป็นการตอบสนองโดยตรงต่อจำนวนผู้ติดยา โดยเฉพาะเฮโรอีน เมทาโดนได้รับการพิสูจน์แล้วว่าสามารถ ลดการใช้ยาเสพติดผิดกฎหมายได้อย่างมีนัยสำคัญ โครงการนี้ได้รับการต่อต้านจากกลุ่มอนุรักษ์นิยมในสังคมไทย ซึ่งมองว่าเมทาโดนเป็นเพียงยาชนิดหนึ่งที่ทดแทนยาอีกชนิดหนึ่ง ตามรายงานขององค์การอนามัยโลก (WHO) โครงการ MMTของประเทศไทยได้รับการยกย่องว่าช่วยลดอัตราการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มผู้เสพยาด้วยวิธีฉีด (PWID) และลดการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับยา (WHO, 2014) แม้จะมีความกังขาในช่วงแรก แต่โครงการ MMT ก็ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นส่วนสำคัญของกลยุทธ์ลดอันตรายของประเทศไทย

2.โครงการแลกเปลี่ยนเข็มฉีดยา (NEP) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อเอชไอวีและโรคติดต่อทางเลือดอื่นๆ ในหมู่ผู้ที่ใช้เข็มฉีดยา โดยมอบเข็มและกระบอกฉีดยาที่สะอาดให้ฟรีเพื่อแลกกับของที่ใช้แล้ว โครงการแลกเปลี่ยนเข็มฉีดยาของประเทศไทยซึ่งเริ่มต้นในปี 2547 เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามที่กว้างขึ้นเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ใช้ยาเสพติดอย่างไม่สมส่วน การศึกษาวิจัยระบุว่าNEPช่วยลดการใช้เข็มฉีดยาร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญในหมู่ผู้ใช้ยาฉีด ซึ่งส่งผลให้อุบัติการณ์ของการติดเชื้อเอชไอวีและการติดเชื้ออื่นๆลดลง ความสำเร็จของโครงการนี้ได้รับการบันทึกไว้ในการศึกษาวิจัยทางวิชาการหลายฉบับ เช่นงานวิจัยของ McCann et al. (2010) ซึ่งพบว่า NEP ลดการใช้เข็มฉีดยาร่วมกันได้มากกว่า 50% ในบางภูมิภาคของประเทศไทย นอกจากนี้โครงการนี้ยังเกี่ยวข้องกับการลดลงอย่างมากของผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ในหมู่ผู้ใช้ยา

3. การขยายศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพและการบำบัดในชุมชน เนื่องด้วยเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนผ่านสู่นโยบายด้านยาเสพติดที่เน้นการฟื้นฟู ประเทศไทยได้เพิ่มการลงทุนในศูนย์ฟื้นฟูยาเสพติด รัฐบาลเริ่มให้ความสำคัญกับการจัดหาทางเลือกการบำบัดที่เข้าถึงได้ในชุมชนมากขึ้น แทนที่จะพึ่งพาการจำคุกเพียงอย่างเดียว การเปลี่ยนแปลงนี้สอดคล้องกับความเข้าใจทั่วโลกที่ว่าการบำบัดฟื้นฟูที่ครอบคลุมในชุมชนมีประสิทธิภาพมากกว่าการกักขังเพื่อลงโทษในการบำบัดการติดยาเสพติด ในปี2554ประเทศไทยได้เปิดตัวโครงการจัดตั้งศูนย์บำบัดในชุมชนในพื้นที่ชนบทซึ่งการใช้ยาเสพติดยังคงแพร่หลายแต่การเข้าถึงบริการบำบัดมักมีจำกัด ศูนย์เหล่านี้ให้บริการหลากหลายประเภท เช่น การให้คำปรึกษา การล้างพิษ การฝึกอาชีพ และการสนับสนุนการกลับเข้าสู่สังคม แนวทางนี้ช่วยลดการตีตราผู้ใช้ยาเสพติดและทำให้พวกเขากลับเข้าสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ความท้าทายของการเปลี่ยนนโยบายยาเสพติดของประเทศไทย (2000–2024)และช่องว่างนโยบายที่ยังคงดำเนินอยู่

วิวัฒนาการของนโยบายด้านยาเสพติดของไทยตั้งแต่ปี2543ถึงปี2567 ได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ในอดีตนโยบายยาเสพติดของไทยมีลักษณะเด่นคือ การห้ามใช้ยาเสพติดโดยเคร่งครัด การทำให้ผู้ใช้ยากลายเป็นอาชญากร และเน้นที่มาตรการลงโทษ โดยเฉพาะนายกรัฐมนตรี ทักษิณ แคมเปญ “สงครามกับยาเสพติด” ในปี2546 แนวทางของประเทศไทยเน้นหนักไปที่การบังคับใช้กฎหมายและความพยายามในการปราบปรามการค้ายาเสพติด ผลลัพธ์ที่ได้คือการรณรงค์ที่มีลักษณะเป็นการสังหารนอกกฎหมาย การจับกุมใน

วงกว้าง และความไม่ไว้วางใจที่เพิ่มขึ้นระหว่างรัฐและสังคมพลเรือน โดยเฉพาะในชุมชนที่ถูกละเลยซึ่งได้รับผลกระทบจากการใช้ยาเสพติด (Chalermpukdee , 2006) ในช่วงกลางทศวรรษ 2543 หลักฐานจำนวนมากทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศได้เปิดเผยข้อจำกัดของกลยุทธ์การลงโทษเพียงอย่างเดียว ซึ่งรวมถึงอัตราการคุมขังที่เพิ่มขึ้น การจับกุมจำนวนมากไม่ได้ผลในการลดการใช้ยาเสพติด

ในระดับชาตินโยบายด้านยาเสพติดของประเทศไทยมักมีลักษณะขาดความสอดคล้อง และการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐต่างๆ องค์กรภาคประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศ คณะกรรมการแห่งชาติเพื่อการควบคุมยาเสพติด (NCNC) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ แม้จะมีส่วนสำคัญในการดำเนินนโยบายบางอย่าง แต่ไม่ได้ทำงานควบคู่ไปกับหน่วยงานสาธารณสุขหรือรัฐบาลท้องถิ่นเสมอไป ส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในการบังคับใช้กฎหมายยาเสพติดและการดำเนินการตามโครงการ แต่บางครั้งหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายก็บ่อนทำลายความคิดริเริ่มเหล่านี้โดยยังคงถือว่าการใช้ยาเป็นปัญหาทางอาญาเป็นหลัก(Kittivoracharoen,2018) ความขัดแย้งระหว่างแนวทางด้านสาธารณสุขและลำดับความสำคัญของการบังคับใช้กฎหมายได้ก่อให้เกิดกรอบนโยบายที่ไม่สอดคล้องกัน ซึ่งจำกัดประสิทธิผลโดยรวมของกลยุทธ์การควบคุมยาเสพติดของประเทศไทย

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความไม่สอดคล้องของนโยบายคือการที่พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดบางประเภทยังคงถูกมองว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย การแยกส่วนนโยบายนี้ยังเห็นได้ชัดจากแนวทางในการยกเลิกการดำเนินคดีหรือทำให้สารบางชนิดถูกกฎหมาย กัญชายังคงถูกควบคุมอย่างเข้มงวด และขอบเขตทั้งหมดของการใช้เพื่อการแพทย์และการพักผ่อนหย่อนใจยังคงเป็นที่ถกเถียงกัน ซึ่งบ่งบอกถึงการขาดกรอบที่ชัดเจนและเป็นหนึ่งเดียวสำหรับการปฏิรูปนโยบายยาเสพติด (Rattanamethawong , 2023) แนวทางที่ไม่เป็นชิ้นเป็นอันนี้ไม่เพียงแต่ทำลายความชอบธรรมของกระบวนการปฏิรูปเท่านั้น แต่ยังทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายสับสนเกี่ยวกับจุดยืนของรัฐเกี่ยวกับการใช้และการควบคุมยาเสพติดอีกด้วย

การแพร่ระบาดของการใช้ยาบ้าอย่างต่อเนื่องแม้จะมีการนำกลยุทธ์ลดอันตรายมาใช้และให้ความสำคัญกับการบำบัดมากขึ้น แต่ประเทศไทยยังคงเผชิญกับวิกฤตการใช้ในทางที่ผิดอย่าง โดยเฉพาะในรูปแบบ “ ยาบ้า “ (ส่วนผสมของเมทแอมเฟตามีนและคาเฟอีน) ยังคงเป็นยาเสพติดที่ถูกใช้ในทางที่ผิดมากที่สุดในประเทศ ตามข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) การใช้เมทแอมเฟตามีนยังคงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ซึ่งเป็นภูมิภาคที่มักถูกมองว่าเป็นศูนย์กลางการผลิตและการค้ายาเสพติด (ONCB., 2022)

3.ผลการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับนโยบายยาเสพติดของประเทศไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา วิเคราะห์ทำความเข้าใจบริบทของนโยบายการควบคุมยาเสพติด การประเมินนโยบายยาเสพติดแสดงให้เห็นถึงช่องโหว่สำคัญหลายประการในนโยบายยาเสพติดของไทยคือ

ประการแรก ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลให้การใช้เมทแอมเฟตามีนเพิ่มขึ้น เช่นความยากจน การว่างงาน การถูกกีดกันทางสังคม และอิทธิพลของกลุ่มค้ายายังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม แม้ว่ากลยุทธ์ลดอันตรายกลับประสบความสำเร็จน้อยกว่าในการต่อสู้กับการใช้สารกระตุ้นในทางที่ผิด (Degenhardt et al., 2018) การติดเมทแอมเฟตามีนพิสูจน์แล้วว่าท้าทายเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากไม่ถือเป็นตราบาปทางสังคมเช่นเดียวกับการติดยาฝิ่น และมักถูกมองว่าเป็นอันตรายน้อยกว่า ซึ่งทำให้ความพยายามลดความต้องการผ่านแคมเปญให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนมีความซับซ้อนมากขึ้น

ประการที่สอง การจัดการกับแหล่งที่มาเมทแอมเฟตามีนยังคงเป็นปัญหาสำคัญ เพราะประเทศไทยตั้งอยู่ใน “สามเหลี่ยมทองคำ” ซึ่งเป็นภูมิภาคที่เป็นแหล่งผลิตยาเสพติดผิดกฎหมายมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะเมทแอมเฟตามีน (UNODC, 2021) แม้จะมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างหนักเพื่อหยุดยั้งการผลิตและการค้า แต่ความต้องการเมทแอมเฟตามีนยังคงสูง และห่วงโซ่อุปทานที่ผิดกฎหมายยังคงแข็งแกร่ง พื้นที่ชายแดนของประเทศไทยกับเมียนมาร์ ลาว และกัมพูชา ยังคงเป็นเส้นทางการค้าหลักทำให้ยากต่อการควบคุมการไหลเวียนของเมทแอมเฟตามีนเข้าสู่ประเทศได้อย่างเต็มที่

ประการที่สาม การขาดการบำบัดที่มีประสิทธิภาพสำหรับการติดสารกระตุ้นยิ่งทำให้วิกฤตเมทแอมเฟตามีนเลวร้ายลงไปอีก มีโปรแกรมเฉพาะทางสำหรับผู้ที่ต่อสู้กับการติดเมทแอมเฟตามีนน้อยกว่า ช่องว่างในบริการการบำบัดนี้ทำให้ผู้คนจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงการดูแลที่เหมาะสมได้ ส่งผลให้พวกเขาไม่สามารถฟื้นตัวจากการติดยาได้ นอกจากนี้ผู้ใช้สารกระตุ้นยังคงถูกตีตรา ซึ่งทำให้ผู้คนไม่กล้าที่จะขอความช่วยเหลือ (Amon et al., 2013) โปรแกรมฟื้นฟูเฉพาะสำหรับสารกระตุ้นที่มีจำกัดทำให้ผู้ใช้เมทแอมเฟตามีนจำนวนมากถูกคุมขังหรือไม่ได้รับการรักษาทำให้วัฏจักรของการติดยายิ่งดำเนินต่อไป

ในส่วนนโยบายยาเสพติดของไทยจากปี2546จนถึงปัจจุบันพบว่ามีปัญหาและจุดอ่อนที่อาจส่งความล้มเหลวที่สำคัญของนโยบายยาเสพติดของไทยสำคัญ 4 ประการคือ

1. นโยบายยาเสพติดพึ่งพามาตรการลงโทษทางกฎหมายมากเกินไป

นโยบายด้านยาเสพติดของประเทศไทยให้ความสำคัญกับการลงโทษมากกว่าการฟื้นฟู โดยเน้นที่การบังคับใช้กฎหมายเป็นวิธีการหลักในการแก้ไขปัญหาการใช้ยาเสพติดและการค้ายาเสพติด จุดสูงสุดในช่วง “สงครามกับยาเสพติด” ซึ่งเปิดตัวในปี 2546 ซึ่งอาศัยการจับกุมจำนวนมาก การปราบปราม และโทษจำคุกที่รุนแรง แม้ว่ามาตรการเหล่านี้จะถูกวางกรอบให้เป็นสิ่งจำเป็นในการควบคุมการใช้ยาเสพติดและการค้ายาเสพติด แต่มาตรการเหล่านี้ก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางว่าไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขสาเหตุหลักของการติดยาเสพติดและก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญ มีผู้ถูกจับกุมในข้อหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่า 100,000 คน ซึ่งหลายคนเป็นผู้เสพยารายย่อยไม่ใช่ผู้ค้าหรือผู้ผลิต (Chalermpukdee , 2006) การดำเนินการเหล่านี้จะถูกมองว่าจำเป็นต่อการ ชำระล้างยาเสพติดในสังคม แต่ผลกระทบที่แท้จริงของการจับกุมคนจำนวนมาก ไม่มีต่อการลดการใช้ยาเสพติดแทบไม่มีนัยสำคัญ ในทางกลับกันมาตรการเหล่านี้กลับสร้างความตึงเครียดอย่างมากให้กับระบบยุติธรรมทางอาญาของไทยซึ่งมีภาระงานล้นมืออยู่แล้ว

การจับกุมจำนวนมากมุ่งเป้าไปที่บุคคลที่ครอบครองสารเสพติดในปริมาณเล็กน้อย บุคคลเหล่านี้มักถูกคุมขังเป็นเวลานานโดยไม่ได้รับการบำบัดหรือบำบัดอย่างเพียงพอ ส่งผลให้การจับกุมไม่สามารถแก้ไขสาเหตุหลักของการติดยาได้และยิ่งทำให้เรือนจำแออัดมากขึ้นไปอีก ระบบเรือนจำของประเทศไทยประสบปัญหาการแออัดและสภาพแวดล้อมที่ย่ำแย่มาอย่างยาวนาน และการหลั่งไหลเข้ามาของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดยิ่งทำให้ปัญหาเหล่านี้เลวร้ายลง (Cunningham & Degenhardt , 2013) เป็นการทำให้ผู้ใช้ยากลายเป็นอาชญากร โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดรายย่อยไม่ได้ช่วยป้องกันการใช้ยาได้มากนัก และอาจทำให้การติดยารุนแรงขึ้นได้จริง เนื่องจากทำให้เกิดวัฏจักรของการลงโทษและการกีดกัน (Sithichai , 2020) แนวทางของประเทศไทยกลับเน้นที่การลงโทษเพื่อยับยั้งการใช้ยาเสพติด แม้จะมีหลักฐานว่ากลยุทธ์ดังกล่าวไม่ได้ผลในการลดการใช้ยาเสพติด (Degenhardt et al., 2018)

ผลกระทบที่ร้ายแรงที่สุดของนโยบายคือการตีตราที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติด ในสังคมที่การใช้ยาเสพติดถูกมองว่าเป็นทั้งอาชญากรรมและความล้มเหลวทางศีลธรรม บุคคลที่ถูกจับกุมหรือจำคุกในข้อหาเกี่ยวกับยาเสพติดมักเผชิญกับการถูกสังคมรังเกียจอย่างรุนแรง การตีตราดังกล่าวสามารถป้องกันไม่ให้ผู้ใช้ยาแสวงหาความช่วยเหลือ ทำให้เกิดวัฏจักรของการติดยาและขัดขวางการกลับคืนสู่สังคมหลังจากพ้นโทษจำคุก (

Amon et al., 2013) การจำคุกผู้ใช้ยาเสพติดทำให้ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมทวีความรุนแรงมากขึ้น ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งมักมาจากภูมิหลังที่ถูกละเลย ได้รับผลกระทบอย่างไม่สมส่วนจากธรรมชาติของกฎหมายยาเสพติดของประเทศไทยที่ลงโทษผู้กระทำความผิด พวกเขาเผชิญกับอุปสรรคสำคัญในการจ้างงาน การศึกษา และการเคลื่อนย้ายทางสังคมหลังจากได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำ จำกัดโอกาสในการกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมาก การถูกละเลยในระบบนี้มักนำไปสู่การพึ่งพายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากบุคคลต่างๆ ดิ้นรนเพื่อค้นหาความหมายหรือความมั่นคงในชีวิตของตนเอง (Amon et al., 2013) ครอบครัวของผู้ต้องขังยังต้องเผชิญกับความยากลำบากทางการเงินและการแยกตัวจากสังคม บุตรหลานของผู้ใช้ยาเสพติดที่ถูกจำคุกถูกส่งไปอยู่ในความดูแลหรือเผชิญกับการหยุดชะงักทางการศึกษาและชีวิตทางสังคม สิ่งนี้ส่งผลกระทบในระยะยาวต่อโครงสร้างทางสังคมของชุมชนที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่มีการใช้ยาเสพติดมากที่สุด(Sithichai , 2020) การที่ประเทศไทยพึ่งพาการลงโทษมากเกินไปเป็นมาตรการหลักในการตอบสนองการใช้ยาเสพติด พิสูจน์แล้วว่าไม่มีประสิทธิภาพในการลดการใช้ยาเสพติด และก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อบุคคล ครอบครัว และชุมชน

2. โครงสร้างพื้นฐานการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดไม่เพียงพอ

หลังจากสงครามยาเสพติดในปี 2546 ที่มีการจับกุมและปราบปรามอย่างหนัก รัฐบาลไทยได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการนำแนวทางสาธารณสุขมาใช้กับการควบคุมยาเสพติด ส่งผลให้มีการนำโปรแกรมการบำบัดมาใช้ ความคิดริเริ่มในการแลกเปลี่ยนเข็ม และการขยายศูนย์ฟื้นฟูผู้ติดยา (Amon et al., 2013) แต่โครงสร้างพื้นฐานสำหรับการบำบัดและการฟื้นฟูยังไม่ทันต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้น โครงสร้างพื้นฐานด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพในประเทศไทยส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในศูนย์ของรัฐ ซึ่งบางแห่งดำเนินงานภายใต้กระทรวงสาธารณสุข ในขณะที่บางแห่งบริหารจัดการโดยกรมราชทัณฑ์หรือหน่วยงานรัฐบาลท้องถิ่น แม้ว่าการขยายศูนย์เหล่านี้จะถือเป็นขั้นตอนที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนจากการติดยาเสพติด แต่คุณภาพและศักยภาพของสถาบันเหล่านี้ยังคงไม่เพียงพออย่างยิ่งตามรายงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) มีผู้ถูกจับกุมในข้อหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดประมาณ 100,000 รายต่อปีในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่ถูกส่งตัวไปยังศูนย์บำบัด ส่งผลให้ศูนย์บำบัดเหล่านี้หลายแห่งดำเนินการเกินขีดความสามารถ โดยมีพื้นที่ ทรัพยากร และเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการดูแลและบำบัดที่เหมาะสม (Sithichai , 2020)

ศูนย์บำบัดที่มีผู้เข้ารับบริการมากเกินไปทำให้การรักษาที่มีประสิทธิภาพมีความท้าทายมากขึ้น เมื่อสถานที่บำบัดมีจำกัดและทรัพยากรไม่เพียงพอ คุณภาพการดูแลก็ลดลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โปรแกรมบำบัดมีผู้คนเข้ารับบริการมากเกินไป ทำให้การให้คำปรึกษาแบบตัวต่อตัวลดลงและการดูแลแบบเฉพาะบุคคลลดลง การบำบัดแบบกลุ่มซึ่งมักพบในสถานที่ที่มีผู้เข้ารับบริการมากเกินไป มักขาดโครงสร้างและการดูแลที่จำเป็นเพื่อให้เกิดประสิทธิผล พื้นที่และความเป็นส่วนตัวที่ไม่เพียงพอยังส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในการบำบัด ทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถเข้าร่วมกระบวนการฟื้นฟูได้อย่างเต็มที่ (Chalermpukdee , 2015)

ปัญหาขาดบุคลากรที่มีการฝึกอบรม ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งของศูนย์บำบัดในประเทศไทยคือการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญที่มีทักษะในการบำบัดการติดยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ การติดยาเสพติดเป็นภาวะทางจิตใจและสรีรวิทยาที่ซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยความรู้และทักษะเฉพาะทางในการบำบัด อย่างไรก็ตาม ศูนย์บำบัดหลายแห่งในประเทศไทยมีผู้เชี่ยวชาญที่มีทักษะจำนวนจำกัด เช่นนักแนะแนว จิตแพทย์ และนักสังคมสงเคราะห์ โดยเจ้าหน้าที่หลายคนขาดความเชี่ยวชาญเพียงพอในการบำบัดการติดยาเสพติด (Amon et al., 2013) การขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญด้านการบำบัดการติดสารเสพติดที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นอุปสรรคสำคัญต่อประสิทธิผลของโปรแกรมฟื้นฟู การวิจัยแสดงให้เห็นว่าความสำเร็จของการบำบัดการติดสารเสพติดมี

ความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของความสัมพันธ์ในการบำบัดระหว่างผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่ที่รักษา (McCann et al., 2010) หากไม่มีผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างดีซึ่งเข้าใจความแตกต่างเล็กน้อยของการติดสารเสพติด รวมถึงปัจจัยทางจิตวิทยา สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการใช้สารเสพติด โปรแกรมฟื้นฟูจะมีโอกาสประสบความสำเร็จในระยะยาวน้อยลง แต่ศูนย์หลายแห่งยังขาดผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตที่จำเป็นในการวินิจฉัยและรักษาอาการเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้อัตราส่วนระหว่างเจ้าหน้าที่ต่อผู้ป่วยในศูนย์หลายแห่งยังต่ำมาก ซึ่งจำกัดความสามารถในการให้การดูแลแบบรายบุคคลและระดับความเอาใจใส่ที่ผู้ป่วยต้องการ

ปัญหารูปแบบการบำบัดที่ใช้ในศูนย์บำบัดหลายแห่งของประเทศไทยยังถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าล้าสมัย เรียบง่ายเกินไป และไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนของการติดยาเสพติด วิธีการบำบัดที่ใช้ในศูนย์เหล่านี้มักใช้รูปแบบการลงโทษ ซึ่งเน้นที่การละเว้นและการแก้ไขทางศีลธรรมมากกว่าการแก้ไขปัจจัยทางจิตวิทยา สังคม และสรีรวิทยาพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการติดยาเสพติด (Sithichai , 2020)หนึ่งในรูปแบบการบำบัดในประเทศไทยคือการพึ่งพาการล้างพิษและการรักษาในระยะสั้นมากเกินไป แนวทางนี้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาทางจิตวิทยาและพฤติกรรมของการติดยาที่ต้องได้รับการบำบัดและฟื้นฟูในระยะยาวได้ บุคคลจำนวนมากที่เข้ารับการบำบัดจนเสร็จสิ้นไม่มีโครงสร้างการสนับสนุนที่เพียงพอเพื่อช่วยให้พวกเขากลับสู่ชุมชนได้ ส่งผลให้มีอัตราการก่ออาชญากรรมซ้ำสูง (Chalermpukdee , 2015) ผู้ที่เคยติดยามักจะกลับไปทำพฤติกรรมเดิมๆ เช่น การใช้สารเสพติด และกลับเข้าสู่ระบบยุติธรรมทางอาญาอีกครั้ง

3.ให้ความสำคัญกับชุมชนและสถานะบุคคลไม่เท่าเทียมกัน

แม้ว่านโยบายยาเสพติดของประเทศไทยจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แต่แนวทางของประเทศไทยได้มุ่งเป้าไปที่ชุมชนที่ยากจน ห่างไกลจากชุมชน และชุมชนที่ด้อยโอกาส ทำให้ชุมชนเหล่านี้ต้องเผชิญกับผลกระทบเชิงลบจากกฎหมายยาเสพติดที่เข้มงวดเป็นพิเศษ นโยบายเหล่านี้ซึ่งเน้นการบังคับใช้กฎหมายมากกว่าการฟื้นฟู นโยบายยาเสพติดของประเทศไทยส่งผลกระทบต่อชุมชนที่ถูกละเลยอย่างไม่สมส่วน และมีเป้าหมายอย่างไม่สมส่วนต่อชุมชนที่ยากจน ชนบท และกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกกีดกัน เช่นชนเผ่าบนภูเขาในภาคเหนือของประเทศไทย (Chalermpukdee , 2006)

นโยบายด้านยาเสพติดของประเทศไทยส่งผลกระทบอย่างไม่สมส่วนต่อชุมชนที่ยากจน ชนบท และชุมชนที่ถูกละเลย ซึ่งมักขาดการเข้าถึงการรักษาพยาบาล การศึกษา และโอกาสทางเศรษฐกิจ เหตุผลหลักของความไม่เท่าเทียมกันนี้คือวิธีการที่เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายกำหนดเป้าหมายชุมชนเหล่านี้อย่างไม่สมส่วน ซึ่งชุมชนเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดระดับต่ำมากกว่าเนื่องจากสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของพวกเขา ในพื้นที่ชนบทโดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ยากจนของประเทศไทยการติดยาเสพติดมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับความเปราะบางทางเศรษฐกิจและสังคม ความยากจน การขาดการศึกษา และโอกาสการจ้างงานที่จำกัดสร้างสภาพแวดล้อมที่การใช้ยาเสพติดกลายเป็นกลไกการรับมือของบุคคลที่เผชิญกับความยากลำบาก คนจนในชนบทซึ่งมักถูกแยกออกจากระบบเศรษฐกิจและสังคมหลัก มักจะใช้ยาเสพติดเป็นวิธีจัดการกับความท้าทายด้านสุขภาพจิต ความเครียด หรือบาดแผลทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจของพวกเขา(Chalermpukdee, 2015)

นโยบายด้านยาเสพติดของรัฐเน้นหนักไปที่การทำให้เป็นอาชญากรรมมากกว่าการแก้ไขสาเหตุหลักเหล่านี้ ชุมชนในชนบทของประเทศไทยซึ่งเสียเปรียบอยู่แล้วจากการขาดโครงสร้างพื้นฐาน มีโอกาสเข้าถึงบริการฟื้นฟูหรือโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยงจากการใช้ยาเสพติดได้น้อยกว่า ดังนั้นผู้คนจากพื้นที่เหล่านี้จึงมักถูกจับกุมในข้อหาเกี่ยวกับยาเสพติดระดับต่ำ และถูกส่งไปที่ศูนย์ฟื้นฟูหรือเรือนจำที่แออัดและขาดเงินทุน ซึ่งทำให้การถูกกีดกันทางสังคมของพวกเขายิ่งฝังรากลึกลงไปอีก (Sithichai , 2020)สงครามกับยา

เสพติดและการทำให้คนจนกลายเป็นอาชญากรผู้ที่ถูกจับกุมส่วนใหญ่มักเป็นบุคคลที่ครอบครองยาเสพติดจำนวนเล็กน้อย เช่น เมทแอมเฟตามีนหรือเฮโรอีน ซึ่งแพร่หลายในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Chalermpukdee,2006) การจับกุมและการคุมขังผู้ใช้ยาเสพติดรายย่อยจำนวนมากในเวลาต่อมาส่งผลกระทบต่อชุมชนที่ถูกละเลยเหล่านี้อย่างไม่สมส่วน ซึ่งหลายคนต้องดิ้นรนกับความยากจนและการเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่จำกัดอยู่แล้ว

ลักษณะการลงโทษของแนวทางนี้ซึ่งเน้นการจับกุมจำนวนไม่ได้หยุดยั้งการใช้ยาเสพติด แต่กลับสร้างอุปสรรคเพิ่มเติมต่อการกลับคืนสู่สังคมของบุคคลที่ได้รับผลกระทบ ส่งผลให้บุคคลที่ติดอยู่ในวังวนของการติดยาเสพติดและการถูกดำเนินคดีในพื้นที่ยากจนและชนบท มีแนวโน้มที่จะเสียเปรียบทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว (Sithichai , 2020) โดยเฉพาะประชากรกลุ่มชาติพันธุ์พื้นเมืองและชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ชนบทและบริเวณชายแดนตัวอย่างเช่น กลุ่มชาติพันธุ์ส่วนน้อยจำนวนมากในภาคเหนือของประเทศไทยถูกตีตราว่าเป็น “ผู้ค้ายาเสพติด” เนื่องจากพวกเขาอยู่ใกล้กับแหล่งผลิตยาเสพติดตามแนวชายแดนติดกับเมียนมาร์และลาว ภาพลักษณ์แบบเหมารวมนี้ทำให้ชุมชนเหล่านี้เป็นเป้าหมายหลักของการรณรงค์ปราบปรามยาเสพติด ส่งผลให้ประชากรเหล่านี้ถูกคุมขังในระดับสูง แม้ว่าบุคคลเหล่านี้จำนวนมากจะไม่ได้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ แต่พวกเขามักถูกจับกุมในข้อหาใช้ยาเสพติดหรือครอบครองยาเสพติดเพียงเล็กน้อย (Amon et al., 2013) การทำให้คนเหล่านี้กลายเป็นอาชญากรยิ่งทำให้พวกเขาแยกตัวออกจากสังคมกระแสหลักของไทยและยิ่งทำให้วัฏจักรของความยากจนและการถูกกีดกันทางสังคมรุนแรงขึ้น

4. การป้องกันและการให้การศึกษาไม่เพียงพอ

นโยบายยาเสพติดของประเทศไทยเน้นหนักไปที่การบังคับใช้กฎหมายและการลงโทษมากกว่าการป้องกันหรือการฟื้นฟู ตามข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) แม้ว่าการใช้ยาเสพติดในประเทศไทยจะยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ประสิทธิภาพของความพยายามป้องกันกลับไม่แน่นอน (Sithichai , 2020) ความล้มเหลวในการดำเนินโครงการป้องกันที่ครอบคลุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแก้ไขปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการติดยาเสพติดเป็นช่องว่างสำคัญในกรอบนโยบายยาเสพติดของประเทศไทย

ความล้มเหลวที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดของกลยุทธ์การป้องกันยาเสพติดของประเทศไทยคือการขาดโครงการการศึกษาในโรงเรียนที่ครอบคลุม แม้ว่าจะมีความพยายามที่จะรวมการตระหนักรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไว้ในหลักสูตรการศึกษาระดับชาติของโรงเรียน แต่โครงการเหล่านี้มักจะผิวเผินและขาดความลึกซึ้ง โครงการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมีความจำเป็นในการให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นแก่เยาวชนในการต้านทานแรงกดดันจากเพื่อนและตัดสินใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการใช้ยาในประเทศไทย โครงการเหล่านี้มักจำกัดอยู่เพียงการจัดงานครั้งเดียวหรือการแทรกแซงระยะสั้นที่ไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ (Amon et al., 2013)

ปัญหาวธีการให้การศึกษา เนื้อหาการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียนมักมีรากฐานมาจากกลวิธีขู่ขวัญและใช้ข้อความเชิงศีลธรรม ซึ่งอาจส่งผลเสียได้ การวิจัยในสาขาการป้องกันยาเสพติดแสดงให้เห็นว่าการรณรงค์ให้ความรู้ที่เน้นการลงโทษหรือสร้างความหวาดกลัวเพียงอย่างเดียวไม่สามารถลดการใช้ยาเสพติดได้ และอาจเพิ่มความอยากรู้หรือการทดลองในหมู่เด็กนักเรียนด้วยซ้ำไป (Hansen, 2009) การป้องกันในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลต้องเน้นที่การเสริมสร้างทักษะชีวิต การพัฒนาสติปัญญาทางอารมณ์ และการจัดการกับแรงกดดันทางสังคมที่เป็นพื้นฐานซึ่งทำให้เยาวชนทดลองใช้ยาเสพติด อย่างไรก็ตามในประเทศไทยแนวทางที่ครอบคลุมดังกล่าวแทบจะไม่ได้รับการนำไปใช้เลย

การใช้ยาในประเทศไทยเช่นเดียวกับในประเทศอื่นๆ มักเกี่ยวข้องกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม บุคคลที่ยากจน โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในชนบทหรือพื้นที่ด้อยพัฒนา มักมีแนวโน้มที่จะใช้ยาเป็นกลไกในการรับมือกับความเครียด ความกระทบกระเทือนทางจิตใจ และความสิ้นหวังที่เกี่ยวข้องกับความยากจนทางเศรษฐกิจ(Chalermpukdee , 2015) การป้องกันของประเทศไทยส่วนใหญ่แยกออกจากบริบททางสังคมที่กว้างขึ้นซึ่งทำให้การติดยาแพร่หลายมากขึ้น ตามรายงานของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ(UNODC) การติดยาเสพติดไม่ได้เกี่ยวข้องกับความล้มเหลวทางศีลธรรมส่วนบุคคล แต่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เช่นความยากจน การว่างงาน และการโยกย้ายถิ่นฐานทางสังคมมากกว่า (UNODC, 2013) การละเลยสาเหตุหลักเหล่านี้ทำให้โครงการป้องกันของประเทศไทยไม่สามารถแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างที่ผลักดันให้บุคคลหันไปใช้ยาเสพติดตั้งแต่แรกได้

ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนและโครงการระดับรากหญ้าที่สามารถแก้ไขปัญหาการใช้ยาเสพติดในระดับท้องถิ่นได้ แนวทางการป้องกันยาเสพติดจากบนลงล่างของประเทศไทย ซึ่งเน้นที่การรณรงค์ระดับชาติและโครงการริเริ่มของรัฐบาลกลางเป็นหลัก ไม่ได้คำนึงถึงความต้องการเฉพาะของชุมชนในท้องถิ่น กลุ่มคนจนในชนบทและกลุ่มที่ถูกละเลย โดยเฉพาะในภูมิภาคต่างๆ เช่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(ONCB, 2021) การละเลยที่จะลดปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และจิตวิทยาที่นำไปสู่การใช้ยาตั้งแต่แรก ประเทศไทยควรลงทุนในโครงการป้องกันยาเสพติดในชุมชน โดยให้องค์กรในท้องถิ่น ครอบครัว และผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเฉพาะที่ประชากรของตนเผชิญ โครงการเหล่านี้ควรส่งเสริมให้ชุมชนสามารถระบุความต้องการในท้องถิ่นและสร้างกลยุทธ์การป้องกันที่สะท้อนถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมเฉพาะของตน

4.อภิปรายผลการวิจัย

วิวัฒนาการของนโยบายยาเสพติดของไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเป็นประเด็นของการวิจารณ์ทางวิชาการ เกี่ยวกับแนวทางกฎหมายลงโทษ และผลที่ตามมาทางสังคมจากนโยบายที่บังคับใช้กฎหมายอย่างหนัก ในปัจจัยที่มีผลต่อความล้มเหลวของนโยบายยาเสพติดของไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา

1.นโยบายประกาศสงครามกับยาเสพติดไม่มีผลต่อต้านยาเสพติด Rojanaphruk (2018)ที่เห็นว่านโยบายยาเสพติดของไทยมีรากฐานมาจากรูปแบบสงครามกับยาเสพติดที่ลงโทษ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีประสิทธิภาพและไร้ประโยชน์ ทั้งนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างมาก การให้ความสำคัญกับการลงโทษไม่มีผลต่อควาสำเร็จของนโยบายและการทำให้ผู้ใช้ยากลายเป็นอาชญากร โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่ถูกละเลย (Rojanaphruk, 2018, p. 74) และสอดคล้องกับ Chawla & Sriratana (2020) ที่เห็นว่า สงครามกับยาเสพติดนำไปสู่การจำคุกบุคคลจำนวนมากในข้อหาครอบครองยาเสพติด ในขณะเดียวกันก็ไม่สามารถหยุดยั้งการค้ายาเสพติดหรือการติดยาได้ แนวทางดังกล่าวทำให้ระบบยุติธรรมทางอาญาของไทยมีภาระหนักขึ้น โดยดึงทรัพยากรออกไปจากโครงการทางสังคมที่จำเป็น จึงควรเปลี่ยนนโยบายลงโทษจากเดิมและหันมาใช้กลยุทธ์ลดอันตรายที่อิงหลักฐานมากขึ้น เช่นโครงการแลกเปลี่ยนเข็มและห้องควบคุมการบริโภคยา(Chawla & Sriratana, 2020, p. 92)

2. โครงสร้างพื้นฐานสำหรับบำบัดผู้ติดยาเสพติดไม่เพียงพอ สอดคล้องกับที่ Jitthai (2017) เห็นว่าระบบของไทยขาดโปรแกรมลดอันตรายและบำบัดที่มีประสิทธิภาพ ความล้มเหลวของนโยบายยาเสพติดของไทยในการนำแนวทางการลดอันตรายและบำบัดมาใช้อย่างเหมาะสม โปรแกรมบำบัดยาเสพติดของไทยถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าขาดพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และพึ่งพาแบบจำลองการเลิกยาเพียงอย่างเดียวมากเกินไป ซึ่งมักไม่เหมาะกับผู้ใช้ส่วนใหญ่ โปรแกรมเหล่านี้จำนวนมากไม่สามารถให้การดูแลแบบเฉพาะบุคคลและเหมาะสมกับวัฒนธรรม และเน้นที่การลงโทษมากกว่าการบำบัด (Jitthai, 2017, p. 45)ข้อบกพร่องเหล่านี้ถูก

ซ้ำเติมด้วยการขาดผู้เชี่ยวชาญที่ผ่านการฝึกอบรมโดยทั่วไปในด้านการบำบัดการติดยา ซึ่งจำกัดประสิทธิภาพของโปรแกรมบำบัดในประเทศไทยอย่างมาก

3.การให้ความสำคัญกับชุมชนอย่างไม่เท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของSontisukและ Pattanaprateep (2021) ที่เน้นย้ำถึงการขาดมาตรการลดอันตรายที่ครอบคลุมในชุมชน เช่น การบำบัดด้วยเมทาโดนหรือโปรแกรมแลกเปลี่ยนเข็ม พวกเขาเห็นว่าโครงการเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการลดความเสี่ยงด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา แต่กลับถูกละเลยเนื่องจากความขัดแย้งทางอุดมการณ์จากทั้งรัฐบาลไทยและประชาชนบางส่วน หากไม่มีกลยุทธ์ลดอันตราย นโยบายยาเสพติดของไทยจะยังคงไม่สามารถแก้ไขปัญหาสุขภาพจากการติดยาที่แพร่หลายได้ (Sontisuk & Pattanaprateep, 2021,p. 134) การที่ประเทศไทยเน้นมากเกินไปในการแทรกแซงด้านอุปทาน เช่นการยึดยา มาตรการควบคุมชายแดน และการรื้อถอนเครือข่ายการค้ามนุษย์ ตามรายงานของสำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC, 2017) นโยบายเช่นนี้ทำให้ประสบความสำเร็จในระยะสั้นในการหยุดการไหลเวียนของยาเสพติด แต่ล้มเหลวในการแก้ไขสาเหตุพื้นฐานของความต้องการยาหรือปัจจัยทางสังคมที่ผลักดันการใช้ยาเสพติดในทางที่ผิด UNODC (2017) ชี้ให้เห็นว่าการที่ประเทศไทยเน้นการลดอุปทานมักมองข้ามสาเหตุหลักของการติดยาเสพติด เช่น ความยากจน การว่างงาน และการขาดการเข้าถึงการดูแลสุขภาพจิต ส่งผลให้ประสิทธิผลในระยะยาวมีจำกัด (UNODC, 2017,p. 53) ในทำนองเดียวกัน Becker และ Wiboonpan (2019) ที่เห็นว่าการเน้นที่การปราบปรามช่องทางการผลิตและการจำหน่ายยาเสพติดในประเทศไทย โดยเฉพาะในภูมิภาคสามเหลี่ยมทองคำ ทำให้เกิดความรู้สึกผิดๆว่าประสบความสำเร็จ แม้ว่าความพยายามเหล่านี้อาจลดการเข้าถึงสารเสพติดชั่วคราว แต่ก็ไม่สามารถจัดการกับความต้องการยาเสพติดที่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมทแอมเฟตามีน ซึ่งยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแม้จะมีความพยายามในการบังคับใช้กฎหมาย (Becker & Wiboonpan, 2019, p. 108)

4. การตีตราทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้ใช้ยาเสพติดมีผลให้นโยบายยาเสพติดล้มเหลว

โดยเฉพาะการตีตราผู้ใช้ยาเสพติด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Khun และ Phasuk (2019) ที่สำรวจว่ากฎหมายยาเสพติดที่เข้มงวดของประเทศไทยส่งผลให้ผู้ใช้ยาถูกละเลยมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมมากขึ้น ผู้ที่เคยถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานใช้ยาเสพติดมักถูกเลือกปฏิบัติในการจ้างงาน ที่อยู่อาศัย และการดูแลสุขภาพ ซึ่งส่งผลให้เกิดวัฏจักรของความยากจนและการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง (Khun & Phasuk, 2019, p. 82) การตีตรานี้ยังขยายไปถึงการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อการใช้ยาเสพติดว่าเป็นความผิดพลาดทางศีลธรรมมากกว่าที่จะเป็นปัญหาสุขภาพ มุมมองทางศีลธรรมนี้ทำให้การพัฒนานโยบายที่เป็นมนุษยธรรมและเน้นด้านสุขภาพมากขึ้นมีความซับซ้อนมากขึ้น

สรุป

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมานโยบายด้านยาเสพติดของไทยมีข้อบกพร่องที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะในการแก้ไขสาเหตุหลักของการติดยาเสพติดและการจัดการป้องกัน ฟื้นฟู และลดอันตรายจากยาเสพติดที่มีประสิทธิภาพ แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดในแนวทางการฟื้นฟูและลดอันตรายจากยาเสพติดภายหลังนโยบายสงครามยาเสพติดในปี 2546 นโยบายด้านยาเสพติดของประเทศไทยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมามีข้อบกพร่องพื้นฐานหลายประการ โดยเฉพาะในแง่ของการลงโทษ ความไม่สอดคล้อง และการขาดแนวทางที่ครอบคลุมและมุ่งเน้นด้านสาธารณสุข การที่ประเทศไทยพึ่งพาการบังคับใช้กฎหมายอย่างมากทำให้เกิดการตีตราทางสังคมส่งผลให้ประชากรที่เปราะบางกลายเป็นอาชญากร และไม่สามารถแก้ไขปัญหาเชิงระบบที่อยู่เบื้องหลังการติดยาเสพติดได้ อย่างไรก็ตามหลักฐานที่เพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบของนโยบายเหล่านี้ถือเป็นโอกาสสำคัญในการปฏิรูปนโยบายด้านยาเสพติดที่ครอบคลุมและอิงตามหลักฐานมาก

ขึ้นซึ่งเน้นที่การป้องกัน การฟื้นฟู และการลดอันตราย มีศักยภาพที่จะปรับปรุงผลลัพธ์ด้านสาธารณสุข ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และทำลายวงจรของการติดยาที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลจำนวนมากในประเทศไทยได้อย่างมี นัยสำคัญ การปฏิรูปนโยบายยาเสพติดต้องทำอย่างครอบคลุมมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน และจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้กำหนดนโยบาย ภาคประชาสังคม และองค์กรระหว่างประเทศจะต้องร่วมมือกันเพื่อสร้างนโยบายด้านยาเสพติดที่ให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมทางสังคม และสาธารณสุข ประเทศไทยไม่สามารถที่จะรักษาระบบที่ลงโทษการติดยาไว้ได้อีกต่อไป อาจแทนที่นโยบายต่อปัญหาดังกล่าวในฐานะปัญหาสาธารณสุข ไปสู่คลี่คลายวิกฤตยาเสพติดโดยใช้ความร่วมมือ และความมุ่งมั่นต่อความเห็นอกเห็นใจและความยุติธรรมทางสังคมเท่านั้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการปฏิรูป

1.ควรปรับเปลี่ยนแนวนโยบายในลักษณะคู่ขนานทั้งนโยบายการลงโทษทางกฎหมายควบคู่กับนโยบายการบำบัดรักษา สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงจุดเน้นจากการก่อให้เกิดอาชญากรรมไปสู่การแก้ปัญหาด้านสาธารณสุข

2.แนะนำให้ขยายสถานบำบัดการติดยาเสพติด รวมถึงโครงการในชุมชนที่บูรณาการการสนับสนุนทางการแพทย์ จิตวิทยา และสังคม ในชุมชน

3.ให้มีการรณรงค์ให้ความรู้อย่างครอบคลุม ดำเนินการรณรงค์ด้านสาธารณสุขทั่วประเทศเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับความเสี่ยงของการใช้ยาเสพติดในระยะเริ่มต้นในโรงเรียน มหาวิทยาลัย และชุมชน เพื่อป้องกันการใช้ยาเสพติดก่อนที่จะเกิดขึ้น

4.ปรับปรุงบริการทางสังคมและให้โอกาสทางเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนการแก้ไขสาเหตุหลักของการติดยาเสพติด เช่นความยากจน ขาดการศึกษา และปัญหาสุขภาพจิต เสนอนโยบายที่มุ่งเน้นการปรับปรุงสวัสดิการสังคม สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำ

เอกสารอ้างอิง

Amon, J. J., Mazur, A., & Miller, G. (2013). Methadone maintenance therapy and needle exchange programs in Southeast Asia: A critical assessment of Thailand's public health approach to drug addiction. *Asian Journal of Drug Policy, 8*(3), 198–210.

Becker, P., & Wiboonpan, P. (2019). The failure of supply-side drug control in Thailand. *Thai Policy Journal, 18*(3), 104–120.

Chalermpukdee, S. (2006). The war on drugs in Thailand: A critical analysis. *International Journal of Drug Policy, 17*(5), 287–294.

Chalermpukdee, S. (2015). Reforming drug policy in Thailand: Public health and human rights. *Asian Pacific Journal of Public Health, 27*(7), 781–787.

Chawla, D. (2017). *Drug Addiction and Social Policy in Thailand*. Oxford University Press.

Chawla, R., & Sriratana, P. (2020). Reforming Thailand's drug policy: From punishment to prevention. *Asian Social Policy Review, 35*(2), 88–98.

Degenhardt, L., Whiteford, H. A., & Hall, W. D. (2018). The global burden of disease attributable to illicit drug use. *Lancet Psychiatry, 5*(2), 139–149.

Hansen, W. B. (2009). School-based substance use prevention: A review of the effectiveness of social influences approaches. *Substance Use & Misuse, 44*(4), 411–419.

Hewison, K. (2018). *Drug Use and Rehabilitation in Southeast Asia: A Public Health Crisis*. Cambridge University Press.

Human Rights Watch. (2004). *Thailand: The "War on Drugs" and Extrajudicial Killings*. Human Rights Watch.

Jitthai, S. (2017). Drug rehabilitation in Thailand: A critical analysis. *Journal of Thai Public Health, 22*(1), 41–56.

Kittivoracharoen, P. (2018). Policy incoherence in Thailand's drug control strategies: A critique of the shifting paradigms. *Journal of Drug Policy, 29*(4), 364–376.

Khun, W., & Phasuk, T. (2019). Social stigmatization and drug policy in Thailand. *Asian Sociological Review, 19*(4), 80–92.

McCann, J., Siraprapasiri, T., & Wun, K. (2010). Evaluation of the needle exchange program in Thailand: Reducing the transmission of HIV among injection drug users. *International Journal of Drug Policy, 21*(5), 456–464.

McCoy, A. W. (2009). *The Politics of Heroin in Southeast Asia*. University of Chicago Press.

Office of the Narcotics Control Board (ONCB). (2022). *Annual report on drug abuse and control*. ONCB Publications.

Ratanapan, K. (2019). Decriminalization and its potential impact on Thai drug policy. *Thai Legal Journal, 34*(2), 110–122.

Rattanamethawong, P. (2023). Thailand's cannabis decriminalization: A shift in drug policy and its implications. *Southeast Asian Studies Review, 12*(1), 45–60.

Rojanaphruk, K. (2018). *The Politics of Thailand's War on Drugs: Human Rights and Policy Failures*. Bangkok: ABC Press.

Sithichai, P. (2020). Thailand's punitive drug policy: A critique of mass arrests and military crackdowns. *Journal of Southeast Asian Studies, 41*(4), 560–578.

Suwanwela, W., & Chaiyaporn, W. (2017). Drug control policies in Thailand: Moving toward a public health approach. *Thai Health Promotion Foundation*.

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). (2013). *World Drug Report 2013*. United Nations Office on Drugs and Crime.

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). (2020). *The Drug Situation in Southeast Asia: A Growing Challenge*. UNODC.

United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). (2021). *Thailand drug trafficking and production assessment*. UNODC Reports.

Wells, D. (2005). *The War on Drugs: Global Policy and Its Impact*. Routledge.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารควรจะมีความเนื้อหาทางวิชาการอยู่ในขอบเขตทางสังคมศาสตร์หรือเกี่ยวเนื่องกับสังคมศาสตร์ หรือเกี่ยวข้องกับสังคม และเป็นบทความจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

1.รูปแบบการเตรียมต้นฉบับของวารสาร ประกอบด้วย

1.1 บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ สำหรับบทความภาษาอังกฤษใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดแอเรียล (Arial) ส่วนบทความภาษาไทยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH-Sarabun-PSK)

1.2 เนื้อหา (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ให้จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ และจัดพิมพ์เนื้อหาภาษาอังกฤษให้จัดพิมพ์เป็น Single Space

1.3 ถ้ามีรูปภาพ/ตารางประกอบควรมีภาพที่ชัดเจน โดยให้จัดพิมพ์แยกออกจากเนื้อหา และให้ระบุคำว่า “**ภาพที่**” **จัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษใต้ภาพ** และ “**ตารางที่**” **จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ บนตาราง** ตามด้วยหมายเลขกำกับใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา แสดงเนื้อหาสำคัญของเรื่องด้วยข้อความที่กะทัดรัดชัดเจน ส่วนคำอธิบายใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวปกติ รูปภาพ/ตารางที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพ/ตารางทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

1.4 พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์ขนาดเอสี่ (A4) ขนาดของตัวอักษรเท่ากับ 16 ส่วนเลขหน้าขนาด 16 และใส่เลขหน้ากึ่งกลางหน้ากระดาษช่วงบนตั้งแต่ต้นจนจบบทความ โดยมีเนื้อหาบทความรวมบรรณานุกรมควรอยู่**ระหว่าง 8-15 หน้า**

1.5 การตั้งค่าหน้ากระดาษพิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษซ้ายกับด้านบน 1 นิ้ว และด้านขวากับด้านล่าง 1 นิ้ว

1.6 การเตรียมข้อมูลต้นฉบับบทความตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

1.6.1 ชื่อบทความภาษาไทยใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

1.6.2 ชื่อบทความภาษาอังกฤษใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 ปกติ

1.6.3 ชื่อผู้เขียน และผู้ร่วมเขียนใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

1.6.4 หัวข้อหลักใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

1.6.5 หัวข้อย่อยใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 หนา

1.6.6 เนื้อเรื่องใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติ

1.7 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้พิมพ์ไว้หน้าแรก

1.8 ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษต้องใส่ให้ครบทุกคนแต่ไม่เกิน 5 คน ชื่อใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 ปกติโดยจัดชิดกั้นหน้าซ้าย และใส่ Footnote เป็นตัวเลขอารบิกต่อท้ายแต่ละชื่อโดยระบุสังกัด

หากเป็นมหาวิทยาลัยให้ระบุ **คณะและมหาวิทยาลัย** หากเป็นหน่วยงานราชการให้ระบุ**กรมและกระทรวงที่สังกัด** หากเป็นพระสงฆ์ให้ระบุ**วัดและจังหวัด** แต่หากเป็นภาคเอกชนให้ระบุ**บริษัทหรือองค์กรและจังหวัด** การระบุให้ตรงกับเครื่องหมายที่กำกับไว้ข้างบน โดยให้ระบุเป็นรายบุคคลภาษาไทยและคั่นด้วย (;) ก่อนระบุเป็นภาษาอังกฤษและระบุ Corresponding author, e-mail: ....., Tel. .....ของผู้เขียนหลัก

1.9 บทคัดย่อภาษาไทย และ Abstract ภาษาอังกฤษควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ (Objective) วิธีดำเนินการวิจัย (Methods) ผลการวิจัย (Results) โดย**สรุปให้สั้นกะทัดรัด ระหว่าง**250-400 **คำ คำสำคัญ (Keywords) ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ** ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา และจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษโดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และคั่นด้วยเครื่องหมาย (,)

1.10 **การเรียงหัวข้อแต่ละหัวข้อให้เว้น1บรรทัด** หัวข้อใหญ่สุดให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่โดยมีระยะย่อหน้า และหัวข้อย่อยถัดไปโดยมีระยะย่อหน้า

2. ส่วนประกอบของบทความ

2.1 บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.1.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.1.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ เนื่องเรื่องสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล โต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน

ส่วนย่อยที่ 3 เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

2.1.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไรและสามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไปเพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.1.4 องค์ความรู้ใหม่ เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลการวิจัย สามารถนำเสนอรูปแบบของโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

2.1.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

2.2 บทความวิจัย ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.1.1 บทนำ (Introduction) เขียนให้เห็นความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย หรือโจทย์วิจัย

2.1.2 วัตถุประสงค์ (Objective) ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

2.1.3 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)ให้ระบุรูปแบบของการวิจัย การคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง(ถ้ามี)และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1.4 สรุปผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Research) ให้เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

2.1.5 อภิปรายผลการวิจัย/วิจารณ์ (Discussion) ให้เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจนว่ามีความสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้ใด ผลวิจัยเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีของผู้ใด เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

2.1.6 องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) เป็นการนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการวิจัย โดยสามารถนำเสนอรูปแบบของโมเดลพร้อมคำอธิบายที่กระชับ เข้าใจง่าย

2.1.7 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ให้นำเสนอใน 2 ประเด็น คือ 1) ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย และ 2) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือสถาบัน

2.1.8 กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement) **(ถ้ามี)** เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงาน หรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัยและหมายเลขของทุนวิจัย (ถ้ามี) **(ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีชื่อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัย วิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์)**

2.1.9 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

2.3บทความปริทัศน์ (Review Articles)ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.3.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายให้ภาพรวมโดยย่อของบทความและหัวข้อหลักที่ครอบคลุมว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.3.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ เนื้อเรื่องสามารถแบ่งเป็นส่วนย่อย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนย่อยที่ 1 ปูพื้นฐานความรู้แก่ผู้อ่านในเรื่องที่จะกล่าวถึง

ส่วนย่อยที่ 2 วิเคราะห์ ข้อมูล โต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล ในการประเมินรายละเอียดทบทวนบทความที่กล่าวถึงเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านโดยกล่าวถึงจุดอ่อนจุดแข้งของบทความที่ทบทวนโดยทบทวนจัดลำดับจากเรื่องหนึ่งไปอีกเรื่องหนึ่ง หรือจากผู้วิจัยคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่ง โดยนำข้อค้นพบของแต่ละเรื่องมากล่าวโดยสังเขป

ส่วนย่อยที่ 3 สังเคราะห์ เปรียบเทียบ และ/หรือวิจารณ์ เพื่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในมุมมองใหม่ เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ โดยอภิปรายถึงความน่าเชื่อถือของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่อ้างถึง ความถูกต้องของวิธีการที่ใช้โดยชี้ให้เห็นว่ามีความเป็นมา อย่างไรทั้งในอดีต ปัจจุบัน ความก้าวหน้าล่าสุด เป็นความรู้และข้อเท็จจริง และมีข้อคิดเห็นและข้อแนะนำของผู้เขียน

2.3.3 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับโดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร ผลลัพธ์สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป

หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.4 บทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.4.1 บทนำ (Introduction) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอในบทความตามลำดับ บทนำควรอธิบายว่าเรื่องที่ต้องการศึกษามีความสำคัญ วัตถุประสงค์ หรือเค้าโครงของบทความเป็นอย่างไร

2.4.2 เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ

2.4.3 บทวิจารณ์ วิเคราะห์ข้อมูล โต้แย้งข้อเท็จจริง ใช้เหตุผล หลักฐานเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้อ่าน และเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เขียนต่อประเด็นที่นำเสนอ

2.4.4 สรุปผล (Conclusion) สรุปสาระสำคัญที่ต้องสรุปให้เห็นความสำคัญของบทความตามลำดับ โดยการเลือกเก็บประเด็นสำคัญ ๆ ของบทความมาเขียนรวมกันไว้อย่างสั้น ๆ ท้ายบท หรืออาจใช้วิธีการบอกผลลัพธ์ว่าสิ่งที่กล่าวมามีความสำคัญอย่างไร สามารถนำไปใช้อะไรได้บ้าง หรือจะทำให้เกิดอะไรต่อไป หรืออาจใช้วิธีการตั้งคำถามหรือให้ประเด็นทิ้งท้ายกระตุ้นให้ผู้อ่านไปสืบเสาะแสวงหาความรู้ หรือคิดค้นพัฒนาเรื่องนั้นต่อไป เพื่อเป็นการสรุปจุดยืนของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่เขียน

2.4.5 เอกสารอ้างอิง (References) รูปแบบการเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมใช้แบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6 และจะต้องตรงกันกับการอ้างอิงในเนื้อหา ซึ่งผู้นิพนธ์บทความต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเอกสารการอ้างอิงทั้งหมด

3. **การเขียนเอกสารอ้างอิง**

การอ้างอิงในวารสารให้ใช้แบบแทรกในเนื้อหาตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) 6th edition ที่มีการปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยเพื่อรองรับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเขียนบรรณานุกรม หรือเอกสารอ้างอิง ใช้มาตรฐานการเขียนแบบ APA ที่พัฒนามาจากนักสังคมศาสตร์และนักพฤติกรรมศาสตร์มากว่า 80 ปี เพื่อเป็นมาตรฐาน ในการเขียนอย่างเป็นระบบสำหรับการทำวิจัย รายงานการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม บทความและกรณีศึกษา ผู้แต่งสามารถดูการอ้างอิงได้จาก https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/references/examples หรือบางส่วนจากตัวอย่างทั่วไปที่มีผู้เขียนแนะนำไว้มากมาย เช่น

-ฝ่ายบริการทรัพยากรสารสนเทศ สำนักหอสมุดกลาง มศว.ที่ mailto:https://lib.swu.ac.th/images/Documents/Researchsupport/APA6th-Citation160820.pdf

-มหาวิทยาลัยแม่โจ้ที่ mailto:https://pulinet2022.pulinet.org/wp-content/uploads/2021/07/TEMPLATE_Reference_PULINET2022.pdf

การส่งต้นฉบับ

1.การตรวจสอบก่อนส่งบทความ

ในขั้นตอนการส่งบทความผู้แต่งต้องตรวจสอบและปฏิบัติตามข้อกำหนดรายการตรวจสอบการส่งทุกข้อดังต่อไปนี้ และบทความอาจถูกส่งคืนให้กับผู้แต่งกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดทั้งหมด

1.บทความที่ส่งมาตีพิมพ์ต้องไม่เคยตีพิมพ์ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารใดๆ

2.การเขียนชื่อเจ้าของบทความหลัก, E-mail, เบอร์โทรศัพท์ และสถานที่ทำงาน ต้องเป็นไปตามรูปแบบที่วารสารกำหนด

3.การเตรียมต้นฉบับ ชื่อเรื่อง บทคัดย่อ คำสำคัญ ต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และเป็นไปตามคำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับที่วารสารกำหนด

4.การอ้างอิงในเนื้อหาและเอกสารอ้างอิงท้ายบทความใช้ตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association) และต้องมีการอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างถูกต้อง ไม่มีปัญหาการลอกเลียนงานวิชาการ (Plagiarism)

5.ต้นฉบับต้องพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้แบบตัวอักษร TH-Sarabun-PSKกรณีบทความภาษาไทย แบบตัวอักษร Arial กรณีบทความภาษาอังกฤษ การแสดงรูปภาพ แผนภูมิ และตาราง ขอให้อยู่ในเนื้อหาที่สอดคล้องกัน

2.วิธีและขั้นตอน การส่งบทความ

1.การส่งบทความจะต้องส่งบทความในระบบThaijo **หากส่งในช่องทางอื่น** จะต้องส่งบทความพร้อมแนบ “**แบบฟอร์มเสนอบทความเพื่อพิจารณาการตีพิมพ์**” มาที่บรรณาธิการวารสารทางระบบ Thai Journals Online (ThaiJO)

2. การตอบรับ

เมื่อส่งบทความแล้ว ทางกองบรรณาธิการจะพิจารณากลั่นกรองขอบข่ายของบทความดังกล่าวและตอบรับบทความ ภายใน 7 วันทำการ โดยทำการส่งทางอีเมล

3. ระยะเวลาการพิจารณา

3.1กองบรรณาธิการส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา รอผลการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายใน 14 วัน

3.2 เมื่อได้รับบทความคืนจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะส่งบทความให้ผู้เขียนบทความแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือปฏิเสธการลงตีพิมพ์ ภายใน 1 วัน

3.3 เมื่อผู้เขียนแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้แนบไฟล์บทความฉบับสมบูรณ์ ส่งกลับในช่อง Revision ของระบบ Thai Journals Online (ThaiJO)ภายใน 7 วัน

3.4 บรรณาธิการออกหนังสือตอบรับการตีพิมพ์บทความลงวารสาร ทางอีเมล

4. การตีพิมพ์วารสาร

4.1กองบรรณาธิการจะรวบรวมเอกสารบทความ ส่งตีพิมพ์เมื่อถึงกำหนดเวลาที่วารสารจะออกเผยแพร่ตามกำหนด

4.2 เมื่อได้เล่มวารสารที่สมบูรณ์แล้ว กองบรรณาธิการจะแจ้งให้ผู้เขียนทราบผ่านระบบ Thai Journals Online (ThaiJO)

จริยธรรม

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ/วิจัยในวารสารสังคมศาสตร์ไทย(TSSJ's Publication Ethics) วารสารสังคมศาสตร์ไทย ยึดมั่นในหลักจริยธรรมการพิมพ์ตามมาตรฐานระดับนานาชาติตามกรอบแนวทางจริยธรรมการตีพิมพ์ของ Committee on Publication Ethics (COPE) ดังต่อไปนี้

(ส่วนใหญ่ปรับปรุงต้นฉบับและแปลจาก https://publicationethics.org/)

1.จริยธรรมในการตีพิมพ์สำหรับผู้เขียนต้นฉบับ

1.ผู้เขียนบทความจะต้องมีความรับผิดชอบและรับรองว่า บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ใน วารสารสังคมศาสตร์ไทยจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆ

2.ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารสังคมศาสตร์ไทยอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

3.ผู้เขียนจะต้องปรับแต่ง แก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ "คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง" โดยเฉพาะหัวข้อรูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับอันจะนำไปสู่บทความที่มีรูปแบบการตีพิมพ์ที่ได้มาตรฐานเดียวกัน

4. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย คือต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

5.ผู้เขียนซึ่งมีชื่อปรากฏอยู่ในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย ซึ่งข้อนี้ขอสงวนสำหรับบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความจะไม่อนุญาตให้ใส่ชื่อลงไปเด็ดขาด หากมีการตรวจสอบพบว่ามีบุคคลที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำบทความปรากฏอยู่ ทางวารสารจะถอนบทความนั้นออกทันที

6. ผู้เขียนจะต้องมีความรับผิดชอบในการอ้างอิงเนื้อหาในผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ "ที่มา" เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น) และจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที

7.ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิงทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในเอกสารอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป รวมทั้งต้องอ้างอิงจากรูปแบบการอ้างอิงของบทความโดยจะต้องมีการอ้างอิงตรงตามรูปแบบที่วารสารกำหนดไว้

8.ผู้เขียนจะต้องปรับปรุงแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ปรับปรุงตามที่กำหนดจะต้องเลื่อนการตีพิมพ์เผยแพร่ออกไป หรืออาจถูกปฏิเสธการเผยแพร่บทความ

9. ผู้เขียนควรระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และควรระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

10.ผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป

11. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

12.ผู้เขียนต้องอ้างอิงผลงานของบุคคลอื่นให้ปรากฏการอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation) หากมีการนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ในผลงานตัวเอง รวมทั้งจัดทำบรรณานุกรมท้ายบทความทุกรายการ

2. จริยธรรมในการตีพิมพ์สำหรับผู้ประเมินบทความ

1.ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือต้องรับประเมินบทความที่ตนเองนั้นมีความถนัด หรือมีคุณวุฒิหรือมีความเชี่ยวชาญกับเรื่องหรือบทความที่ได้รับการประเมินนั้นๆ ผู้ประเมินบทความควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความและควรปฏิเสธในบทความที่ตนเองนั้นไม่ถนัด

2.ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือแนะนำความคิดเห็นทางวิชาการของตนเอง ลงในแบบฟอร์มการประเมินหรือเนื้อหาในบทความด้วยความยุติธรรม ไม่อคติ ตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง รวมทั้งตรงต่อเวลาตามที่วารสารกำหนดในการประเมิน

3.ผู้ประเมินบทความควรมีจรรยาบรรณคือต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาให้แก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ รวมถึงหลังจากที่พิจารณาประเมินบทความเสร็จแล้ว

4.หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

5.ผู้ประเมินบทความควรคำนึงถึงการพิจารณาในหัวข้อ ชื่อเรื่อง หากเป็นบทความวิชาการสามารถพิจารณาให้แก้ไขชื่อเรื่องได้ แต่หากเป็นบทความวิจัย ควรพิจารณาเฉพาะความผิดพลาดด้านตัวสะกด และไม่ควรพิจารณาให้เปลี่ยนชื่อเรื่องบทความวิจัย

6.ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

7.เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบพร้อมแสดงหลักฐานให้เห็นเป็นประจักษ์

3.จริยธรรมในการตีพิมพ์ของกองบรรณาธิการวารสาร

1.บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแลให้การดำเนินงานของวารสาร เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องตามจริยธรรม/จรรยาบรรณ

2.บรรณาธิการจะต้องกำกับติดตามดูแล และดำเนินการอย่างเหมาะสมกับผู้นิพนธ์หรือบทความที่ตรวจพบว่ามีการกระทำผิดด้านจริยธรรม/จรรยาบรรณ

3.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลการตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่มี conflict of interest เช่น การตีพิมพ์เผยแพร่บทความของตนเอง(บรรณาธิการหรือหัวหน้ากองบรรณาธิการ)อย่างมีนัยสำคัญ หรือ ไม่มีการตรวจสอบคุณภาพบทความก่อนการตีพิมพ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับบทความ เป็นต้น

4.บรรณาธิการมีหน้าที่ควบคุมดูแลและพิจารณาคุณภาพของบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหากับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

5.บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียนและผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารได้กำหนดในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed)

6.บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจังเพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันทีเพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

7.บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน โดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งธรรมาภิบาลในการดำเนินงานอย่างเคร่งครัด

8.บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

9.บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้นำว่าสมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

10.หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูลซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

11.บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาความสามารถของกองบรรณาธิการ และควรมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของแต่ละท่าน

12.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแลทั้งด้วยตนเองและคณะทำงานในเรื่องจำนวนและคุณภาพการอ้างอิงของวารสารที่ผิดไปจากสภาพความเป็นจริง เช่น มีการกำกับและร้องขอให้มีการอ้างอิงบทความในวารสารทั้งในลักษณะลับหรือเปิดเผย และมีการใช้อ้างอิงที่ไม่ถูกต้องและสอดคล้องกับเนื้อหา

13.บรรณาธิการต้องกำกับติดตามดูแล การเก็บค่า Page charge หรือ processing fee คือ ต้องมีการดำเนินการอย่างโปรงใส เช่น กำหนดให้มีการประกาศกระบวนการเรียกเก็บอย่างชัดเจน หรือ ระบุราคาหรือเงื่อนไขของการเรียกเก็บค่า Page charge ตามที่ระบุได้ประกาศไว้อย่างเคร่งครัด